

Smí zůstat, Kynžvart

Ivo FENCL

Připsáno

Ladislavu Fuksovi

a Antoine de Saint-Exupérymu

Nic z toho, co se ti přihodí po dvanáctém roce života, není už moc důležité.

James Matthew Barrie

Veršování a psaní atť je splacením dluhů životu.

Vítězslav Nezval: Valérie a týden divů

Nejprve Prolog

Na Zámeckém vrchu nad Kynžvartem se ve zřícenině gotického hradu zjevuje Černý přízrak, hrůzně bledý netvor s ostrou sekerou, který tu prý kdysi ukryl poklad obrovské ceny. V hlubokých lesích okolo Lázní Kynžvartu ale pokradmu obchází jiné strašidlo, pověstný lesní duch jménem Kober, a není radno třikrát za sebou ho zavolat.

Kober míval svůj brloh údajně u osady Smrkovec a za bouřlivých nocí vyrážel v čele zběsilé psí smečky, která onehdy hravě roztrhala i Antonii Pascalinu, půvabnou zdejší šlechtičnu, jejíž tajuplný pomník se dnes krčí hluboko v zámeckém parku.

Pod hrází nedalekého rybníka Bradáče zas pravidelně tryská tajuplná Bublalka, jak aspoň tomu "prameni" kynžvartské děti říkají, a pokaždé, když foglarovský duben přichází, ti Bublalka jednu jedinou touhu splní.

Vyňato z Pestrého průvodce po nejmagičtějších místech Střední Evropy z pera T. R. Lorence.

Kapitola první: Vše ve žluti

Na sítnici jsou orgány, jež vnímají červenou, modrou i zelenou. Ale orgán, který by vnímal ŽLUTOU? Chybí. Protože ŽLUTÁ vzniká jinak, totiž CHEMICKOU reakcí hluboko v mozku. Snad PROTO je taky skoro každá žlutá jaksi PLANÁ. Marná. Žlutá, to jsou všechny ty naše NEBEZPEČNÉ iluze...

MUDr. Vladimír Holeček: Král ve žluti

Stalo se to prvního dubna 1998.

Tedy přesně na Ivaniny třicátiny.

Ťap, ťap, ťap! šly mi její prsty po obličejí. *Ne jako pavouk.* Napůl div ne mateřsky, napůl tak trochu potouchle.

"Půjdem?" vyzvala mě posléze.

"Pojď."

Tak mě vzala za ruku... Vystoupili jsme z vlaku. Já a ona. Ivana. *Zebra*, jak se jí v práci přezdívalo kvůli pruhovanému triku.

Byli jsme tu. Konečně. *Ten vlak* nás do kraje dopravil skoro jak poštu. Mírně jsme se v ten hezký jarní den ulili z jisté "poštovní školy" v Mariánských Lázních a jeli jsme a jeli vlakem, abychom pak vystoupili *právě až tady*. *Napjatě* vystoupili. Vzrušeně, tady a nikde jinde... Ještě vteřinu stály vagóny za našimi zády, než sebou zase škubly, jaksi zlověstně... než vrzly... a rozjely se, tak těžce... Skřípavě. Ale už zrychlovaly. Vlak odjel, jako by se rozplynul v *dým*, v *dým* toho ohýnku v dáli. *DÝM* na svazích voněl a my si s Ivinkou udělali výlet, abychom se v Mariánkách nepomátli z toho věčného "poštovního zeměpisu". Vyzvali jsme si rozhodnutí odkrojit se od "světa praxe", jak tomu ona říkala, aspoň tedy na chvíli... *Cesta do iluzí, cesta do snů* - i když jen krátká, a poslední spojovací článek s realitou byla právě ta ostrá ocelová kola za námi zrychlující soupravy. Kola nás bezstarostně opustila.

A my zůstali sami.

A žluté, oslnivě žluté nádraží tu osamělo s námi.

Žluté hlavně sluncem. Pořád stejně žluté, zrovna jako tenkrát, zrovna jako kdysi v mém rozesmátém dětství. Nic se nezměnilo. I teď se mi jehly jitřních paprsků opřely do vlasů, mně - a jí. Ivana měla vlasy rozpuštěné. Paprsky se mravenčivě rozprostřely po našich tělech a klouzaly, od hlav až k botám. Ty měla Ivana zbrusu nové. Boty. Díval jsem se jí na ně... Zdály se mi lehčí než pírko.

Chvíli jsme tam stáli jak dvě figurky. Figuríny na okraji herního plánu vymalovaného od Lewise Carrola, na hraně toho *pro Alenku* uchystaného plánu. *Ten pár*. Dva na kraji ohromné roviny oslnivě prozářené nejkrásnějším ránem. Věděl jsem to přece dávno: *Kynžvart je ostrov. Kynžvart je ostrov*. A louky se šťovíkem pár kilometrů před námi končily šťavnatou bariérou kopců, které se nikoho na nic neptají a svobodně hmatají po nebi.

Slavkovský les.

"Voní?" zeptala se Ivana, napůl ale sama sebe.

"Určitě. Žijou v něm dokonce rysové."

"Opravdu, Ivane? Ostrovidi?"

"Rysové ostrovidi." Dívali jsme se. "Hory" před námi se mi zdály oblečeny skoro stejně hezky jako ona. A taky lákaly. Sem tam probleskla mezi smrky ďábelsky žlutá paseka a jinde zase světle zelená loučka. Onde hnědý průsek. A pod tou nejžlutější strání stál *palác*.

U JÓVIŠE! jak říkával Rychlonožka... Byl mi *tak povědomý!* A viděl jsem to. *I JEHO* střechy se tam v dáli dotýká slunce a stěny dalších paláců, jeho dvojčat, vykukují z oparu, oparu jaksi *pravěkého*... Zvláštní, jako zvláštní zlaté houby, tak ty *zámky* vypadají... A pouze temně zelený oceán lesů jim brání *prorůst* až nahoru k hřebeni. Smolné borovice pokojně šumí. Potoky zurčí jako v romantické pohádce a blyštivě se valí pečlivě vymletými koryty. Magie přírody, tak, jak ji tady obdivovala už kněžna Metternichová.

Stáli jsme na začátku velkého dobrodružství, ale ještě bylo od nás daleko. *Prozatím*.

"Bublaj?" optala se Ivana na potoky.

"Tenkrát bublaly," vzpomněl jsem na klapání dětských mlýnků a své malé kamarády a znovu pohlédl ku srázu slavkovských svahů. Se steskem. Všechny ty cvrlikající bystřiny by mohly být pro dospělého kýčem, kdyby se namalovaly, ale já je hledal zoufalýma očima v jejich *původní* podobě... Propadaly se do stínu strašidelných tunelů nebo prováděly nejrozmanitější kličky a všelijak kouzlily a v neděli se mezi ně prý dokonce zřítěla nějaká Cessna, co letěla z Brna do Bavor - jako magií těch lesů zasažena a přitažena... Nezkušený pilot prý škrtl v mlze o špičku smrku na kopci Lesný, četli jsme s Ivanou v novinách, ještě ve vlaku, a dvoumístné letadélko se roztránilo na tisíc kousků, jež byly nyní rozesety tak důkladně, že je vrtulníky našly teprve po šesti hodinách pátrání.

Rachot absurdní havárie dozněl, ale zrádně kluzké vodopády duněly dál. Černé oči jeskyní a slují se dívaly daleko do kraje. *Kabinety kuriozit* na zámku Kynžvart se ani

nepohnuly. Koberce voňavého jehličí voněly a nebyla to rozhodně jenom jehlicová lůžka pro neopatrné, mrtvé piloty, pro nějakého dalšího Exupéryho, ne... To jehličí zvalo a čekalo i na nás. Kraj Metternichů a taky někdejší domov Ladislava Fukse, vzpomněl jsem si - jaksi až stísněně... Hrobové ticho rybích tůní, ale i víry, přeje. To i to. Vše. Složitosti života zakleté do místních rozmanitostí. *Každá bude symbolem NĚČEHO!* Rozeznával jsem v dáli domečky jako z lega a hřbitůvek z domina. Kříže, kříže, kříže... trčely ze svahu... A tamhle, tamhle se zas vrtí nějaké divné postavičky a... Krindapána, *co to dělají?* Dívali jsme se s Ivanou svorně tím samým směrem.

Co to tam *kuťí?* Mýťí keře? A jsou to vůbec lidé? *Nejde spíš o skřítky?*

Nešlo to poznat. "Ale tamhleto jsou děti," řekla Ivana.

Sbíhaly s jekotem strání, až to tou tůní *lázní* dolehlo k nám. Halas... A další a další ohýnky se rozhořivaly v dáli - skoro jako v čase pálení čarodějek, jenomže do léta zbývalo ještě daleko... A blýsk! A blýsk! míhala se kdesi v dáli i sekera.

Podíval jsem se na Ivanu, jenom tak krátce. Z profilu. Trochu se mi sevřelo srdce, či co. "Ty tvoje oči, ty tvoje boky," říkával jsem jí někdy ve zkratce. Svým způsobem to shrnovalo vše... A před ní jsem chodil pouze s jistou Věrou, jakousi herečkou, ale to jenom krátce. Jinak nikdy s nikým. A zrovna dnes v noci jsme si s Ivinkou řekli, že... že tedy CHCEME tu holčičku. Valérii. "Ale když to bude kluk, taky dobře. Ne? To přece vůbec nevádí!"

Tak jsme si to svorně řekli a ráno po rozhodnutí jsme natruc nešli do naší pošťácké školy, nýbrž jeli sem.

"Líbí se ti to tady?" ptal jsem se. Neodpověděla.

"Jsi zklamaná?"

"Ivánku, Ivánku," usmála se velká dáma ještě většího světa. Usmála se káravě. "Tohle že má být ten vysněnej kraj dětství? Tvého?" Roztomile pokrčila útlými rameny. I nosem... Víc neřekla...

Ach jo, díval jsem se na ten nos... Už zas ke mně hovořila tak maminkovsky. *Poslední dobou již mě s tím sereš,* pomyslíl jsem si. Nechtěl jsem být žádný její "chlapeček". Nechtěl jsem *dělat Petra Pana,* uvědomil jsem si to v noci. O moc radši bych jí *dominoval.*

"*Tohle že je ten tvůj ráj?*" ohrnula nosík jak pyšná princezna.

"*Tohle. Holčínko.*"

Měla seprané džíny, které normálně nosila i v práci, tj. u vlakové pošty, a docela jí to v nich slušelo. Ty těsné džíny a pruhovaně "zebrí" triko i svetr (šla s módou) a pak samozřejmě ony lehounké botasky... a ještě lehčí vlasy a... Ohromně se mi líbila. Psal bych o ní romány, kdybych to uměl - zrovna jako předtím o Věře.

Stála tam. Zamyšleně odkopla oblázek - jednou tou čist'ouňkou botou. Oblázek letěl. Magicky cvrnkl o lesklou kolejnici. Kynžvart a my. Já... Ivana... on. *Ti tři.* Stála tu se mnou a nebyla krajem zrovna oslněna, to už jsem vcelku pochopil, že nebyla... Potřásla hlavou a jemné, světlounké vlasy jí sklouzly na útlá ramena. Něco takového se stávalo

Marlen Dietrichové - ve filmech... Ivana přimhouřila oči, malou svislou vrásku vprostřed čela, tak dětsky hladkého. Bezstarostná dívka?

"Kynžvart..." opakovala si.

Kapitola druhá: Kynžvart - naše cesta k němu

Když začne žluté přibývat, znamená to ZMĚNU.

Ta změna se blíží jako rychlík a týká se tvého života. Je to vír a div a nejprudší žlut, jež nese i nejprudší vzrušení a nebezpečí a jaro a ven Z TEBE deroucí se energii.

Z TEBE VEN se deroucí. Chceš opravdicky žít?

Prosím! Dej přednost ŽLUTI!

MUDr. Vladimír Holeček: Král ve žluti

Víme to všichni, že praktický svět bývá šedavý. Koks. A že reálná trápení jsou bíle tichá, tak jako Komárkovy židle. Víme to - a právě proto... "Dej přednost žluti!" zaznělo mi brutálně, jak na levý okraj klavíru. A hned nato obehnaná písnička poštovského panáčka. A tak jsme jí dali přednost. Tak jsme se sebrali - a šli. K NĚMU.

*Šli jsme a šli. Znáte tamní mapy? Nebo lépe: tajnou vojenskou speciálku? Od nádraží vede úvozová cesta moc dlouhou, předlouhou rovinou. Jdete a jdete, pískáte si jako ten tulák z písničky a všude leží rezatý prach polí. Táhlá alej topolů trčí vysoko nad bolševníky dovezené kdysi až odněkud z Kavkazu. Bolševníku, toho je všude nejvíc, a řeknu vám, tenhle plevel bývá opravdu "velkolepý", jak má už v přírodopisném názvu. Co by okrasu místního zámeckého parku ho tu neprozřetelně vysadil sám moudrý Metternich, ale nevzal přitom v úvahu těch pět tisícovek výbojných semen, která se zcela pravidelně rodí v každém umolousaném květu. *Znovu a znovu. Znovu a znovu.* Šli jsme.*

*Metternich k nám do Čech s bolševníkem jaksi pustil Východ, i když jenom jeho kousek. Udělal chybu. Kavkazský zajatec vypučel do všech stran jak "zrádný doktor Fu-Manchu" a nikdo už jej nikdy nezkrotil, žádný sebesnaživější ekolog. *Džinova láhev je zkrátka již jednou otevřena*, přišera bolševníku se nekontrolovatelně rozšířila a její souvislé porosty barbarsky vytlačily veškeré původní rostlinstvo a nastolily monarchii.*

*To on jí vládne. To plevel bolševník se v ní stal králem. Pravým králem Kynžvartu. Králem ve žluti. To jeho říší jsme nyní s Ivanou omámeně procházeli. Zrána. Jako dvě do hluboké, neznámé vody vhozená dítka. Šli jsme úporně stále kupředu a pak jsme se pro změnu proplétali strništi zeleného rákosu. Z vousu bažiny stoupala mračna komárů. Třepetavě křehounká babí oka se míhala u smrduté skládky, nad hrnci a mezi ještě spícími šípky. *Ty růže, které nevoní...* Lepkavě bradavičnatá ropucha strnule vyčkávala na kusu plechového umyvadla - jak malý pravěký ještěr. Ztracený svět...a*

Šli jsme a dozadu za nás jako by se tím samým tempem ubíraly i všechny ty porůznu rozhozené lesíky a osamělé pahýly. Osvobozená krajina. Ponuré mrtvolý stromů. "Nezačíná tu náhodou chráněná krajinná oblast?"

"Jo, jo. Zrovinka tady."

"Lautr" rovina, ale už jen dva kroky a hup, už se budem pro změnu horlivě drát vzhůru voňavým porostem tamhleté nejstrmější stráně. Pás vodou nasáklých kopců sahal po jasném nebi špičkami smrků a na jeho úpatí odpočíval Kynžvart. Ležel tu tiše. Ležel tu jako na dlani. *Ostrov mého dětství. OSTROV VE ŽLUTI*. Byly to žluté lázně se zelenými vlasy vrchů. Moc jsem to tady obdivoval, moc jsem to tady miloval. Všechno, všechno tady bez výběru. Zaujatě... Neobjektivně. Tou pravou láskou... Kynžvat mě *dostal* a já věděl jedno: Kynžvart jako by tu byl od nepaměti. A jako by vždycky snil - jako já. Byl tady jako žlutá výzva a *my dva rozhodnutí k němu* přicházeli přes pláně jak dávní kolonisté na americký Západ. Šli jsme ale beze braní. I bez razítek - poštovních... Šli jsme jen tak nalehko. Žádná vládní delegace. *Neoficiálně*.

Nás *nikdo nepověřil*. Jen mé vzpomínky.

Ale každý, KAŽDÝ tě *v sobě* jednou musí najít! Každý k tobě *jednou* musí dojít, Kynžvarte můj! připadalo mi. I ta Cessna možná musela, dodávala poťouchlá část mé mysli. Šli jsme po cestě. Přicházeli jsme blíž a blíž. Najednou vysoko ve svahu blýskl cíp vodní plošky. Rybník?

Ano. "Jak se jenom jmenoval? Uhlíř?" vzpomínal jsem nahlas. V koutku oka se mi zaleskly i dva potoky - takové slzy na skrání hory, průzračně se klikatící v podivuhodných kaskádách a určitě úplně ledové. Brrr... I vzduch je ještě chladný. Prvního dubna... Ivaniny třicáté narozeniny.

"Takže *sem* se jezdí uzdravovat malé děti," konstatovala, když jsme míjeli už sedmou hromadu harampádí a trosky domu jako po odstřelu, který tu zůstal snad ještě po odsunutých Němcích. "Sem jezdí, sem do léčeben." Mluvila najednou nějak mdle. "Děti sem jezdí - a teď taky my."

"Ale bordel, vid'?!"

Šli jsme dál a dál a nebylo to jiné. Hnijící ohrady. Ostnaté dráty. Bodláky. Opravdu osvobozený kraj... Pole plná obrovitých kulatých balvanů, docela štědře mechem obalených.

"Bobtnají."

"Hm... Vypadá to tak..." Země tak špinavá, jak byly mé vzpomínky na ni čisté. "Tudy jsem šel naposled před třiceti lety. Víš to? To mi bylo pět."

"A už tenkrát to tak hrozně vypadalo?"

"Hrozně? To myslíš tyhle černé skládky?"

"Myslím ty šílené barabizny, Ivane, a bahno a všechen ten bolševník."

"Víš, lásko," odkašlal jsem si jaksi zkroušeně. "To už *holt* ke Kynžvartu tak nějak patří." *K mému* Kynžvartu, měl jsem dodat. Ale neřekl jsem nic. Už jsem zůstal zticha. Jako pěna... Ivana stejně nepochopí. *Nikdy*, došlo mi najednou. Díval jsem se na ni. Ne že bych litoval, že je tu se mnou, nicméně... V dětství jsem si tuhle krajinu *pěkně zvolna* vstřebal a měl ji tak zafixovanou jednou provždy a dítě najde půvaby i tam, kde "dospělák" ohrne nos... Kde žena ohrne rtík... Ne, nesvedl bych *svůj* kraj moc přísně soudit. Ani teď. Odsoudit ho anebo dokonce zatratit, ne, na to je ve mně až příliš vrostlý, na to ho mám příliš rád... Zaváhala jsem... Ale to tebe, Ivinko, taky. I tys mi "vrostla do srdce". Jenomže o tolik let později... Sešli jsme ze stezky a najednou to

všude bouřilo a fučel vítr a my dva vratce kráčeli až u nebe - po dlouhé, dlouhatánské hrázi rybníka.

"Páni! Druhej Róžmberk!" hlesla uštěpačně.

"Bradáč... Bradáč se mu říká." Vítr jí čechrал vlasy a to vypadalo hezky. Docela. Vtom se zastavila. "Pst! Slyšíš?"

Naslouchal jsem. Vládlo mrtvé ticho. Veškeré budíky a hodinky zeměkoule se zadržly. Zkameněly. Pak se hnulo všech milion ručiček nazpátek a vracely mi dětství. Jako přitahovány magnetem. Nebo horou Jantarovou, zkrátka dětstvím, celou *tou dětství neskonalou rozlohou*... Někdy jsem tak zatoužil po návratu... Do něj, do "lůna"... I kdyby jenom na chvíli, co bych za takový návrat dal! A za to, abych zas dokázal vnímat rychle, intenzivně... A aby dny a týdny tak zoufale neletěly... Mít bezstarostnou svobodu, jak jsem to *rodiči* ochráněně zažil. Být zas neokorale plný nadšení. Úžasu... Štěstí... Poněkud zkoprněle jsem při takových úvahách zíral do magické tůňky pod hrází. Ivana rovněž zbystrila pozornost. "Co je to?"

Z hloubi té tůně bouchl gejzír a vodní sprška spadla zpátky. Zčeřila hladinu. Bubliny měňavě vířily vzhůru ode dna. A nový gejzír a nová sprška. Zas a zas. Z mýdlové pěny se rodila imaginární miminka - a kéž i nám se jedno takové zdravé narodí.

Dívali jsme se. Hra gejzíru byla věčná. Dětství, které nepomine. *Dělo se to tu pořád*. I tenkrát, vzpomněl jsem si náhle v úžasu. *Už tehdy se to zde DĚLO*...

"Voda se protlačuje pod hrází," podotkla jako vždy praktická Ivana. Vzal jsem ji za ruku, okouzleně. "Ne, ne... To je jenom... můj kouzelný pramen." A hop a skok a už jsem byl dole. "Bublalko!"

"Vlastně taková mrňavá podmořská Etna," ušklíbala se Ivana z hráze. A byla to Etna. Soptila. V noci jsme se s Ivanou hladili a já si na to vzpomněl. Mračna bublin ke mně rytmicky stoupala. Puf a puf a puf, znělo z čiročiré vody - do ticha. Neviditelný, zlověstný strojek. Činil se. Jak otrok lampy. Bez přestání to dělal. Intenzivně. Kynžvartská verze pohádky z Tisíce a jedné noci. Ta pohádka začala a všechny mé vzpomínky i city se s ní draly na hladinu, hned za bublinami. Stál jsem tam a... a najednou si vybavil, že jsem tu už jednou tak civěl. Páni! A zrovna tak ochrnutě. V dětství.

Ne, nic se nezměnilo. Od té doby. Ani bublina. Ani vlnka. Těch pár let mého života zůstalo přírodě minutou.

Klekl jsem si pokorně a zabořil všech deset prstů do jako sklo průhledné hladiny. Prsty ji protkly jak živoucí dýky. "Brr!" Vzhlédl jsem k Ivaně.

"Průtok je úzký, tak je há dvě ó vytlačována po troškách," podotkla ironicky z výše své hráze. Jako vládkyně moudrá. Rozhlížela se po rybníce rádobou znalecky, no úplný porybný. Vítr vál a blikotavě čeřil hladinu a ta jí jako bujní plazi dorážela až ke špičkám lehounkých bot.

"Vždyť to povídám. Úplný Bezdrev." Smála se - hezky. Důstojné lípy smáčely své vlasy ve vodě a s nimi i jedna smuteční vrba, kterou jsem si tu v dětství dokonce nakreslil. Vzpomínal jsem. Tenkrát jsem ale vrbu nezachytil tak šedě, nýbrž jak hýří

všemi duhy barvami. Pamatuji se přece. Vítr ji už tenkrát pročešával. I celý Kynžvart. I vlasy malých kluků a holek, kteří se na tom ostrově léčili.

Vyšplhal jsem se od Bublalky na hráz. Stál jsem zase vedle Ivany. Na "hrázi věčnosti".
"Vidíš?" podotkla.

Asi pět a půl metru před námi byl na vodě poklop. Nebo spíš dutě temný čtverec - *zel* v lesklé hladině. Jako past na žraloka, napadlo mě přihloupě. Jiskřivá voda jemně přepadávala kamsi dolů... Nekonečné ššš, jako u jezu. Pojd'te se vykoupat, vy zbabělci! zvalo propadlo zrádně.

"To tu taky bylo? Tenkrát?"

"To se ví. Jako kluk jsem se tam vždycky toužil kouknout."

"Kam? Dolů? Dolů do toho propadliště?" Cosi plesklo těsně u břehu.

"Jasně. *Do propadliště.*"

"No tě pic," broukla. Stála s rukama v bok. *Ty její boky...* "Jako bych tě viděla. Chlapce, kterej nemá rozum. Obchází mě hrůza, Ivánku z Mrazíka. Hrůza hrůzoucí, že se ti něco stane."

Zase maminka! Chtěl jsem se už naštvat, asi, ale vtom... Tu *to* na nás juklo. Kouklo. A právě z té díry.

Ta hlava chlapcova.

Kapitola třetí: A říkej mi Lorenci

Zelenavost je iluze, vznikající, když zrcadla postavíme proti sobě.

Ladislav Fuks

"Panebože!" řekla Ivana. Nic víc. "Pane Bože!"

Fascinovaně jsme zírali na *zelenavou* hladinu rybníka. Byla snad ona rozčepýřená hlava uprostřed ní jen preludem? Šlo o kynžvartskou fatu morgánu? Ne. Nic takového. Odrazy se nesmějí. A už určitě se neřehtají takhle sebejistě. Vzápětí se ostatně z rybníka vyhoupllo i celé záplatované *tělo*. Ano, *záplatované*. Takový Špinda Strakáček z kynžvartských strání, napadlo mě. A buky a duby a břízy a vrby a topoly a olše a lípy a nevím jaké ještě stromy přišly o své veliké, pestré listy, aby se mělo to dítě do čeho obléci. To jsem doopravdy viděl. "... a zalapali s Ivanou po dechu," stálo by v povídce. "Jelikož umně spíchnuté šatečky ze záplat opravdu vypadaly jak oděv z listí *ušitý*..."

Lezl ten kluk z vody? Zdál se suchý. Vypadal jako Petr Pan. Nebo spíš malý Kanad'an? hledal jsem neobratně aspoň špetku humoru - snad coby obranu před ohromením - největší záplaty pocházely totiž z javoru.

Díval jsem se na něj. Měl hubené paže a vestu vpředu staženou snad slunečním paprskem - nebo žlutou tkaničkou. Námořnický opasek se blyštěl ohromnou přezkou a vlny se leskle dotýkaly jakýchsi indiánských mokasínů. Na obličejích pak výraz pařížského rošťáka "gamena" - a vše, docela vše na tom klukovi barvami jen hrálo.

Třeba se nám, Ivinko, nenarodí Valérie, ale on, pomyslil jsem si bezděčně. A tohle je toho předzvěst. Vidění.

Jen košili měl celou křídově bílou. Rukávy si vykasal vysoko nad ostré lokty a na krk si uvázal žlutý šátek podobný tomu, který někdy v práci nosívala Ivana... Inu, opravdu hotový Barrieho Petr Pan, myslím ten z té anglické pohádky. S Ivanou jsme ji náhodou znali.

Byl z ní jako vystřižený. *A nebál se nás. Očividně ne. Nebál se ničeho.*

To Ivinka se poněkud ošívala. A byla jako na trní. "Propána, kluku, co vyvádíš?" křikla roztrpčeně. "Jak ses tam dostal?" Pobíhala po břehu sem tam jak vylekané štěně. "Utopíš se!"

Puf, puf, puf! odpovídala jí Bublalka pod hrází výsměšně a líně, zatímco Petr Pan s poklidnou rozpustilostí klátil nohama. Visely přímo do smrtící výpusti. Ivana před chvílí jako porybný a on zase jak pan starosta, pomyslil jsem si nalomeně. Dětský pan starosta rybníka Bradáče. Pchm. Nebo snad starosta celého Kynžvartu? "Hej ty!"

Škodolibě se ušklíbl a my byli na chvíli *jeho rodiči ve zmatku*, ano, tak bych nás dva nazval. *Nepraví* rodiče, ale *v hrůze*... Panovi to nevadilo... Přezíravě ohnul koutek úst, už jenom strouhat mrkvičku. *Nám, nám dospělákům*. Znovu jsem na něj křikl. Chmátl kouzelnicky pod sebe a jako z cylindru začal odněkud vytahovat prkno, slizké a jak houba nasáklé. Mohlo mít metr, to prkno, aspoň na pohled, ale zvedl ho jak pírkó. Přímo k nebi - a pak ho sklopil. Coby lávku. Spojnici *od něho k nám*.

Malinký stavitel mostů, pomyslil jsem si málem očarovane. "Jo. A má sílu jak Pipi," broukla konsternovaně Ivana. Zlověstně kluzká cesta nad hlubinou byla připravena.

"Chce po ní přeběhnout!" zděsila se má "Zebra". Dřepla si a výstražně chlapeci pohrozila prstem. "Ani se nehni, lotříku mizernej!" volala. Vskutku "tónem trýzněné maminky", řekl bych. *A ty její oči přitom, a ty její boky*. "Ani se nehni, nebo tě..."

A tu ten Petr Pan poprvé promluvil. Zvonivě...

"Taky že se nehnu," povídá. "Pojďte vy dva sem." A zase ten zvonkový smích - a krása kraje vůkol. V bahně u břehu to opět mlasklo a koutkem oka jsem zahlédl šupinu. Kapr? Nebo spíš nějaká zdejší lochneska?

Dost bylo váhání a břehu, zničehonic jsem stál na prkně. Jako provazochodec - a už jsem si to rázně štrádoval ke klukovi. V nejhorším spadnem do vody - ale OBA. Utopit tě nenechám. A jak jsem si to tak šinul, vybavil se mi starodávný strašidelný sen. *Můj dětský* sen. Hrůzný a dusivý a zalykavý, sen odezdaný právě tady v Kynžvartu. Kdy? Moc dávno... Dva nekonečně dlouhé měsíce nejkrásnějších prázdnin jsem tu tenkrát strávil - po nemoci mononukleóze, nejnádhernější snové léto světa s nekonečnými dny plnými her, o nichž se mi za noci pak ještě zdávalo. Měl jsem tu přátele. Ale jedné takové noci po hrách jsem, hrůzo dětsky hrůzoucí, najednou stál jak nahý v trní právě na *tomhle* šupinatém prkně.

Krokodýlí hřbet a budík v netvorově bříšku čas odtikávající. Anebo jak to stálo v Petru Panovi? A běda, aligátoří prkno se zlověstně prohýbalo a já byl odsouzencem z pirátské lodi kapitána Flinta a to prožluklé *ráhno* nebylo už jen kluzké, nýbrž i nekonečné.

Snová lávka bez konce... Most směřující kamsi do času. Nevedl přes ubohý Bradáč, vedl snad napříč Pacifikem. A už tenkrát jsme byli tři: to visuté prkno hrůzy, já - malý artista z donucení... a s námi závrať. Pamatoval jsem si to do detailu ještě teď. Ten sen a jeho výsměšné vlnky všude okolo, vlnky a vlny, jež svými pořouchlými hlásky tak divně šplouchaly těsně pod prknem. Prkno drnělo. Chvělo se. A tumáš čerte kropáč, neviditelná bota mě kopla do lýtky a já se najednou potácel, ztrácel s jekem rovnováhu a neuměl ještě plavat... brr... A propastná voda, to byl nepřítel. Ponurý zlý živel a sok a já věděl: zalknu se.

Zalknu se na dně propasti jako v studni, běda. Stonky leknínů mi ovinou nohy. Jako chobotnice. A břehy přitom, pevné břehy přitom v nedohlednu. Jen bahno a zmatek uvnitř duše i uvnitř mých úst, bezradně dětský zmatek vyvářený spleť kořání. A pak... Vrchol vši té hrůzy, když se ty oddenky začaly *napínat*.

Ano. *To dělaly*. Napínaly se. Zrádně. Jako struny, jako smrtící drátky, jeden po druhém, prudce a surově se napínaly - v tom snu, oddenky ostřejší než břitvy.

Bestie! Rozřežou mi krk. Bravurně. *Šmik! Šmik!*

Vzhlédl jsem k nebi jako před popravou. Mydlář tu nebyl. Ale po drátech ke mně zvolna, úděsně šramotily bílé cedulky s čísly. Jedna po druhé. Húúú! Jako ten vlak. Sjížděly ke mně bílé vozičky na lanovce času.

A já pochopil. *Dospěju! Jednou kvůli vám dospěju ÚPLNĚ*, blesklo mnou. *Budu muset vyrůst. Opustit dětství, ten nejkouzelnější OSTROV bezpečí... Kynžvart. Žluť... Chci to vůbec? Chci?*

Každé dítě chce vyrůst, a tak jsem po tom tehdy zřejmě pošetile toužil i já. A ta čísla byla mé sudičky... Vytrhl jsem se z té surreálné vzpomínky a chňapl po Petru Panovi, jako bych sahal po vlastním dětství. "Lumpe!"

Zlobílek se mi vyškubl. Vcelku snadno. Silou Herkula. Ššš! přepadávala pod námi dál voda a já se zapotácel. Vratce. Jako tenkrát, jako v tom snu. Cítil jsem s tímtež úžasem znova ony pravidelné doteky hřbetů vlnek a uviděl vodou vyhlazenou výdřevu, jak zívavě mizí dole v černi rybníčního komína. Ššš! šuměly jezy v mých spáncích. Ššš.

Ale jinak Bradáč mlčel. Jako ryba. "Utopíš se!" povídám chlapci před sebou - a zároveň i tomu chlapci v sobě.

"Utopím? A co tohle?" odpověděl otázkou. Ohnul suverénně palec dolů k výdřevě - jak Říman, když dává pokyn k doražení gladiátora v cirku. "Copak tebe to nezajímá?"

Podíval se kamsi do propasti a potom bezstarostně zvedl bradu. Upřeně jsem se mu zadíval do očí a najednou mi zatrnulo. Kruci! Ta potměšilá kukadla mi náznakem připomněla jednoho packala... Jednoho ničemu... který až donedávna... poněkud usiloval o *mou* Ivanu, ač dost neobratně... Hm... Divné... *Jako by přede mnou stála jeho dětská verze. Či co.* A ta verze mi pořouchle opakovala *jeho* slova: "Copak tebe to nezajímá, blbče?"

"Zajímá!" opáčil jsem poněkud zhyponotizovaně. Nebo spíš jsem sám sebe slyšel říct: „*Moc* mě to zajímá... Ta *moc* podzemí." Předtím jsem ostatně Ivaně nelhal a vždycky byl opravdicky zvědavý, co všechno by mohlo existovat... *tady dole*.

Ale bál jsem se.

"Se mnou se bát nemusíš," řekl nyní onen *povědomý mi* chlapec, jako by četl moje myšlenky. Načež mi zpola důstojně, zpola spíš teatrálně... podal ruku.

"A říkej mi Lorenci."

"Lorenci?" Vytřeštil jsem oči. "Já... *Já jsem Ivan.*" Vypadlo to ze mne jak z poštovní schránky. Stále jsem byl jako pod vlivem hypnózy.

"Co čumíš?" povídá mi Lorenc. "No tak! Už se ničeho neboj. Máme to tu s klukama prochozené!"

A než jsem mu v tom stačil zabránit, skočil zcela sebevražedně do toho vodního komína.

Kapitola čtvrtá: Dolů králičí dírou

Čím déle jdeš svým životem, tím víc máš potřebu se vracet do dětství, tím hlubší je tvá touha vracet se k představě chlapce a uskutečnit všechno to, o čems jako dítě jen snil a přemýšlel.

Bohumil Hrabal

Ivana vykřikla. A vlétla na kluzké prkno, hotový kulový blesk. Už byla skoro u mne, když vtom jí ujely nohy... Ale zachytil jsem ji. Oba jsme teď svorně shlíželi *dolů do díry*.

"Žebřík," konstatovala.

A skutečně. Byl nenápadně přilíplý k stěně čtyřhranné šachty a kluk po něm unikal hbitě jak panda. Neváhal jsem a... "Pozdravuj u pošty, poštolko!" ...a položil jsem botu na nejvyšší příčku toho magického žebříku.

"Ivane!" Chňapla mě za rukáv, zrovna jako já před chvílí Lorence: "Pomát ses?"

"A to *ho* v tom necháme?" Vymanil jsem se Ivaně a už jsem sestupoval do zelenavého přítí. Lorenc ale nečekal a obratněji než kočkodan sešplhával hloub a ještě hloub, až do úplné a naprosté temnoty. A prázdnoty, jak mi připadalo. *Podsvětí pod Kynžvartem?* Spouštěl jsem se za Lorencem co nejrychleji, asi ale hrozně nešikovně, a když jsem po chvíli vzhlédl, uhodilo mě do očí světlo jasně bělavého čtverce.

Nebe nad Kynžvartem.

Ale do čtverce něco přečnívalo, na jednom místě. Něco temného, něco živého... Takový obrys... Silueta... Hlava.

To Ivana si asi klekla a shlížela za mnou jak do *Říše divů* onoho matematika Carrola... Jak jen že to napsal? *Dolů králičí dírou?* Hm. *Tohle* by mohla být ovšem spíš díra vydří...

A pak bylo nebe nad Kynžvartem zastíněno a Ivana se stala Alenkou a sestupovala za svým vodním králikem a po chvíli se mi o vlasy otřela i vlhounká podešev její lehounké boty.

Spolu. Spolu dolů do tmy. Do středu Země jak ve verneovce. Jako by nás onen "Lorenc" nějak zhypnotizoval, sakra, ty jeho *povědomé* oči dětství... Zvábily nás. Oba. *A tak jsme lezli. A tak jsme ho honili. A tak jsme toho kluka museli dostat.*

Všechno, co tu popisuji, se opravdu stalo a nic z toho jsem si nevymyslel. Stále jsme sestupovali. Já a Ivana. Jaké to bylo? Asi jako byste se stali komíníky a chrabře se soukali a spouštěli převelice nebezpečným a uzkým továrním komínem. To samé. Jen okolo za zdmi nebyl vzduch, nýbrž říše vodníkova... Voda ale do komína skoro neprosakovala. Nebo už jsme pod zemí?

Sestupovali jsme ještě chvíli. Najednou jsem šlápl do písku. Byl zvláště jemný, asi jako písek v přesýpacích hodinách. A blik! šlehlo mě do očí světlo. Co to? Chvíli mi trvalo, než jsem se rozkoukal. Pak... Stáli jsme s Ivanou uprostřed jakéhosi "podvodního domku" ze dřeva, notně už zvenčí provlhlého. No... Vlastně to byla spíš jen taková bedna bez okýnek a bez dveří. Rybník do ní sice prosakoval, ale dost málo, takže tu bylo docela útulno.

My dva v domečku. Ale ne sami. Lorenc stál před námi.

Už neutíkal. Čekal. Na nás?

Jaksi zlovlně pražil do našich očí zcela obrovskou svítilnou, ale to nebylo nejpodivnější, úplný šok mi způsobila jiná věc. Najednou jsme totiž byli s Lorencem skoro stejně vysocí, ale rozumíte - ne že by tak vyrostl. Naopak... Vše se odehrávalo jako ve snu, jako v onom mém dávném *kynžvartském* snu... Ne Lorenc, to já se zmenšil, a když jsem trhavě pootočil tvář, viděl jsem, že zebrovitou Ivinku potkalo totéž.

*Kdo si hraje na Alenku,
žije jinak, než ti venku.*

Zarecitoval to snad Lorenc? Ne, ne, ne, muselo se mi to všechno jen zdát. Jenže ono to nebylo *všechno*, to stále nebylo ještě *to hlavní*. My dva se nejen "scvrkli" jako v pohádce. My dva i omládlí.

Ten chlapec *si nás nějakým zázrakem přetvořil k obrazu svému, jako by snad už nechtěl být sám anebo...* Najednou jsme zkrátka byli jako on. *Najednou jsme k němu patřili.* K němu, k Lorencovi - a do jeho světa. *Do Kynžvartu. Do zdejšího kabinetu kuriozit.* Dne 1. dubna l. p. 1998 jsme s Ivinkou svorně sestoupili králičí dírou do podsvětí *žlutého ostrova jménem Kynžvart* a stali se znovu dětmi.

Kapitola pátá: Podzemní chodby pod Kynžvartem

"To mi je ale divně," řekla Alenka. "Nejspíš už se sklápím sama do sebe jako dalekohled." A opravdu, už měřila jen deset palců na výšku a celá se rozzářila radostí, že takhle veliká projde dvířky do té krásné zahrady.

Lewis Carroll

V každém muži zůstává trochu kluka, aspoň špetka, nezůstal-li samozřejmě chlapcem úplně - to ví každý. Ale dospělá žena? Ta - a v porovnání s ní malé děvčátko? Tady

bych jaksi intuitivně čekal bariéru. Rozpor. Kontrast. Znal jsem Ivanu už docela dlouho a řekl bych, že relativně i dobře, ačkoli "v holce se nikdy nevyznáte"... Znal jsem ji dlouho, nicméně... Nešlo pochybovat, že o jakémkoli návratu do holčičích let nikdy ani náhodou nebájlila, ba spíš právě naopak. Nebyla jako já. Byla zralá. S vlastní dospělostí se mi zdála dokonale vyrovnána. Smířena. V podstatě spokojena. Určitě ne naprosto a jistě často trochu uondaně, nicméně brala věci tak, jak jsou, holé, tak, jak se mají brát.

Až dosud byla Ivinka zkrátka "normální". Ale *ten apríl ji UPRAVIL*. Jaksi. Už se stalo.

A kvůli mně! polekal jsem se. *To kvůli mně* ji teď najednou na té její "klidné, vyrovnané" cestě potkala takováto překerní "příhoda". Hmm... Zůstal jsem na ni chvíli civět málem... málem s hrůzou!

Co udělá? Jak zareaguje? Až jí to všechno dojde??

Čekal jsem i... Ale nezhroutila se. Zdálo se mi dokonce, že tu *kafkovskou přeměnu* ani nezaregistrovala, aspoň prozatím. Stála mi dál po boku, zabořena až po kotníky v jemném písku "přesýpacích hodin" a dokonce se mírně usmívala.

Na mne? No... Spíš na Lorence. Ten tu byl nový...

A Lorenc? Dokonce se bezstarostně rozesmál. Najednou, pro něj to patrně byla náramná bžunda vidět nás dva proti sobě stát *takhle odzbrojené*. V duchu jsem se musel ušklíbnout i sám sobě, vždyť všechny zbraně dospělosti nám byly najednou vyraženy z ruky a... *tady v hlubině*... jako bychom tím byli Lorencovi jaksi vydáni v plen. Jemu - a jeho světu.

Cha cha cha! burácel. Smál se. Šťastně. Bezstarostně. Dlouho... Lorencův smích zvonil v tom domečku, až jsem si sevřel spánky. Au! Bušily mi v nich paličky. Hlava mi třeštila, najednou. A já nevěděl, zda sním či bdím.

Pokud šlo o sny, čímsi mi opravdu připomínaly ono dětské snění tady v zotavovně tenkrát. A jestli to bude stejně i pokračovat, přijdou teď zase ony preludy a vodní kořání mi divoce vrostle až do krku... Fuj! A řídké těsto mě zadusí a větrem zase zrádně pofíčí zlověstné cifry času na drátčích, ty mé sudičky... Brr! Otrásl jsem se jako ovce- a procitl... Škvírami k nám prosakovala divně nazelenalá voda. Crčela všude. Prkna potažená slizem úplně mokvala. Jako by stárla a hnila přímo před našima očima. "To je ale *stařina*."

Byla. Omládli jsme pouze já s Ivanou... My dva. A "domek" mi zničehonic už nepřipadal tak útulný, jako v té první "carrollovské" chvíli, teď to byla spíš ponuře *gotická kobka*, než cokoli jiného. Kobka *kletby*. Kobka samoty. Kobka z černého románu hrůzy... Zapuštěna hluboko do bahna i se svými zajatci, představil jsem si melodramaticky. A Lorenc se *jenom dělá Petrem Panem*, ale ve skutečnosti to bude zlý a brutální čaroděj v rouše beránka a prkenné stěny okolo mne a Ivinky už za chvíli puknou jako skořápka, tak zlověstně se přece prohýbají k nám *dovnitř*... Nevidíte? Pod mocným tlakem mnoha atmosfér jako by se tlačily tuny vodstva z pěti světových stran *sem k nám dovnitř*, aby nás zahltily a zalkly.

"Lorenci, cos to s námi proved?" Na dětství jsem rád vzpomínal, na rozdíl od Ivany, rád... ale vrátit se doopravdy... *To bylo něco jiného*.

"Cos to vyved?" ptala se i Ivana.

"Já? Ne já. Vždyť je apríl!" A pořád se tak idiotsky smál, šášula jeden listím oblečený... Chňapl jsem po něm, toho dne už podruhé, chňapl jsem po něm asi jako když lovíte pstruha. Stejně jako hladká ryba mi však bystrý Lorenc vyklouzl. "Sem!" Hbitě pootevřel taková malá vrátka, až dosud našim očím neviditelná. Čekal bych nápor vody za nimi, ale nic se nevevalilo.

"Pojďte, vy dva."

Pak nás Lorenc vedl klikatými podzemními chodbami a my ho jako jeho stíny ve snu následovali. Užasle, ale jako magnetem vláčení. Fascinovaně a pak už stále ochotněji, jelikož putování to bylo vlastně docela zajímavé. Tedy pro děti - *zajímavé*. A my byli dětmi. Asi. Už zase.

Najednou mě třeba nadchlo, jak je naše chodbička krásně "vyprkýnkovaná" - ze stran i shora, s jakou pečlivostí. Ivana se zase zcela uvolněně chichotala, jak nám crčí rybník za krky, a šplíchala na mne bujně. Voda byla v záři Lorencovy svítilny strašidelně zelenavá, ale ona si s anglickým klídkem ždímalá cípy svého zebřího trika...

Šli jsme už dost dlouho. Výdřeva najednou zmizela a teď to vypadalo, že nás Lorenc vede docela úhledně vydlabanou kuní norou. Hm, hm... byla by to ale notně velká gigakuna...

Z nory či spíše vydrřího tunelu se posléze stala podivná *stoka* množstvím tajemných přítoků neustále napájená... a pak na mne daleko vepředu náhle zablikal i další bílý čtverec.

Tamhle! To je cíl! blesklo mnou.

Jako ráno byl cílem Kynžvart. Jenže teď nás k tomuhle cíli vede někdo třetí...

Šli jsme podzemní chodbou jako vystřiženou z nějakého prastarého krvavého románu, třeba některého toho ze sbírky Josefa Váchala. Zprvu se *ono čtvercové bílo před námi* zdálo až neskutečně vzdálené, ale pak se rychle blížilo. Bylo to oko, sinavé oko. Šli jsme. Oko rostlo - a mrklo po nás. A znova. *Znovu a znova*. Mrkající bílý cíl... Nevím, opravdu nevím, kdy Lorenc zhasl, ale náhle jsme se všichni tři čvachtavě brodili mezi oblými, omletými kameny v ústí *té stoky* a světlo oka se ukázalo být sluncem. Dotkly se nás teplé paprsky... Ivany, mne a Lorence... a pohladily zvláštním způsobem naše dětská čela, nosy... a obličej...

Ten cíl. Stoka byla za námi.

Vyšli jsme z ní ven.

"Tak co vy na to?" poohlédl se po mně Lorenc. Docela přátelsky. Zeptal se mě tónem, jímž se navzájem oslovují dva kluci. "Co tomu říkáte, vy dva?" Stál tam. Najednou jsme si byli rovni - a bez předstírání.

"No..." zamumlal jsem nervózně. "Lorenci... Je mi to tu povědomé." A vtáhl jsem nosem čerstvý vzduch. Salva žáru ze slunce se do nás tří opřela naplno a uši zaplnilo čířikání a zas mi do nich zahučely i staří známi z dětství, topoly. Smuteční vrby se starostlivě skláněly nad námi a ústím naší stoky, které černě zelo z trávy obaleno jakýmsi trnkovým keřem, a jemný vítr rozpačitě mnul okolní akáty a tisy. I já

zrozpáčitel ještě víc. Míhaly se mi před očima vzpomínky, celé za pochodu planoucí armády vzpomínek a všechny ty obrazy přicházely z dětství, z dětství stráveného zčásti tady v Kynžvartu... Ta říčka, kterou jsme sem s Lorencem přišli, před námi dál pokračovala a klesala strání dolů hustě zelenou, šťavnatou vegetací, a její prosluněné koryto zurčelo celou kaskádou malých jezů... Paměť mi sloužila perfektně... A tamhle je ten červený můstek... Byl mi tak velice povědomý a známý... Zvedl jsem oči i vysoko nad něj a blankytné nebe zářilo. Voda hrčící věčnou melodii kolotala přes kamínky. Zvolna se hýbala stébla Whitmanovy trávy na odcizeně vysokých březích... Ohlédl jsem se za nás do příšerné hloubi podzemní stoky... a tu jsem i to její ústí poznal...

"Propána, Ivano," chytil jsem ji za ruku. "To je přece *má* podzemní chodba. To je *ta dávná cesta do hory!*"

Nevěděla, co myslím... Já si však vzpomněl! Má tajuplná chodba dětství, bože... Ta, do které jsem tolikrát toužil vlézt a tolik ji chtěl prošmejdit a probádat se svíčkou, ale nikdy si netroufl. Nebylo mi tenkrát ani šest a nikdy se mi *to* nesplnilo... Až teď... *My tři* přímo z té chodby před chvílí vyšli! "Ivano!"

Nebyla v obraze, ale vyzvídala: "Spadl jsi z jahody?" "Ne, Zebro. Jen je moc bezva, že konečně vím, *kam* ta díra vedla..."

Kapitola šestá: Tajnosti Kynžvartu

Dítě tak samo!

Robert Louis Stevenson

"Ta *tvá* chodba se ale větví, Ivane," usmál se na mne zaujatě Lorenc. "Nevšiml sis cestou odboček?"

"Všiml. Kam vedly?"

"Jsou to štoly a stoky a končí na třiatřiceti nebo čtyřiatřiceti jiných místech, ještě jsme to s klukama ani všechno neprozkoumali. Víme jenom, že je tam celý báječný labyrint."

"To je fajn. A jako z Foglara. A *času máme habaděj!*" slyšel jsem sám sebe vyhrknout. S nadšením. Tak trochu provinile jsem se přitom ohlédl po Ivaně. Dívala se na mne a na Lorence a dívala se opravdu poněkud zaraženě. Pak řekla jenom: "Jo, jo. My ti s těmi průzkumy s Ivanem trochu pomůžem." Odkáslala si jaksi významně. "Jo... Pomůžeme ti." Řekla to zvláště dětsky a tak nějak "bokem". Jako by se nechumelilo. Zdála se náhle taky malá, ačkoli... Stále jsem tomu nemohl uvěřit... A přece to tak bylo. Všichni tři jsme tam teď stáli. *V plném slunci*. V teple, ač s nohama ještě ve studeném potoce... A kdo ví, snad se *to* v tu chvíli okolo nás doopravdy poprvé semklo.

Co? No svět... Celý ten svět. Svět Kynžvartu.

Existoval. Byl tady - a definitivně nás *obalil*. Jako by bujně tryskal a prýštil ze všech stran a my ho jenom dojatě vpíjeli a vdechovali - i ten jeho průzračný, ba nejprůzračnější vzduch. Čistili jsme si plíce, zatímco vedle se křehce lesklý tesařík z

Ondřeje Sekory neobratně pachtil po břehu... Sklonil jsem se k Ivaně a taky mu koukal na krovky... Já, motýlkář z Vinnetou? Taky, ale spíš... Brouky jsem si takhle entomologicky zblízka prohlížel naposled snad před sto lety - a tak to bylo najednou se vším. *Vše* jsme vnímali s novou intenzitou. Nově. Tak jako kdysi. Tak jako v dětství. "I tenhle můstek..."

"Není to náhodou ten s tím rumělkovým zábradlím, jaks mi o něm ráno básnil ve vlaku?"

Odpovědi se nedočkala: já už totiž po tom zábradlí šplhal. Svižně. Tělocvična přírody bez pachu potu a zrovna jako tenkrát, a když jsem se nabažil, zůstal jsem tam viset jak ta panda a čučel jen tak uvolněně dolů do bublinek a voda pode mnou zurčela a kolotala a odplývala do dále a... Léta a léta a léta už se tu *takhle* valí beze mne! uvědomil jsem si.

Nešlo vlastně o žádnou "stoku". Byl to čistě zregulovaný potok. Tekl a... Putuje s hukotem v úděsné hlubině pod celým rozsáhlým Kynžvartem, chápal jsem najednou. Valí se až odněkud tam z těch nekonečných slavkovských lesů nahoře. Zpod baldachýnu těžkých smrkových větví, pod nimiž jsem si hrával bez dozoru rodičů *se svými kamarády*. Ne, nebyl jsem *tenkrát* sám. Anebo taky byl?... Už tenkrát?

Rozhodně jsem svou samotu *ještě* nijak nevnímал a teď je to tu zase. Zás a zás cítím tu vůni bojových borových šišek a slyším náš válečný indiánský pokřik a ony šišky sviští a zraňují mě v obličejí až do krve, která pálí, ale to nevadí, a do té krve z nebe pálí i celá záplava slunečních paprsků...

Pohládl jsem si obličej a vzpomněl zás na onoho svého přihlouplého soka z pošty - a na to, jak jsme se tehdy poprali (samozřejmě kvůli Ivaně). Bylo to divné a zdálo se mi to až jaksi snově překroucené, ale *právě ten parchant* měl v sobě *něco* z Lorence... Ne? Anebo spíš Lorenc z něho?

Oděrka z oné zbytečné pranice se mi na tváři už skoro úplně zacelila, a tak jsem zatáhl zip i za vzpomínkami na ostatní otravnou realitu. Tu jsme nechali "nad rybníkem". Jen ať hezky zůstane za námi.

Aspoň tedy na chvíli - než se probudím, pomyslel jsem si, a dál už o *zbytečnostech světa* nepřemýšlel. Nebylo proč, *Kynžvart nás přijal*. Už. Vsrkl. Mne - i Ivinku. Byl to ostrov symbolizující veškeré bezpečí dětství. Dokonce i neviditelnou matku, snad... Byl to klid. Mír. To vše tu přímo *královsky* vládlo dnes - i už tenkrát... A ani tehdy v palbě a svistu šišek jsme nebyli *my kluci žádnými opravdickými nepřáteli*. Ne, nebyly to války PUNSKÉ, ažto byly kamarádké. Lidské. Ne vyhlažovací. Zahlažovací... *Žádný svinstvo světa skutečného!* chtělo se mi zařvat do ticha.

Potok se valil z podzemí. Stáli jsme v něm všichni tři. A dívali se zamlkle do proudící vody a bystřina pod naše nohy klokotavě přinášela další a další větvičky a další a další vzpomínky, jednu za druhou. Každý *opravdu* silný dojem bývá trochu jak dětská kasička, říká se. Jako to šetřivé prasátko, které jsem míval, až na to, že dojmy zvoní-chřestí místo mincí tajnostmi. Jakými? Snad taji obrovského a dosud malým zlobílkem ještě neprobádaného světa her a zázraků a... Je to hrozná, ale i krásná pravda, která nám tvrdí, že... skoro vše nejhezčí má původ jen a jen v dětství.

V dětství... Tehdy jsem si všechny ty hluboké hvozdy tady nad Kynžvartem hluboce zamiloval. Jaksi automaticky to do mne tenkrát vešlo, aniž bych chtěl... Ostatně, byly to první lesy, které jsem v životě poznal, a tak je ani *nešlo* nemilovat. Lesy a vůně a potoky a stráně a stezky a lesky a takových dětských lásek tu bylo. Lišily se, lišily od těch pozdějších lásek dospělosti. Od Ivany. Od...

Ivana popošla. Zastavila se až u Lorence - a něžný kraj mého dětství nás všechny tři obklopovala zrovna tak, jako prve ten bezpečný podvodní domeček... Listy podivuhodně pestrý Lorenc se tou krajinou až jaksi majetnický rozhlížel. Se založenýma rukama.

Je malý, ale král! napadlo mě v tu chvíli poprvé. *Král Kynžvartu. Král ve žluti... Král, i když jen tady.*

Ale až jaksi moc aristokraticky se chová na kluka, napadlo mě taky hned. S tím by měl přibrzdit, nadutec - a asi se o to brzy přičiním.

Ani ne moc posupně, spíš trochu dotčeně mi to po mysli přeběhlo... Jako pavouk: *Nač si to zde Lorenc hraje? A JENOM si hraje? Opravdu? Ten malý princ? Ten mrňavý zahradník? Zdálo se mi, že se snad chystá nějakým veledůkladným pometem promést celou tuhle svou milovanou krajinu. Vyčistit ji od bolševníku. Od všeho - a to snad i kvůli nám... Zaváhal jsem. Zdejší rozšíření zmíněného plevele poslední dobou s oblibou dokumentovali za pomoci leteckého snímkování a to mi znovu připomnělo onu do lesů zřícenou Cessnu. Neleží snad nyní její vrak zrovna na jednom z těch míst, kde jsem si jako chlapeček hrával? A co Lorenc o téhle katastrofě ví? A taky mě napadlo: Jestlipak taky jednou vyroste v racionální místního pana starostu s celou přešlá ekonomických plánů na stole? Stane se i Lorenc mužem uvědomujícím si svou zodpovědnost - tak jako všichni dospělí? Stane se mu to taky? *Ta "nehoda"?*...*

Kdo ví. Rozhodně se před námi tak trochu nadýmal. Lorenc. Jako páv. Jako holub, jemuž tu prý patří i poslední kamínek. *Sebral bych vám nejradši i ten žlutý zámek, paní Metternichová, jelikož já jsem ŽLUTÝ KRÁL. Ne, nezlobte se, já to tak nemyslel.*

Pak se Lorenc bujaře vyhoupl ke mně na zábradlí a najednou s námi šplhala i Ivana a docela jí to šlo. Páni, šikovná holka! Dělo se toho a pak jsme všichni tři chvíli jen tak seděli na sluníčku a dívali se do dále za dva malinké jezy, co se přes ně zase přehoupne za žábu.

"Vodní schody," podotkla Ivana zasněně. Zívla.

"A ta černá pusa hory," rozbánil se legračně Lorenc. "Tluma kopce, to je zlej chřtán velryby, co schramstla Jonáše... *Ale z něj jsem si vás přivedl...*" A připadalo mi, že je za tu náhodu - opravdu náhodu? - strašně rád a vděčen.

"Abys tu nebyl tak sám v tý vši kráse, vid'?" řekla po chvíli Ivana. Voda se hnala. A hnala...

"Ale já vůbec nejsem sám... Uvidíte," rozesmál se Lorenc. "Slyšíte? Kukačka!"

"Jo... Miluju to tady," řekl jsem. A podíval se na Ivanu. Kéž i ona po nějaké době...

Tu náhle se z podzemního koryty vyhoupla divná haluz a hup, hup, hup - seskákala po kluzkém schodišti před námi a zmizela ve stínu pod můstkem. Přeběhli jsme můstek a

zavěšení na zábradlí pozorovali, jak se větev přehoupla i přes žiletkově ostrý hřbet vodopádu. "Jú - a tamhle je mlýnek!" vyhrkla Ivana. "Kdo ho sestrojil? Ty, Lorenci?"

Jako o závod jsme se k tomu mlýnku hnali a já měl snově nejasný pocit, že tu ty samé lopatky nabíraly potůček už tenkrát. *Je všechno stejné? Vrátili jsme se nejen my?*

"Udělej žabku, Ivane!" Oči jí hořely, rozhodně tedy víc než na poště. Její uhrančivé oči zůstaly naprosto stejné, i když omládlá. Inu vůbec hodně se toho *v nás dvou* nezměnilo, ale... zároveň taky jako bychom se hodně věcí zbavili. Není divu. Jak dospíváme, stává se naše duše chtě nechtě jakousi černou kynžvartskou skládkou plnou bolševníku a Ivana a já jsme se teď z nánosů všech těch zklamání zničehonic vyhrabali. I kdyby jenom na chvíli.

Dík Lorencovi? Vypadalo to tak. A stalo se.

Spadlo závaží starostí a já se jako ve snu vtělil do těch lehounkých Ivaniných bot a skákal a létal a jásal a dospělé tělo mě už nedrtilo. Ať žije Alenka z kraje divů a Petr Pan a díky, Bože, díky za... *tyhle mimikry*.

Ano, mimikry. Mimikry dítěte. Protože děti jsou jenom na první pohled nápadné a ve skutečnosti si *právě ony* v sobě nesou jakési neviditelné mimikry, aspoň tedy pro *většinu* dospělých, těch otupělců... Ne mimikry kudlanky nábožné, ale maskování "pana Nikoho", nebohého i šťastného zároveň, *dar neviditelnosti* - či jak to říct... Vždyť co jiného by děcka ochránilo před nenávisť světa a tvrdou realitou? A mimikry dítěte jsou jednou z mála věcí, která vám ve světě poskytne *i později* aspoň částečnou, byť samozřejmě jenom iluzorní svobodu, pokud se k nim svedete vždycky alespoň na chvíli vracet...

Kapitola sedmá: Uteč do dětství

"TU MYŠ bys měl spíš pohřbít anebo do potoka hodit," navrhl jsem nezávazně.

"Ó, ta je přeci na měření!" vykřikl Bruno. "Jak BYSTEŠ bez ní chtěl pracovat na zahradě? Každý záhon uděláme tři a půl myši dlouhý a dvě myši široký."

Lewis Carroll: Sylvie a Bruno

Hráli jsme si pak s Ivanou a Lorencem u mlýnku celé dopoledne a *postupně* jsme se docela spřátelili. Navzájem. Docela skvěle. A nejen to, Lorenc mě přitom naučil i plno předpodstatných věcí, třeba jak se budují hráze a jak se zpevňují svíslé zaraženými větvemi, které neustále připlouvaly podzemní chodbou odkudsi z lesů nad námi, a naučil mě, jak se odvádí bystrá voda do bočního koryta a naučil mě... Naučil mě toho tolik, až nám zkřehly prsty. To víte, byl přece jenom teprve ten první apríl a růže ani maliny ještě nekvetly. Vyškrábal jsem se radši z koryta a praštil sebou do vysoké trávy a zůstal zírat do vrcholků stromů a snažil se pochopit celé naše náhlé postavení:

Jak to bylo? Dnes ráno jsem ještě seděl vedle Ivany ve vlaku a pošetile, i když opojeně jí maloval paláce svých vzpomínek - a ona ne a ne pochopit... A teď. Bude teprve poledne a vezíme v těch vzpomínkách až po krk - jako v třeshňovém kompotu. Jako králíci ve vysoké trávě.

Po celou dobu dospívání, která se zdá nekonečná jak moře, ale i po další už rychleji plynoucí roky jsem toužil podívat se do znovu Kynžvartu, poněkud pohádkového to kraje svého dětství. Toužil jsem, ale netroufal jsem si. Příznačně...

Já totiž rozechvěle tušil, jak mě to setkání zasáhne, jak se mnou zamává, jak mě dojme... a tak jsem tu magickou cestu vždycky pod nějakou záminkou odložil. Určitě jsem se bál i střetnutí vzpomínek s realitou, míváte přece taky strach z nebezpečně prudkých citů, které zalomcují i tělem, ne? *Mne to tedy čas od času "bralo" a...* Odkládal jsem tu cestu bezděky i vědomě a nevěděl, že vlastně celou dobu čekám na někoho, kdo by mi náraz tohoto návratu do Kynžvartu *pomohl unést*.

Cestování *podle mého názoru* bolí, když ho s vámi nikdo nesdílí, a tak jsem Ivana vykreslil Kynžvart jak nějakou Andersenovu rozprávku a sliboval jí hory, doly, úžasnosti, tak pošetile... A dodal: "Tak co?"

"Tak holt jo, pojedu tam s tebou," svolila konečně, mám dojem, že někdy mezi dvěma polibky. "Jen aby se nám ale ty hezký věci za chvíli nevyčerpaly!" To Ivana říkala vždycky a o všem.

"Mám jich v sobě tolik!" ubezpečoval jsem ji. "Habaděj!"

"No právě... že jenom v sobě."

Nebyla zrovna hloupá... Ale vzal jsem ji za slovo a za ruku a kolem pasu a jeli jsme sem "načerno" rovnou ze školy. Ale nejsem zas úplně naivní, tak jsem se už ve vlaku připravoval na naše prozření... a na to, jak se zklamou ze skutečného vzhledu míst, která poprvé uvidím dospěle. Počítal jsem i s tím, jak Ivana bude rozčarovaná. Ona sotva kdy pochopí - i kdyby sebevíc chtěla. Jelikož některé věci jsou nesdělitelné. Určitě prudké city a emoce, pro jejichž vyjádření nestačí slova. A navzájem nedokonale sdělitelné je i celé dětství. Ano. Dětství si přece Ivana proskotačila v jiné krajině než já. Prožila ho na svých místech, tak co jí po Kynžvartu, že...? Co by pro ni mohla znamenat lebeda a bolševník a močál a pár oprýskaných baráků? Tenkrát tu se mnou nežila, a tak je všechno ztraceno, zoufal jsem si takřka chvílemi.

Nevstřebala tuhle krásu, ale jinou. Nezamilovala si léčivé prameny a lesní stezky a chodníčky parků a pískoviště s výskotem dětí a vonící svahy *plné myšek* stvořené k válení sudů. Nepřijala spolu s půvabem *strání* Kynžvartu i jeho horší *stránky*, aby svedla mít ráda oboje. *Bylo to jako s láskou k lidem...* Nenapila se chutě zázraků, které umí uvidět jen oči dítěte, a tak monumentální smrky dál voní vysoko nad lázněmi a řeč rezatých veverek s bachratými ocasy je taky stále stejná, ale zkuste vysvětlit své dětství komukoli, kdo s vámi nesdílel jeho pestrá dobrodružství. Nepochodíte.

Marnost toho vysvětlování mi znovu došla ráno ve vlaku. Slova nestačí. Nebo jenom málokdy. Nesdělitelná je láska a ještě nesdělitelnější dětství, a tak Ivana opovrhne zdejší zámek kněžny Metternichové, dřevomorkou prolezlým, věděl jsem předem, a opovrhne i zříceninou hradu na kopci, která mě jako kluka fascinovala. Co čučíš na potůček, ťunt'o? pomyslí si leda tak. Jsou snad perly ve škeblích? No jsou? *A i po tom hraboši nejspíš dupne tou svou LEHOUNKOU botkou...* Ó, běda...

Všichni jsme sami. Hrozně sami, a máme jenom sny a vzpomínky a někteří z nás ještě i tuhle hroznou touhu po návratu.

Uteč, uteč, uteč! Uteč do dětství.

Někdy chceme. Někdy chceme moc... Ale nejde to.

Kapitola osmá: K prameni Viktorka

Lidem šlo lehko říci: nechme černého myslivce, když za nimi nechodil. Ale Viktorka s ním měla peklo.

Božena Němcová

Kynžvart leží na prosluněném jižním svahu a už bylo k poledni, tak jsme se zavrtali do trávy, my tři, a šťastni cítili, jak nás prohřívají zlatavé paprsky. Rádi jsme to dělali a srůstali s vonící půdou. Bylo to báječné. Toužil jsem tu zůstat navždycky a jen tak počítat beránky na nebi. Asi jako ten Ivánek z pohádky: počítat si, usínat a snít... a nikdy už se neproбудit - z toho snu o dětství. Nebo to snad všechno není jen můj sen?

Zase jsem si vzpomněl na "skutečnou realitu". Tu "tvrdou", i když pro mne nikdy moc tvrdá nebyla... A zase jsem ve vzpomínce prožil krátkou, ale ostrou pranicí s *reálným* Lorencem z pošty... *Neměl PO NÍ vyjždět!* pomyslíl jsem si hned vzápětí. *Neměl čumět. Očumovat!*

Zklidnil jsem se. Ale tu nám šerý fialový stín přešel svou prackou tváře. Ledové nože chladu mi projely rameny a vnikly až do morku kostí. Vyskočil jsem z větrem náhle rozvlněné trávy. Vířila. Kmitala. Byla najednou jako ďábelské žlutozelené moře a nebe nad ní se neuvěřitelně rychle zatahovalo. Černočerný mrak jako by pečlivě obaloval slunce. Tak jako nás tři předtím obalil sám Kynžvart... "Musíme se schovat!"

"Musíme!" vymrštil se Lorenc čiperně.

"Ale kam?"

"Poběžte za mnou! Vy dva!"

Volal ta slova a horempádem utíkal po pískem vysypané lázeňské cestičce, která stoupala do mírné stráně. Jak dobře jsem ji pamatoval, tuhle stezku, obzvlášť pak ty schůdky, období malých jezů na potoce... Vodorovná břevna byla do stráně zapuštěna vždy po třech metrech, aby zadržovala písek, takže cesta vlastně sestávala z báječných terásěk a já kdysi ráno co ráno vyvlekl svou *kouzloběžku* až na tu nejvyšší a rozehnal se bláznivě, beze strachu dolů, skok a skok a skok a fíííí přes závěrečný můstek s červeným zábradlím. Vždycky jsem srdnatě vybral ostrou zatačku před ozdravovou, zablokoval brzdy a hrr zas nahoru. Pokládal jsem se tenkrát za kaskadéra a kdovíjak srdnatého borce. "Sjel bys to tady na kole?" křikl jsem na Lorence.

"Blázníš? To si troufá tak akorát Hazardista."

Hovořil a přitom jsme všichni tři stále běželi.

"Hazardista? Kdo je to?"

"Můj kamarád. On jezdí i se schodů, měl bys ho vidět!"

"Ale Hazardista je přezdívka, ne?"

"Jo. Znamená, že hrozně často hazarduje. S životem a tak, rozumíš, Ivane?"

"Říká se Hazardér," opravila ho v tu chvíli pozorně Ivana.

"To máš fuk."

S prvními kapkami jsme jak velká voda vrazili do zeleného altánu. Stojí tam vprostřed rozlehlého, svažitého parku plného laviček a živých plotů, a my se zevnitř zadýchaně chytli jeho okrasné mříže a hleděli zpod stříšky do bludiště pečlivě uhrabaných písečných stezek. Lijavec houstl a vpíjel se do prachu. Šuměl a šuměl, docela jednotvárně. Bylo krásně. Krásně!

"Pěkněj slejvák!" křikl po chvíli Lorenc.

Kdesi nad Slavkovským lesem zamručel nějaký ponurý grizzli. "První jarní!" zavýskl znovu Lorenc.

"Co?"

"Buřina!" Jeho vesta ze záplat (jak z dubového a javorového listí) se hodila spíš do léta, ale Lorencovi chlad nadcházející bouřky očividně nevadil. *Je tak otužilý!* pomyslíla si patrně Ivana, ale nijak jsem nezažártil... Lorenc byl opravdu otužilejší než já, to rozhodně. Jasně oči zvedal k nebi nad Kynžvartem zcela vyzývavě a beze strachu. "To Kober..." zamumlal najednou tlumeně. Trochu svažtil čelo.

Tu se zatmělo. Úplně. Zběsilé kartáče kapek bušily do fantaskní pagody nad námi. Stále prudčeji. Jako smršť?

"Kober? Kdo je Kober, Lorenci?" zeptala se Ivana astřeně. Trochu nedůtklivě.

"Duch lesa."

Zasmušile mrkl přes vodou bičovaný park. Nahoře na stráni rostla z vysoké trávy dlouhá řada lázeňských paláců. Viděli jsme na ně dobře. Z dětství jsem je matně pamatoval a ráno jsem vlastně některé už ukazoval Ivaně z vlaku.

"Paláce"... Byly to léčebny a ubytovny. Zotavovny a ozdravovny. A tak... Hned za nimi začínaly lesy. Ty lesy plynule stoupaly a potahovaly jak temně zelený koberec prudké svahy Slavkova pokryté suchým jehličím, svahy a srázy, jimiž se v mých vzpomínkách řítily ryčící potoky. A právě těmhle potokům pomáhá podle jedné zdejší pověsti do života Kober, aby je vzápětí ze své hromové náruče poštvál do útoku na Kynžvart. Jako psí smečka letí nikdy nekončící zástupy vlnek a vln a peřejí a vířů z kopců a Kober jen trpělivě čeká, zda se jeho dravým dogám povede městečko dole konečně podemlít. Sám prý žije až někde u Smrkovce, zaniklé to vísky v hloubi lesů směrem na Kladskou, a za dne dokonale zalezlý v brlohu jak červ, vyvolává aspoň svým vztekem i vzteky nebe, svým věčným mručením brukot hromu, svými směšnými fuky dunění jarních vichřic, první z nichž už rve korouhvičku z našeho altánu. Huíí!

Stáli jsme tam jako na ostrůvku a dívali se. Tři děti. Vybavily se mi přitom všechny ty báchorky, jimiž mě v dětství tady v Kynžvartu tak pilně krmili. "Kober je nevrlý lomihnát," vyprávěla babička. "Děti nemá zrovna v lásce. Je nebezpečný a rád si pro ně za bouřek ze Slavkovské hory přichází s hromovým vakem přehozeným přes rameno."

"Co že dělá, *BABIČKO?*"

"Inu, vnoučku, brousí okolo Kynžvartu po celém polesí, zuby si brousí *křís a křís* noži a Rýbrcoul z Krkonoš je proti němu učiněný beránek."

"Pojďme se napít!" polkl jsem křečovitě starou hrůzu.

Lorenc přikývl. Přistoupili jsme ke kašničce uprostřed pagody. Z tří zobáčků si tu můžete napustit tu nejlahodnější minerálku světa, abyste věděli, takovou, co někde v pitomém krámu s realitou jakživi nekoupíte... Nebo že bych si i tu minerálku jen idealizoval ve vzpomínce? To se právě teď odhalí.

A nabral jsem bublinky do dlaní a zhluboka, lačně pil. Ivana taky. Ochutnala z druhého zobáčku. Lorenc z třetího a kostlivý lijavec nám pro chuť škobrtavě bubnoval o střechu nad hlavami, chvíli prudce, chvíli unaveně, a my přitom pili každý podle své chuti, dlouho a pravidelně, zhluboka a obrovskými doušky dětí, které si celé dopoledne hrály.

Dopili jsme všichni tři naráz.

"*Ta je, co?*" zasmál se zvonivě Lorenc. Skoro vášnivě, ale zase tak majetnicky. *Královsky*. To se mi nelíbilo.

"Mňam," olízla se i Ivana. "MŇAMM!" Zářivě se na mne podívala. "Chutná!"

"Jo, jo. Je to pořád stejná pochoutka," přitakal jsem. "Tak už tě, Ivinko, nemrzí, že jsme sem jeli?"

Zavrtěla hlavou. "Ani trochu, Ivane z Mrazíka."

Ale co ta naše *proměna*? vloudilo se mi na jazyk. *Záludná?*

Ne! O TĚ nepřemýšlej! rozhodlo cosi, snad intuice. Aspoň zatím ne, bude to tak lepší. Určitě. Nebo snad nestojím o *Kynžvart svého dětství*? Nebo mi tu snad není báječně? Navíc s Ivanou? I s Lorencem? Třeba je to jen sen, ale když už se zdá, tak ať vydrží. *Ať to vydrží, panebože!* Nezaplaš to, kamaráde, přikazoval jsem sám sobě. Nezaplaš!

A *šetři* si to... Utáhli jsme kohoutky pramene Viktorka a současně ustal i déšť - jako bychom mávli kouzelným proutkem. Kober domručel a skryl se zpět do lesů nad Kynžvartem, kde se líně jak červ zavrtal zpátky do brlohu. Bouřka byla u konce. Sluníčko zase vysvitlo. Usmáli jsme se s Ivanou navzájem na sebe.

"Prima," broukla. Lorenc se na nás taky podíval a dokonce s jistým zaujetím. "Tak pojďte, vy dva" zahučel, "seznámím vás se svými přáteli."

Kapitola devátá: Ó, ten báječný dětský svět

"Ale když Wendy zůstane ležet tady, umře," řekl Āapalka. "Musíme okolo ní postavit domeček!" odpověděl mu Petr Pan.

James Matthew Barrie

Bylo po dešti. Všude lesklá, pod hroznou tíží kapek skloněná stébla a kupy vysekaného roští, které zřejmě v parku nedávno někdo začal mýtit... Slunce zase vyšlo a v ústrety se mu otvíraly květy celého sedmikráskového moře. Nebylo divu, byl čas prvního chudobkového "vína" - a to pampeliškové mělo už taky brzy přitěct a krásnou

zlatou žlutí vyzdobit všechny zdejší louky. Po vlhkých kmíncích keřů a stromů stoupaly k nebi berušky a kdesi nahoře ve stráni u pavilónů halasily děti. Celé mateřské školky jako by se do Kynžvartu sestěhovaly z Čech.

Ale jediný dospělý hlas jsem nezaslechl. Divné. Jako v ráji dětství jsme tu byli - ale park tady dole byl po dešti divně prázdný a jeho barevné lavičky opuštěné a Lorenc nás vedl s trochu komickou důstojností křížem dolů přes pískové cestičky a nedbal obrubníků ani hromad větví, jež někdo tak barbarsky osekal. Vedl nás dolů a dolů, daleko od lidských hlasů, až se stal terén pod našima botama skoro neschůdným. Taky divné, tady už to nebyl park: nalevo bolševník a vpravo jakýsi fantastický Panův háj. Zvláštní mlčení uprostřed větvoví. Najednou nebylo nikam vidět a my tři se potichu propadali do vegetace. Jen schnoucí haluze praštěly pod našima botama a džungle natahovala svá zelená chapadla po našich uších a nosech. A přece jsme neudělali víc než pár kroků od čist'ounce upravených stezek *civilizace*.

Byl to předěl. Náhlý a nenápadný předěl dvou světů.

"Že to TADY DOLE nikdo neuklízí?" broukla zasmušile vždy pracovitá Ivana, kterou zrovna bestiálně žahla obludná kopřiva.

"A ty bys stála o dospěláky? O vrahy se sekýrama?" zvedl Lorenc obočí. Bojovně!

"Ani snad ne."

"No vidíš... Taky jsi v Chráněné krajinné oblasti Slavkovský les," zasmál se předuležitě Lorenc, "a v rezervacích a parcích se jak známo nesmí s ničím hýbat, to nevíš, malička? S ničím. Padni, strome, kam padni. Shnij, kmene, kde shnij."

"Aha."

"Pozor!" Dva stíny se hnuly v bezu nalevo. Mihly se a zase zmizely. A s nimi dvě vztyčená kopí! Skočil jsem k Ivaně jako Lancelot ku Ginevě, abych se vyjádřil s "poetickým patosem", jenže Lorenc pouze hlesl: "Klídek, to bude asi jen Hazardista. Hazardista s Vilemínem." Utvořil z dlaní mušli a přitiskl ji rutinně ke rtům: "Tady Kara Ben Nemsí! Skloňte zbraně, pánové, skloňte zbraně."

"Tak jo! Ale *kdo* jsou ti dva cizí?" syklo křoví.

"Cizí? Ti nejsou cizí, ti jsou tu noví. Nepřišli se prát." A já si při těch slovech zase vybavil Lorencova "dvojníka" z reálného světa. Taky jich ode mne pár schytil a právem, ničema. To za tu Ivinku!

Díval jsem se do křoví. Chvilí panovalo ticho a pak z houští ostražitě vyjuklo prazvláštní duo příšerně ušmudlaných obličejů. Z lopuchu se k nám vyškrábali dva kluci.

"Kam si to sypete, Lorenci?" ptal se první z nich upjatě.

"Do osikovýho bunkru."

"Aha. No jasně." Cizí kluk vypadal s lukem a šípy jak malý Robin Hood a jeho oči bez přestání jezdily po bachratých korunách javorů nad námi, jako by se odtud mohlo každou vteřinou snést nějaké brutální zlo. Predátor - nebo tak... Druhého chlapce zřejmě spíš upoutalo Ivanino zebří triko... "Co ta holka?" zamrmlal zakaboněně. Byl silný, ale hodně hubený, skoro jak tyčka.

"Ta je s námi, Hazardisto," uklidnil ho Lorenc sebevědomě, zase až tak královsky, a všichni jsme se navzájem obřadně představili. Kluci z lopuchu šli dál s námi.

"To se teprv prověří, zač ti dva vetřelci stojej!" ušklíbl se Hazardista a dál si nás už schválně nevšímal. Jakoby... Vilemín taky ne, ten zíral stále jen kamsi do těch korun. Drali jsme se zuřivě měňavou džunglí bolševníku. "Pozor, je prudce jedovatý!" varoval nás Lorenc jen tak mimochodem.

"To víme," odvětila dotčeně Ivana. "Jen doufám, že nemáte ten váš bunkr zbudovaný v něm!"

"Žádné strachy, holčičko, ten je z větví," ujistil ji suše Hazardista. Začal si pískat veselou písničku... Ta melodie mi byla povědomá... Šli jsme šerem dost dlouho. Pak jsme přeskočili tři padlé smrky obřích rozměrů, z posledního z nichž vyrůstala útlá břízka. Uzounká stezička pokračovala strašně hustým keřem a osmkrát nebo devětkrát se křivolace zatáčela. Na konci temných serpentýn shupl Lorenc do divného šedavého kráteru. Na dně se válely omšelé cihly, nějaká prkénka i hřebíky a staré otlučené nádoby. Dole, v boku toho kráteru zela okrouhlá díra do tmy. Tou jsme prolezli a fiha: rázem jsme stáli zas v plném slunci - a jako by nás oslepil výbuch nekonečného prostoru. Vyšli jsme z podzemí přímo na malou přírodní terásku vrytou hluboko do stráně. "Moc hezké místo," řekla Ivana. Všude voněla tráva a ta stráň sice byla příkrá jako střecha, ale šlo se zachytit stromů, takže jsme nespadli. Ivinku jsem zachytil i já... Čistě prosekanou dírou ve větvích se před námi rozvíral fascinující výhled do hrozitánských dálav a nejvzdálenějších rovin. Naše stanoviště však přitom bylo ze všech stran báječně maskováno listím.

"Tak jsme doma," povídá Lorenc lapidárně a Vilemín s Hazardistou se zničehonic bezstarostně vrhli na ohebné kmínky nejbližších olší a soukali se po nich vzhůru jako dvě šťastné housenky, aby zpod vrcholků zase s výskotem sjížděli. Sám dobře nechápu, proč jsme je tehdy s Ivanou tak okamžitě napodobili, ale už to jelo. "Žúžo!" Já byl nemotorný, ale jí to šlo, páni, jak jí to šlo! Hotová horolezkyně. Hned si tím taky vydobila Hazardistovo uznání a jak jsem postřehl, i Lorencův jistý obdiv.

"Někdy jí říkám Zebro, jen tak z legrace," poznamenal jsem z osiky směrem k olši a Lorenc se tomu usmál. Hráli jsme si ve větvích a v duchu byli v Africe a z chvějících se vrcholků stromů měli výhled daleko do kraje. Kynžvart leží napůl na boku Slavkovské hory, a tak je vidět hezky daleko, to vám tedy povím. Připadá vám, že do celých Čech. Před lety jsem kupodivu podobné výhledy ani moc nevnímal a teď jsem si téhož nedostatku pozornosti překvapeně všiml i u Lorence, Hazardisty a Vilemína.

V čem to vězelo? **BÁJEČNÝ DĚTSKÝ SVĚT** je vlastně hlavně mikrosvětlem uzavřeným do klubíčka a malí kluci jako by nosili spíš brýle na blízko než na dálku: znají každý pupen, pamatují si každou větev, ale *k obzoru*, k obzoru mrknou jenom málokdy.

A všechny podobné *širší* rozhledy zase hned zapomenou. Soustředění na své války a zaujati sami sebou a vylepšováním chýše pod stromy. I my s Ivanou brzy přijali tu hru a po chvíli už nás ani nenapadlo natahovat krky "k dálavám". Proč taky? Co *tam venku* vůbec mohlo být lepšího? Snad ona škaredá železnice odvážející naše sny spalovně reálného světa? Nestál jsem najednou o její drsné pravdy, o pranice se svým sokem, o

tu všeobecnou "demokracii". Aspoň na chvíli dejme tomu všemu vale! Řekněme ne! *A hlasujme pro království!*

Zaryji se radši jako krtek do doupěte, než se probudit! napadlo mě současně. Schoulím se tu hezky do klubička jako ježek: sám jen s přáteli uprostřed ostrova jménem Kynžvart. A až se ráno rozbálím, budu si zase s Ivinkou a Lorencem jen a jen hrát - a i se všemi ostatními...

Nebo Ivana takový "život" odmítne? zalekl jsem se. Ne, to nesmí! Kéž i holky touží po něčem podobném, aspoň trochu podobném... Pokukoval jsem po ní zasněně. Co to provádí?

Činila se, docela... Ale i ostatní. Pilně jsme zpevňovali střechu Osikového bunkru šťavnatými haluzemi, vždyť co kdyby Kober znovu zamručel... Byla to prácička, ale všichni se překonávali. Vilemín dokonce odněkud přitáhl kus igelitu a Hazardista vyšťrchal pneumatiku. "To bude senzační sedátko," volal. Zkrátka všechno všecičko probíhalo báječně. Úplné "foglarovské" rojení... Všude vládla žlutá a my spolupracovali "hezky česky" a jako mravenci - a byli šťastni.

Kapitola desátá: Dotek hrůzy

Smutek je ale ve skutečnosti ŽLUTÝ. Je šesticípý jako hvězda.

Ladislav Fuks

Později odpoledne, když ze mě pot jen lil, mě Lorenc v plné práci zatahal za rukáv: "Ivane! Chceš něco ukázat?"

"Co?"

Táhl mě beze slova do křoví a po další z tajných pěšin. Šli jsme dál a dál a propadali se stále hloub do zeleného příšeří lesní studny. Dýchala skrytým životem a já byl už zase jako zhyponotizován. Jako prve na rybníční hrázi...

Propána, co to tu dělám? Bez přestání? ptal jsem se sám sebe. Tak užasle... Jdu po svazích Kynžvartu. Po svazích *svého* Kynžvartu. Dál a dál po vrstevnici... *Za nějakým* Lorencem...

Jednou jsme překročili cestičku z bílého křemene, ale ani na ní ani nikde jinde jsme nepotkali živou duši a Lorenc zatočil a vedl mě kamsi do šera dolů, šikmo stráněmi a přes valící se potoky, po vratkých můstcích a mezi vlnami promývanou ostřicí, ve které jsme se úplně ztráceli. Bezbranní pulci v močálu zadržovaném dětskou přehrádkou byli skoro jako my dva... Prazvláštěně pokroucené borovice blatky Lorenc nazýval lesními šotky... a vjemy dětství vyplouvaly z paměti. Má zvláštní monománie sílila. *Monománie*. Mé oči ulpívaly na stále drobnějších detailech terénu... Tak jako se do dětství vrátilo mé tělo, vracela se tam nyní nejspíš i tělem *setrvačně* strhávaná duše.

A pak přišel ten šerý hvozď ze zpráchnivělých, zčernalých smrků a děsivá proluka a v ní jako rakev ta podlouhle černá nádrž bez vody. Jen bahno, strnulé a svařštělé, a my se po špičkách kradli blíž a blíž, až k vrcholu zrezivělého žebříku. Vyčníval ven z té "rakovy".

"Všecko tu tak báječně pustne," pochvaloval si Lorenc zasněně. "Dokonce hodně paláců tam nahoře už je prázdných, Ivane, viš... Ty poznáš podle vytráskaných oken. Dospělí asi nemají peníze nebo co, tak je nechali napospas svlačci. Ty domy. Obrovské prázdné domy... Ale i bazény, věřil bys?"

Pokrčil jsem lhostejně rameny. Všiml jsem si již, že o samotě se mnou Lorenc mluví daleko vážněji než mezi kluky, kde se většinou *odvažoval* jaksi jen žertovat. Jaksi *důsledněji* že hovoří, což se dělo i teď... Tak jsem ho ještě neznal. Došlo mi, i co vlastně má na svá léta už rozumu a rozvahy. Lorenc...

Lorenc se nezdál. Nebyl jen Petrem Panem z odpoledního šplhání po stromech, ne, tady v koutě jsem v něm opravdu zas uviděl *krále Kynžvartu, toho krále ve žluti...* Nebe navíc hbitě zastřelo další Koberovo mračno a vše jako by tu náhle náleželo i dalšímu z vládců, Velikému Bohu Panovi, o kterém už jsem taky slyšel. Stáli jsme najednou s Lorencem pod větvemi v hrozivém tichu - u toho hrobu, jenž snad býval bazénem. Běda, běda... Šlo jen šeptat. Matné zlo sálalo odněkud z podzemí a třeba peklo existuje, pomyslí jsem si stísněně. *Docela jistě*. Mouchy okolo nás strašlivě bzučely a jejich Pán nebude *vězet hluboko*, blesklo mnou... Brr - a tohle tady? To je mršina? Čeho? Čeho? A proč jsem tak sám? Kam se mi poděl Lorenc?

Aha... Sestupoval po žebříku k ohyzdně svrasklému dnu oné rakve. Bahno na dně bazénu se mu šklíbilo v ústrety jako odporně odulá tvář, jako ten nejpitvornější obličejík zloby. V jednu chvíli jsem málem vykřikl...

"Neboj!" opáčilo TO dutě z hloubi. "Neslézám sem poprvé..." Udělal jsem krok - a shlížel. Přes okraj. Lorenc tam dole přeskakoval jako kamzík z kamene na kámen a ani jedna mokasína se přitom bahna nedotkla a mně ty balvany pod jeho patama připadaly jako z krokodýlí kůže ušity, jeden byl zdáli dokonce jako někdejší Ivanina kabelka... A tak líně vyčuhují mezi lačnými tůněmi uchystanými každého vsát a pohltit... Lorenc skočil z posledního kamene na shnilý špalek a ze špalku na mechem potaženou pneumatiku. Spár černé větve trčel z bahna hned vedle něj. Jakási mršina nahoře u mne zase jako by měla kly! Snad zbytek divočáka? A co ještě vše *za listy* čeká? Zalila mě hrůza. CO s ní? Jak jen ji potlačit? Kterou kartou přebít?

Už to mám! Bláznivým nadšením! A hup! skočil jsem dolů za Lorencem. A hup, hup, hup, skákal jsem po kamenech tak jako on. Skákal a skákal... A nejzvláštnější bylo, že i toto žabákovo skákání jako bych už kdysi zažil, jen tu vzpomínku snad až doposud halila jakási... Koberova mlha. Opravdu. Jak taky po čtvrtstoletí rozlišit, co se vám o Kynžvartu jen zdálo některou noc - a co bylo pravdou? Jak? Sny a vzpomínky se někdy tak podivně prolínají a kombinují...

Pobíhali jsme s Lorencem rozpustile po kamenech. Proč? Protože to bylo nebezpečné. *Bblí jsme tu* tak, jak už to kluci dělávají a vyblbli bychom se nejspíš za chvíli... Jenže tu Lorenc strnul.

"Co je?"

Balancoval na špičkách svých mokasínů přímo nad ohyzdnou kaluží... a ukazoval ukazovákem kams do bahna. Mrak stále zastíral slunce a my dva pod ním svorně hleděli na *stopy*. Šlápěje. Otiskly se tu kdysi nebo před chvílí, ale přesně uprostřed našeho rejdiště. Byly tu. A zíraly. Tak jako my dva na ně. Až mě zamrazilo. Odvrátil jsem tvář, snad jen na vteřinu, a spatřil přes okoralý okraj bazénu hroty vyprahlých

pahýlů zpráchnivělého lesa děsu. Smrky nad námi potichoučku vystupovaly na špičky, jeden po druhém, a pokoušely se dohlédnout přes okraj bazénu sem dolů, jak mi aspoň připadalo. Jako by nás ty jehličnany pozorovaly. *Tady nebyla žádná veselá žlutá!* A mrtvé ticho divného kouta tísnilo a obrovské stopy v bahně zívaly k nebi. Copak si tudy protlápá cestičku pralesní ještěř? pokoušel jsem se vše zlehčit... ale o to hlubší hrůza se mě zmocnila. *Hrůza a panika.*

"Neboj se, Ivane." Lorenc mi to šeptl poťouchle!

"Já... se... ty vole... nebojím, ale..." Civěl jsem na ty "hrozné" šlépěje snad po celé minuty, než mi ta *jejich* čistá a holá pravda došla. *V celé intenzitě.* Na délku měly jistě tři čtvrtě metru, tedy něco jako sněžný muž, kdyby okolo stály místo onoho smrčí Himálaje. Jeťi nebo gobijský divý muž Almas, jenomže ve skutečnosti...

"TY STOPY NIKAM NEVEDOU!" zachraptělo mi hluboko v hrdle. Přerývaně. Vyschle. "Ale ty stopy nikam..." A znovu se mě zlehýnka dotkla paní Hrůza. Zaplašila nebo dokonce zardousila i mile altánkovou paní Viktorku, po jejíž bublinkové minerálce teď prahly mé vyschlé rty, a spásná pagoda parku se najednou zdála tisíce mil daleko od nás, nedostižitelná a opravdu snad až v Číně. Kynžvart. Kynžvart štěbetající školkami dětí musel mít pochopitelně i svá temná místa. Jako je má všechno... A tady *zelo* jedno z nich, tady před našima vytrěštěnými očima!...

Cáp a cáp, jen pár kroků netvora po houpající se palubě močálu a zase jistě hned zavládlo ticho... Když tu prošel. Prošel už... Ale... Ty jeho stopy začínaly i končily v prázdnu.

Ano. Okolo šlépějí se na nás šklebilo jednolitě bahno, jen s ropuchou v rohu bazénu, ropuchou bradavičnatou a odpornou.

"To není možné."

"Co se divíš?" pousmál se trochu vynuceně Lorenc. "Kvůli tomu jsem tě sem zavedl, ne? Abych ti *je* ukázal."

Polkl jsem. "Ty stopy," dodal. "Patří Koberovi."

"Ale ne! Chceš mi nakukat, že Kober existuje?"

"Nejen že existuje. I z lesů vylízá - a dokonce už za světla. Je to vždycky kanonáda. Země se úplně třese." A Lorenc se jaksi zlověstně pousmál.

"Ale jsou čerstvé, ty stopy, jsou docela čerstvé!" vyhrkl jsem zmateně.

"Jasně, že jo. Víím o nich už odvěra."

Mrak sešel ze slunce a my se vyhoupli z rakve toho bazénu jak po nevydařené bahenní koupeli a pelášili coby zajíci vysokou, vlnící se travou pryč, jen pryč od toho strašlivého místa hrůzy, jen daleko pryč, hrát si zase s ostatními. *Hrát si hrát - a zapomenout na realitu...* Hazardista mě ten den naučil, jak se bezpečně vyleze až do pozorovacího sedátka pod samou špičkou olše.

Kapitola jedenáctá: Sbohem tomu všemu

Ve skutečnosti nemá ŽÁDNOU podobu. Kamkoli přijde, nechává za sebou celou řadu FIKTIVNÍCH Lawrenceů.

Robert Graves: Lawrence z Arábie

Nazítíi jsme s Ivanou procitli v Osikové chýši. Vilemín (onen Robin Hood s lukem) byl ten den na řadě, aby opatřil něco k snídani, zatímco nám podal velitelský Lorenc prázdné demižony: "Vy dva doneste z Viktorky minerálku. Ale pro všechny!"

A tak jsme zrána ještě ospalí stoupali s Ivinkou stráněmi k altánku, a když se před námi bolševník rozestoupil, podivili jsme se, jak podivuhodně ožily parky oproti včerejšku.

"Děti a děti," opakovala zasněně Ivana - a od první chvíle, kdy je *u laviček* spatřila, se šťastně usmívala. Šťastně - a moc hezky, vždycky mi připadalo, že měla být spíš nějakou zdravotní sestřičkou než po nocích se trmácející třidičkou pošty... A rovněž jsem si v tu chvíli poprvé stísněně vzpomněl i na *naše včerejší společné rozhodnutí*. A situace mě mátlá: Zdalipak by si Zebrunka i *po té proměně* dokázala ještě vzpomenout na ony naše plány, tak skvělé přece... na plány *s Valérií*? To naše mimino přece...

Děsilo mě to. Najednou - a dobře jsem chápal proč. Ivana kráčela svižně. Ona a *Valérie... Valérie...* Ivana byla na Valerii najednou malá. "Tady to máš, Lorenci. *Něco za něco.*" Ivinka se teď hodila *k panenkám*. Ne k mateřství, ne k lásce. A já... já se neodvážil ani v nejmenším rozčeřit hladinu jejích *nynějších* snů. Kéž se hned tak neprobudíme!

Vyběhli jsme vzhůru stráněmi. U Viktorky už stáli ve frontě bujaře halasící caparti s hrnky a demižonky a jeden po druhém si napouštěli pitivo. Starou babičku s největším demižonem dokonce po chvíli pustili napřed, ale tu se zase od pavilonů přivalil jakýsi obtloustlý "podnikatel" či kdo, chlapisko s mohutnou károu, a že si prý načepuje do čtyřiceti kanystrů. Nu, podobné rabování přírodních zdrojů jsem z dětství zde prožitého věru nepamatoval... Ňouma jeden! Vyžírka! Padouch! Chce snad tu minerálku někde někomu *prodávat*? Stoupli jsme si s Ivanou za černovlasou zdravotní sestru, která asi všechny ty děti přivedla, a já tu dívku ostýchavě pozdravil. Mechanicky odpověděla, ale nevšímala si nás víc. Očividně měla se svou vlastní školou dost starostí, než aby příliš vnímala ještě další dva mrňousy. *Spratky*. Dělala si svou práci a já ji přitom zkoumavě pozoroval. Zaujatě, ale zároveň i pěkně zmateně, musím říct.

Líbila se mi. Ale dost možná už trochu jinak, než kdybych byl "dospělák". *Najednou* jinak - a bylo to obdobné, jako kdysi s Ivanou. Než jsem se do *Ivany doopravdy* zamiloval, odrazovaly mě všechny její nedostatky. Všiml jsem si třeba jejích nohou... nebo já nevím čeho... a to, že se mi *nelíbí* jsem kvitoval vlastně s *uspokojením*. *Pak* se ale něco stalo. Asi chvíle, od které *tu Zebru* miluju, pomyslně jsem si. Přišla... Mihla se... Proběhla. A zlomila všechno. Zvrátila. Vše najednou platilo naopak a z Ivaniných záporů se staly klady, aspoň tedy v mých očích. Z jejích nedostatků dostatků. A já jí říkal: *Ty tvé chyby ti budu do smrti hladit, víš?* Aby ti došlo, že s chybami nikdy nic společného neměly.

Probíhá to snad jinak, když se do někoho *opravdu* zamilujete? Nevěřím.

Navíc *ta sestřička...* Zkrátka... jako bych ji *tady* už kdysi viděl. Tenkrát. To samozřejmě musela být mýlka, vždyť tehdy byla *zas ona* teprve děvčátkem, nicméně... Bezděky se stala první a jedinou *dospělou* osobou, kterou jsme s Ivanou zde v tomhle *snovém* Kynžvartu až dosud spatřili...

"Vzpomínám si, jak jsem tenkrát bydlel tamhle v tom *DOMĚ SESTER*," ukázal jsem po chvíli nostalgicky skrz okrasnou mříž altánu - daleko dolů k potoku, v němž jsme si včera tak báječně vyhráli. Hned za červeným můstkem zářila z té nejzelenější trávy bachratá a až podivuhodně *žlutá* budova s asfaltovanou terasou. "A víš ty, Zebrunko, že ten barák vypadal skoro jako teď? Snad jenom... Akorát má novou omítku."

Ivana si nade mnou hlasitě povzdechla. "Užs mi to říkal, Lorenci." Jaksi nepřítomně pokukovala po zlobících dětech, které byly najednou našimi vrstevníky...

"Říkal, říkal... Ivano! Koukla by ses tam se mnou?" Zatahal jsem ji trochu neurvale za pruhované triko. "Pojď! Seběhneme tam!"

"Proč ne. Načepuju a můžem."

Chvíli nato jsme ruku v ruce seskakovali z těchže pískových terásek, přes něž jsem kdysi tak potrhle létal na své "kouzloběžce"... Tu nám za zády zadrnčelo cosi jako tětíva.

Vilemín s lukem? Ohlédl jsem se a v mžiku Ivanu strhl stranou - tam do vysoké trávy.

Byl to Hazardista. Hazardista dolů z kopce svištící.

Jen se mihl. Okolo nás dvou. Bytelné dětské kolo zvonivě nadskakovalo a řítilo se strání, až dokud tam hluboko dole a v dáli nezablokoval brzdy skoro týmž stylem, jakého jsem kdysi používal já u kouzloběžky. Dva decimetry chyběly a hazardér si rozmázl nos přímo o zeď mé někdejší ozdravovny. Ale nezahálel ani vteřinu a už se zase atleticky opíral do pedálů a stoupal a stoupal zpátky k nám.

Nečekali jsme. Už jsme byli *dole*...

Praha, stojí dnes na modré ceduli z boku oné ozdravovny. A právě z těchhle jejích dvoukřídlych dveří jsem kdysi vybíhal na čerstvý slavkovský vzduch, do pálicího sluníčka Kynžvartu, za dobrodružstvím... Je to vůbec ještě pravda? ptal jsem se nyní sám sebe polozoufale... Jak jsem jen tenkrát býval bezstarostný a šťastný!

"Tak tady jsi teda bydlel. I se ségrou!" vzpomněla si najednou Ivana. Tak přece mě ráno v tom vlaku aspoň trochu vnímala.

"Jo, bydlel. Se sestrou. S Evou. A s rodiči. A s babičkou, ta byla taky moc hodná... *Všichni* byli na mne hodní - až moc..." Odmlčel jsem se. "Jenže to víš, ségře byly tenkrát teprve tři. Byla ještě moc malá. Tak mrňavá, že si na to už dneska ani nepamatuje, říkala mi... Rozumíš? *Tu* by nemělo cenu sem brát..." Zarazil jsem se.

"*U mne* to mělo cenu?"

Jenže ty už TEĎ nejsi dospělá! pomyslíl jsem si stísněně. *Z té podzemní chodby jsme přece vyšli noví. Omládlí. Obnovení. Ne?* Ale nebýt toho snu, taky by ses tu teď nejspíš rozhlížela pěkně unaveně. A dospělýma očima - anebo se pletu?

Ivana se chvíli živě vyptávala se na Evu a dokonce se mi svěřila, jak jí tu prý včera při hraní chyběla "nějaká přítelkyně"...

"Ale nepovídej."

"No vážně, Ivane. Jste tu samí kluci - až je to divné - a hrajete si, to ti řeknu, většinou pěkně ulítle."

Ani jsem ji v tu chvíli už moc nevnímal. Obcházel jsem omámeně svůj dávný dětský domov a aniž bych se jakkoli snažil, narážel jsem přitom na každíčkém kroku na vzpomínky, na jednu za druhou... A tohle, tohle je *má* terasa, říkal jsem si okouzleně. A je tatáž jako před lety - dokonce i ten její bulkovatý asfalt zůstal, to asi jak se plevel odspoda tlačil... Páni, co jenom ve mně procitalo magických obrazů! A jak často tu tenkrát kodrcala kola mé kuriózní tříkolky, po terase - mé i té sestřiny... Musel jsem se smát, co jsem se nakroužil a nacouval právě po tomhle široširém letišti a jak obrovským se mi zdávalo a jak ideálním - pro jízdy. A ta závratná výška dolů tenkrát, až sem do té propasti zelené zahrady, bujnou vegetací přetékaná... Tak to bylo... Zatímco dnes... Vzpažím z té samé zahrady - a chytnu se zábradlí a hop a stojím na terase... Jako nic. A všecičko je najednou o tolik menší, *o tolik*... Změnilo se to a ani ten asfalt už není tak skvěle prohrátý jako o tehdejších prázdninách... Nic, nic, nic, jen to chudobkové "víno" vonící sem ze zahrad tisíce a jedné noci, jen to zůstalo. Víno. Jen ono mi ještě připomíná intenzitu, s níž jsem tenkrát dokázal vnímat... a taky vnímal... každý sebemenší detail světa. *Aniž bych vzhlédl k obzoru.*

Tenkrát, tenkrát... Ale copak se to dnes nevrací? Copak nezačnu vnímat zase tak? *Po té proměně?* Třeba jo...

Třeba zas dokážu *vstřebávat* ono mystické sálání slavkovských svahů... A zázrak jejich magnetismu. Třeba... Zas budu "vstřebávat veškerými póry", abych se vyjádřil rádoby poeticky... Rozhlédl jsem se - a udělal jsem to skoro tak majetnicky, jako předtím už Lorenc, *ten král zdejší*, tak majetnicky, jako jsem to *právě u Lorence* postřehl. Rozhlédl jsem se - a viděl...

K jihu sklopená střecha Kynžvartu mi bezostyšně ukazovala obnažené stráně mého vlastního dětství a já v duchu zase ucítil pod nohama vonící drny a znova mi před očima hrály na harfy snad veškeré odstíny zelené a hlavně žluté. *Žlut'*. Ano, žlut'. Ta byla hlavní... A mnozí *tam dole v rovině reality* třeba o téhle mé minerální oáze tady ani potuchy nemají, chudáci, pomyslel jsem si trochu posupně. A namyšleně. Nenajdou si nikdy čas, aby vnímali sny svého vlastního dětství, ti blázni jedni pošetili... Ubožáci zoufale dospělí a beznadějně *na bitevní pláni* okorávající...

To tady vládne mír... Ale kdo z *těch dole doopravdy* kdy pochopí *nutnost NÁVRATŮ?* Potřebu navazování zpřetrhaných nitek? Kontinuity s dětstvím? Kdo? Mnozí zapomněli na všechno. Na bezprostřednost, na upřímnost - a co jim taky často zbývá? Když se jenom mechanicky a zoufale rvou o vlastní živobytí?

Kanárkově žlutý Kynžvart se v mé fantazii zvolna kolíbal na háčku až někde u samého nebe. U jeho bran. V oparu. *A žily tu děti.* A hrály si... Zatímco ti *zdola* byli zaneprázdnění starostmi, každodenními strastmi... a pachtěním. Tak to bylo. My nahoře - a oni dole. Ale oni denně *szírání vášněmi a drcení a ždímání životní realitou*, často motající se jak slepí chrousti v krabíčce... A nikdo, nikdo nenachází smysl toho všeho. Kde by taky mohl být?

Anebo opravdu *už není tak důležité nic z toho, co se ti přihodí po dvanáctém roce života?*

Kdo ví. ODTUD SHORA se rozhodně zdálo mnohé jasnější. Odtud - z *osvědčeného královského vrcholu*. Při pohledu z hůry do propastí. Z království do republiky, tak "ideální". Při pohledu z perspektivy zdravého dětství k "demokratické" dospělosti. Pch! Svět ležel jak na dlani. Spočíval tu přede mnou... *Pode* mnou, jelikož z oné kynžvartské stráně jako by šlo přehlédnout snad celé Čechy. Stál jsem na terase *hlavního* ze všech těch žlutých paláců, které jsem Ivaně už ráno ukazoval z vlaku, a byl fascinován tím výhledem... Dospělí mívají až moc často vlčí mhu, zatímco děti... Nu, ty zase jen málokdy vzhlednou k nebi. To je taky pravda.

Tak co je lepší?

Malí kluci vidí detailně všechny křemínky v proudu potoka i drobnokresbu na dlažební kostce. Znají tajnosti zpod kanálových vík a mřížek a taky schody z písku sesviští na koloběžce coby kaskadéři a cestičky parků jsou jejich silnice. Jenomže... Proč jenom tak málokdy zvedají oči *k nebi*? Proč tak málokdy zaostřují své pirátské dalekohledy do dále?

Anebo se právě v tomhle neustále pletu a někdy to bývá právě naopak? Bojí se snad *reálných* výhledů do dále spíš ti staří? Jak je to? Je svět *obrovský* - a připravený jako potrava hlavně pro kynžvartské Kobery? Anebo právě jen tak veliký a tak pestrý, jak si ho kdo svede sám vstřebat?

A co Kynžvart sám? Je opravdu *celým* světem v malém, *jak mi nyní bez přestání připadá*? Anebo si z něj činím symbol jen já sám pro sebe?

Nebyl jsem si jist a pouze jedno se mi zdálo samozřejmé... *Že pro mne* už navždycky budou zdejší lázně *naprosto nesmírné. Široširé*. Ano, už vždycky se mi budou jevit až neskutečně rozložitě a spletitě a tajuplně. Vždyť se tu nachází tolik, *tolik* divů! A vím, já určitě vím, že bych tu šťastně prožil i deset životů - a pořad by mi zbyly spousty nikdy neohmataného, neprobádaného.

Tak je to. *CO všechno* tu na mne čeká! Co všechno tu *počkalo*. Lidi zlatí! Počkalo celou tu dobu... Na mne - i na Ivanu. Ne?

Stál jsem tam a snil s otevřenýma očima. To mi šlo vždycky dobře. "Ba nejlíp!" *Snění denní*. Na to jsem byl vždycky kofr a úplně jsem přítom zapomněl dokonce i na Ivanu a zase se viděl popojíždět po téhle báječné terase. Tehdy. Tenkrát! A asfalt znova srpnově sálal. Pálící plotna! Ona - a já, já na ní... Neobratně jsem se vyhýbal rozměklým místům, civěl zmateně na hrbolky těsně před řídítky. *Pořád jsem se díval dolů*, nanejvýš tak na spodek zábradlí a skrz něj pak někam tam do mé a Eviny společné skrýše v listnaté koruně kulatého javoru... Tam byl náš "*bunkr*"...

Výš ne, výš jsem nevzhlédl. Nikdy tenkrát, nebo jsem si na to aspoň nepamatoval. A není to nakonec nejlépe *zúžený* horizont? *Takhle zarytě* se dívat? A není to nakonec nejideálnější *doupě*? Pro zranitelné... Doupě, tak *daleko od hlučícího davu*?

Dětství kontra dospělost. Omezené obzory versus výhledy do kraje... Nebývá snad méně více?

Někdy snad - a možná i pro děti, ujišťoval jsem se zmateně. Děti... a dospělí... Jenže *kdo* jsem teď vlastně já? Opravdu zas kluk? Ale není to spíš jen slupka? Nejsem spíš i nyní jenom takový polodospělý snílek? Muž dospělost si záměrně nepřipouštějící - záměrně, avšak marně?

Prudce jsem se otočil. Ivana tu stála stále. Poněkud starostlivě mě pozorovala z hloubi brčálově zelené vegetace přímo pod terasou. Dívala se na mne se zájmem až klinickým... "Ohluchl jsi, Ivane, nebo co? Pojď už. Musíme zpátky..." Odmlčela se. "Musíme za Lorencem."

"Za Lorencem?" zopakoval jsem mechanicky. A doopravdy i podezíravě. To ta vzpomínka na pranicí s Lorencovým dvojníkem.

"Za Lorencem. Za klukama. Žízni." Stála tam nevinně. Ona snad opravdu *na všechno* zapomněla. Na poštu, na realitu, na...

Tím lépe! pomyslíl jsem si - skoro potměšile. Takže ahoj, ty upachtěný světe dospěláků. Stejněs mě bolel. Většinou. Zůstaň si pod stráněmi. Miř si dál svou vlastní cestou, cestou k záhubě... Ale sám. Už bez nás. Tak *sbohem tomu všemu*.

Šťastný a veselý rok dva tisíce.

A v duchu jsem od sebe odstrčil závaží. To těžkotonážní kyvadlo Edgara Allana Poea - ale ne ať se ke mně navrací! Nechci ho. Je minulostí. Bylo zbytečně těžké - pro chlapce. Veliký svět je ničím pro toho, komu se *obří... a kobří* zdá už sám Kynžvart. Ne?

Kynžvart... Jak zvláště to zní. Kynžvart - *bezpečný azyl*... Kynžvart náš, Kynžvart můj... Kynžvart knížete Metternicha, ale taky Alexandra Dumase a Ladislava Fukse... HU!

Škubl jsem sebou. Hrůzou! Pak jsem úplně ztuhl - a zíral před sebe zkoprněle do asfaltu. Měkkého. Zrovinka jako tenkrát z té tříkolky.

Bylo proč zírat. Uprostřed terasy zely čtyři monstrózní stopy... Tak dokonale obtištěny! *Bosé* stopy. Tytéž co včera v tom zšeřelém a opuštěném bazénu...

Co to, krindapána, znamená? Co?

Ty čtyři bosé šlépěje *odněkud nikam?*

Kapitola dvanáctá: Válečná porada

Patrně už v 15. století měl Rýbrcoul své pevné místo v lidovém povědomí jako horský a lesní duch. Zpočátku byl rovněž považován za démona větru. Později si ho představovali jako obra, který spouští blesky... Nerad slyší své jméno, ale je potěšen, když se mu říká STRÁŽCE POKLADU.

Martin Stejskal: Labyrintem tajemna aneb Průvodce po magických místech Československa

"Taky se mi to nelíbí," přitakal zasmušile Lorenc.

V Osikovém bunkru právě probíhala klasická válečná porada. Ale neseděli jsme v indiánském kruhu, každý se rozložil tak, jak se mu to nejvíc líbilo - a Ivana, ta nám naslouchala stejně jenom jedním uchem a v poklidu si v koutě laborovala s nějakými hrnci a pánvemi. Vařila.

Vilemín - onen Robina Hooda připomínající kluk - zase stále nervózně šplhal na hubený osikový kmínek a zase se zručně spouštěl dolů... Horác se honil za vlastním ocasem. Karásek ze Lvovic si jako obvykle něco pochybného čmáral do svého "poštovního zápisníku"...

"A kde zůstal Chlebnikov?"

"Nevíme."

"Nejspíš už zas někde v křoví štrikuje ty svý ulítlý básničky."

Hazardista zvolna a rutinovaně ostřil svůj válečný tomahavk a dvojčata Kočkovic se jako vždycky kočkovala... Bylo nás tu víc než včera a všichni měli něco na práci, ale všichni mimo Ivinky přitom taky stačili dávat bedlivý pozor na to, co se povídá...

"To už jsou druhý stopy za pár dní," pokračoval Lorenc. Na hlavu si předtím bojovně narazil svoji svérázně strakatou kšiltovku.

"Takže to může být signál... nějaký, vid'?"

"Spíš předzvěst," hlesl jsem.

"Nejspíš konečně konec světa," dodal Karásek ze Lvovic poněkud dekadentně... Ale slunko nám pražilo na hlavy korunou mohutné jívy a horečně slibovalo, že tu s námi ještě nějakou tu chvíli zůstane: "Nebojte, nepojdu!" I Ivinka se mi zdála takovým sluníčkem a... "Beruško!" oslovil ji dokonce v jednu chvíli Lorenc.

"Zebra, kamaráde," poopravil jsem ho dotčeně. "Vždycky jen Zebra. Jedině."

Pokrčil rameny. Strčil palce za opasek. Radili jsme se a z matných dálav nad stráněmi k nám doléhal hrkot barevných kolotočů. "Přijela pouť?" Představil jsem si, jak se ty kolotoče bez ustání zběsile otáčejí v obrovských zahradách všech vzdálených pavilonů... Jinde tichounce zpívala skřípějící houpačka, osamělá jak skřivánek... A celý park je určitě zas plný dětí, říkal jsem si - a v duchu byl zase rázem u *naší* Valérie.

TÉ už se s Ivinkou nedočkáme? Nikdy?... Copak už se neprobudím?

"Každopádně by byla kravina čekat, až Kober udeří," začal Hazardista válečnou sekeru do nejbližší osiky. Protáhl si dlouhé tělo jako hroznýš. Pohlédl Lorencovi vyzývavě do očí: "Takže mám návrh, Nemsí."

"Ven s ním, parde."

"Pojďme tam nahoru do lesů. Nejradši hned. Pojďme až dozadu ke Smrkovci. Uspořádáme výpravu a třeba Kobera překvapíme za dne, kdy spí."

Zdalo se, že Hazardista hovoří Lorencovi z duše - tak to ostatně bylo v jeho případě většinou... "Zcvok ses, ty hazardéře?" vyštěkl však z vršku jívy nepokojný Vilemín. "Koberův brloh přece ještě nikdo nenašel. Nikdy nikdo." "Nenašel - a taky nenajde," přidali se...

"Pravda pravdoucí," přitakalo skoro pobožně jedno z dvojčat Kočkových. "Vždyť on snad ani žádný doupě nemá... Vždyť je to duch."

"Duch... Duch... Ale se *zatraceně* těžkejma haksnama," nechala se slyšet Ivana od chystaného oběda.

"Kdo ví, zda vůbec spí," dodalo zastřeně druhé dvojče.

Lorenc naslouchal všem rovným dílem a chmurně si přitom nahoru a dolů roloval rukávy své jasně bílé rubášky. Na čele se mu vytvořila krátká vráska.

"Sekera, Hazardisto, nestačí!" vyrval pak jediným trhnutím do kmene zaťatý indiánský tomahavk. "To není žádná kloudná výzbroj, kamaráde. A bez výzbroje nás Kober pomlátí jak Herodes neviňátka."

"Kdo to byl Herodes?"

Někdo mě v tu chvíli zatahal za svetr. Ohlédl jsem se. Ivana... "Jídlo je v cajku - ale ty řeči už mě neba," pošeptala mi zmučeně. "Iváňku z Mrazíka... Pojď se projít!" Pokukovala přitom jaksi neurčitě po chrabrém Lorencovi.

"Projít?"

"Ano. Dolů do města."

"Do města?" Úplně jsem zapomněl, že tu taky něco podobného existuje. Onu část lázní jsem až dosud skoro na vědomí nevzal. "Radši"...

Nicméně tu byla. Existovala. Od začátku. Městská část Kynžvartu přechází v lázeňskou stejně nepostřehnutelně, jako ta lázeňská pak v džungli trav, v níž se nachází i naše Osiková chýše a *petrů panů ráj*, věděl jsem. A Ivinka žadonila.

Mně se však mezi lidmi nijak zvlášť nechtělo - z tohoto království... Něco jsem směrem k Ivaně rozčarovane zahuhňal. To jsou fóry, láska má, pomyslíl jsem si. *To je jí podobné!* A najednou se mi vybavilo, jak ráda si (*ještě* jako dospělá) hrávala na velkou "dámu" velkého světa a jak vždy toužila "chodit do společnosti"... Zatímco já byl skoro xenofobní. Hýčkal jsem si dokonce tu svou "xenofobii". Docela s něhou.

"Tak půjdem?" zatahala mě zase za rukáv.

"Ale proč vlastně?" Není nám nejlíp tady mezi dětmi? dodal jsem v duchu. A vůbec... Co když se *tam dole* ještě nakonec ze vši téhle krásy... nějak probudíme? Proč pokoušet čerta?

Bál jsem se o ticho, ale neposlouchala mě. "Chci se prostě podívat do krámů. Ivane. Do obchodů - a tak. A vůbec... Bude tu jistě i nějaká kavárna, nemyslíš? Tam bychom si mohli dát kafe a..."

Mlela svou. *Kafe*. Co na to říct? Víno *dětem* opravdu sotva nalijí.

"A máme to tu!" podotkl potměšile Hazardista. "Od začátku ti to, Lorenci, povídám, že to s tou novou dvojkou nepůjde." A všichni se na nás podívali úplně skrz prsty. Na mne - i na pruhovanou Ivanu. *Co jste vlastně DOOPRAVDY zač?* ptaly se oči dětí. *Odkud jste přišli, vy dva?*

"Ale neboj!" usadil Lorenc břitce sýčka. "Nedělej si o ně zbytečnou starost." Stejně ostře si ovšem přeměřil i moji Ivinku - ten Kara Ben Nemi. *Tak zvláště* se mi na ni

podíval. Pak skončil válečnou poradou. "Výprava se prozatím odkládá a odteď at' si zas každý dělá, co chce."

To mi ovšem, náfuca, dovolovat nemusel.

Kapitola třináctá: Rozcestí u hřbitova

Rychlonožka sebevědomě: "Slyšíš tady všude ten šum? To dělají hadi!" Červenáček vytřeštěně: "To snad jsou brouci!"

Rychlé šípy Jaroslava Foglara

Sestupovali jsme s Ivanou parkem. K náměstí - a stezka pod mýma teniskama vypadala zrovna jako kdysi. Jaksi vlídně, skoro domácky vyšlapaná mým někdejším stálým pobíháním. Klikatila se. Poznával jsem každý záhyb a tamhle se snad mihla i má stará známá užovka... a napravo se zase táhne vyhrátá zmijí stráň - to tam jsem přece vždycky válel sudy.

Vždycky... Propána, nebylo to vlastně jen párkrát? Nestalo se to nakonec v jednom *jediném* prosluněném odpolední? Vzpomínky na dětství jsou tak zkreslující... Vsadím se, že kdybych si tehdy vedl podrobný deník, a teď do něj nakoukl, bylo by to parádní *rozčarování*. Kdo ví? Příhody dětství se vpálí do paměti jako skrz lupu a hodina válení sudů připadá starci jak celé tehdejší dny.

"Víš, že si tu chvílemi připadám jak někde v Tisíci a jedné noci?" svěřil jsem se najednou Ivaně. "Pohádku o Ali Babovi a čtyřiceti loupežnících, tu jsem, myslím, slyšel poprvé zrovna tady. Tady na té stráni. A Aladina s kouzelnou lampou zrovna tak, takže... Mám to spojeno zrovna s touhle voňavou trávou..."

"Počkej. To přece nebyla *tahle* tráva."

"Ale voněla úplně stejně."

Některé vjemy se nemění. Každický trs mi tu skutečně připadal jako tehdy - ba i ta minerálka. Ale...

"Všecko vyprchá," broukla ona. Jako by mi vůbec nerozuměla. Odvrátila se. Právě jsme míjeli prazvláštne vyřezávaný pavilon. Zel už zdáli dunivou prázdnotou a pustnul tu a práchnivěl a z prázdných tabulek jeho oken jako by čišelo nebezpečí. Čerň těch škvír... Náhle jsem si užasle vzpomněl, jak jsme v dětství rejčili po jeho široširých schodištích. To bylo přece tady! Tady! S bezbřehou lítostí jsem se k tomu domu rozběhl...

Jenže Ivinka mě nepustila. Měla naspěch.

Ale to už jsme měli projít i okolo mého pískoviště. Vrchol dětinskosti nadešel. To pískoviště bývalo vprostřed takové báječně od světa izolované loučky zaryté krásně do svahu a já ho tenkrát miloval... Dnes však loučka pokračovala přes něj. Zrušeno! A Koberem zadusáno. Zarostlo travou a okolní lavičky vyrval tentýž obr z kořenů, takže k nebi nad Kynžvartem trčely místo nich jen betonové pahýly. Stala se vražda... A ve vzpomínce z dětství bylo to pískoviště od stráně Tisíce a jedné noci snad tisíc a jednu milí vzdáleno, zatímco teď jsem spatřil, že ty míle byly sotva metry. Jen pás houští

roste ve skutečnosti mezi někdejšími koutky her a vonnou strání pohádek. Jen pás houští! A ten pás už tu určitě rostl i tenkrát. To jen já skrz něj nepohlédl. Nikdy. Jako už děti nepohlízejí ani k těm obzorům a zítřkům...

Kráčeli jsme stále dál a níž. A potom okolní křoví přešlo v povědomě sinavou zeď. Zase jsem ji poznal... Zeď hřbitova. Toho hřbitova, který jsem přece zahlédl už z nádraží. *Taky předzvěst?*

Nad bílou stěnou hřbitůvku se tyčila křídově bílá zvonice s lesklou bání a jakýsi černý muž *v pozadí* vysekával pravidelnými úhozy akáty a bezy a trnky a mrtvolky těchto nevinných keřů se válely široko daleko jak na jatkách. A tu ustal ten černě oděný muž v práci a vzhlédl a tvář měl taky bílou jako křída. A měkkou jako z tvarohu! připadalo mi. Na chvíli se čímsi v té tváři po nás podíval. A pak... Pak ji zase sklonil ke své lopotě.

Ivana si toho přízraku patrně ani nevšimla. "Rozcestí," konstatovala pouze stručně.

Levá pěšina spadala ke kynžvartskému náměstí, pravá... Kam vede ta pravá? Stoupá na Zámecký vrch! vybavilo se mi okamžitě. Ivinka samozřejmě shlížela po té první.

I na kynžvartské náměstí jsem měl docela milé vzpomínky, abych to zas nepřeháněl. Což o to, ale... Už odtud shora jsem postřehl, jak se od těch časů změnilo. Díval jsem se na novoty roztrpčeně. Shlížel jsem na nápisy, které tu dřív nebyly, a mnohé mě prostě odpuzovaly. PENZION U ČERNÉHO MUŽE, stálo tam třeba napsáno... A poprvé od naší podzemní proměny jsem se teď OPRAVDU zahleděl na dospělé... Shůry, jak dole idiotsky sem tam chodili... Díval jsem se na ty lidi a zase už mě tak známě zamrazilo v páteři... Stáli jsme tam a dívali se. My dva - a ona situace: dvě děti v tišině vysoko na strání a oni dospělí v shonu tam hluboko dole a mezi námi ta mrazivě se chvějící, průhledně divadelní opona přetvářky. Ano, *přetvářky*, připadalo mi. Ale díval jsem se pořád. Bez přestání. Jak očarován...

Proč musí být, k d'asu, všichni tak zoufale dospělí? S chorobnou monománií mi kamery očí jako vždycky zaostřovaly na nejrůznější detaily - a skoro každý z těch detailů tam dole mi najednou připadal něčím odpudivý!

Xenofobie! Misanthropie! Agorafobie!

Ne, ne, ne, musel jsem se smát, protože jsem dobře znal smysl podobných slov - a přece si byl nyní jist, že je má nechuť K TOMU DAVU TAM DOLE naprosto na místě. Cítil jsem to celou duší. Celou duší jsem cítil, že vnímám *správně*. *V tu chvíli*.

Správně a zdravě. A nezávisle. A bez nenávisti. Vždyť já je spíš litoval... Ty brouky.

Ale přes to všechno jsem si za své idiotské postoje v duchu stejně nepřestával nadával... A z čeho vůbec usuzuji, že se těm JEJICH obličejům většinou nedá věřit? Z čeho? Z jakých rysů?...

Shlížel jsem k nim a byly tu často tváře zmučené a pak i ty, co patří vlastně chodícím mrtvolám, o jakých psal už Jonathan Swift v Gulliverovi. A postřehl jsem i tváře těch, kteří dosud nepochopili, *co všechno* se může stát drogou.

Pošetili? Ale dítě - tj. já tady nahoře... Nebývá snad dítě ještě pošetilejší? Viděl jsem i hrozně hezké dívky a jedna mi dokonce shora svou chůzí připomněla dospělou Ivinku - a svými vlasy. Jenomže přitažlivost jejich pohybů se po chvíli odrazila jako tenisový

míček od suverénní lhostejnosti chlapce... A jaksi jsem přitom nemohl uvěřit, že by měla tohle všechno na svědomí jen ta prazvláštní kafkovská proměna *me ulity*... Ne. Vězelo to docela určitě hloub. A já musím odhalit *kde!*

Bílá zvonička za námi se náhle zběsile rozklinkala. Umřel nějaký Kynžvart'an? Shlíželi jsme ještě stále na náměstí a mnozí z těch dole byli sice skvěle oblečeni, ale... nikdo ne v listí z javoru a dubu a lípy, které stačilo našemu Lorencovi. Vypadali jinak. A umíráček jim vyzváněl a vyzváněl a vyzváněl...

"Máš mě ještě vůbec rád? Myslím - i takhle?"

"Já bych řekl, že jo, Věro. Chci říct: Ivano."

"I když jsme děti?"

"Tím spíš - a budu tě mít pořád rád, i až vyrosteš. Víš?"

"Rád... Rád... Hm... Ale co to podle tebe znamená?"

"No... To víš, jako PŘEDTÍM už to není."

"Právě. Není. Není to *jako předtím*, Ivánku z Mrzíka."

"To rozhodně ne."

"Něco... Něco chybí..." zašeptala rozčarovane.

"Však víme co. Ale ty myslíš, že je to takhle o tolik horší?"

"Horší? Ne. To bych neřekla. Já ti nějak nevím. Ivane!"

"Každopádně jsme pořád nejlepšími přáteli, ne?" hlesl jsem poněkud znejistěle.

Zaváhala. Pohodila svými vlasy... "To teda jsme!"

"A mně se ani moc nechce dolů, Zebro Grévyho. Mezi ty lidi."

Další chvíle ticha a jen to bim bam, bim bam a lehký vánek pohybuující posledními dosud nevyvražděnými keři hřbitova.

"Taky se mi tam už tak nechce," řekla najednou váhavě. "Víš, abych ti pravdu řekla, momentálně se mi nechce mezi VŮBEC ŽÁDNÉ lidi." A rozkolísaně vzhlédla kamsi ke strašidelnému Zámeckému vrchu. A tedy i ke hřbitovu. Ten černý hrobař, či co to bylo, už něžné kmínky nepodtínal... Stál tam - až nepřírozeně vzpřímeně - mezi vši tou spouští, kterou způsobil, a skvrny jeho očí jako by tonuly ve vápně. Díval se na nás. Díval. "Bim bam!"

"Dokonce se mi *odtud shora* zdají úplně hnusní," dodala Ivana zničehonic. Stávala se *i ona* zrádkyní lidstva? Jako já? Že bych ji už nakazil? "Bim bam!"

Tou svou zparchantělou xenofobií? "Však je znáš," vyhrkla chraplavě. "Některé ty bastardy *zdola*... A až si pořídíme Valérii, může být všecko ještě *nebezpečnější*... Někteří se po děcku tak *divně* kouknout umí - já si to všecko ještě pamatuju!" Hovořila přerývaně a zadýchaně a trochu nesouvisle, ale z nějakého důvodu jako by *obracela*.

Tady u hřbitova. "Bim bam!"

"Některí jsou netvoři," uniklo mi. "Ale nic se nemá zobecňovat!" Propána, co to melu? A O KOM? O dospělácích? Ale vždyť duše *i mně* zůstala dospělá, anebo snad ne? A i kdyby ne - kde se ve mně nabral všechen ten odpor? *A hnus?* Co mi kdy dospělí udělali? Znásilnil mě snad někdy někdo, nebo co? To přece ne!... Zaváhal jsem. *Mne* samozřejmě ne, ale... *Kolika* dětem se to nejspíš denně stává.

"Bim bam! Bim bam!"

Zabíjení! napadlo mě při vzpomínce na válečnou poradu v naší Osikové chýši. A bujará *honba za výzbrojí*, kterou tak zručně líčí Alexandre Dumas v *devětadvacáté* kapitole Tří mušketýrů. Sotva poté odložil pero, navštívil Metternicha přímo na Kynžvartě.

"Sama to nechápu," pokračovala Ivana, "ale zničehonic se *to* ve mně probudilo... *Taková nechut'*... Ne, Ivane, já nechci už na to náměstí, když se ti nelíbí. Chci nahoru."

"Nahoru?" Zasněně vzhlédla. "Bim bam!" Vzhlédla právě tak, jak to skutečné dítě jen málokdy udělá... "Tamhle! Tam to bude lepší než dole, nemyslíš? Nahoře u sluníčka."

A oba jsme se už zase dívali stejným směrem. *To značí lásku! Ne?* Umíráček konečně doklinkal. Začali jsme zvolna, svorně stoupat na Zámecký vrch. Ruku v ruce. Dlaň v dlani. Děti na procházce... Vyvražděná zahrada hřbitova řvala do nastalého ticha bezhlese svou výčitku, my se ale k černému muži *v pozadí* už ani nepodívali. Vrah! *On představoval lidstvo*. Aspoň tedy jeho podlejší část!

Šli jsme k nebi. A pak se nám postavila v cestu temně bujná zeleň vlhkého lesa a my se do ní bez nesnázi ponořili. Odvážně propadli... Ale hned skrz první větvu jsem se přece jen ohlédl...

Netvor s tváří z tvarohu se upřeně díval za námi.

Kapitola čtrnáctá: Fuks a Stevenson

Jeho smysl pro hravost v sobě měl až cosi dětsky naivního. **Jiří Tušl o Ladislavu Fuksovi**

Po celý život si uchovával něco z dětské vnímavosti a představivosti. **Jaroslav Hornát o Robertu Louisi Stevensonovi**

Tam úplně nahoře na Zámeckém vrchu pražilo slunko nejvíc. Ale něco za něco. Zase tu fičel vítr.

Jako by jeho otevřenou skříňku pohodil Kober hned někde za okrajem lesa. Hučí! Ivana si cestou nahoru jemným pohybem rozpustila vlasy a ty se jí teď roztřepaly před očima a okolo tváře jak hebká svatozář. Šla v tričku, úplná zebra - no doopravdy! Světlý kostelík s trčící lesklou bání zůstal hluboko pod námi a obrovské prastaré smrky zastíraly většinu ostatního výhledu. Do "kraje širého", k oněm "obzorům reálného světa" nebylo přes les vidět. Ani trochu, a tak jsme nakonec s Ivinkou velice soustředěně chodili sem tam po křivolakých základech kynžvartského hradu. To byla najednou ta pravá zábava!

Ne samozřejmě nová. Kdysi jsem nesměl za žádnou cenu jedinou z těchto kamenných stezek ošidit a teď jsem si to vzrušující balancování a bloudění a motání se zatoužil

ještě aspoň jedinkrát zopakovat... Vzpomínky přitom znova rašily... Odevšad... Třeba tady někde jsem poprvé v životě uviděl živou zmiji... A tady jsem se zkoušel podepsat kusem cihly, vzpomněl jsem si. Nebo to bylo tamhle...? Ta zmije tenkrát bez hnutí ležela v utkvělém červencovém vedru přímo uprostřed stezičky, po které mě vedla máma a... Napravo propast, nalevo propast a na hadím hřbetě jeden jediný děsivý klikyhák. Anebo byly ony propasti ve skutečnosti jenom dolíky? Tenkrát? Už jsem nevěděl. Ale živě jsem si vybavil, jak jsem od zlovlného hada s jistotou očekával, že skočí, skočí - a uštkne! Huš!

Jako toho Foglarova Červenáčka na Hadím vrchu.

"Ivano! Já bych tu zmijí stezku docela chtěl najít!"

"Tak pojd', ty sentimente! Zkusíme to..." Ale dlouho se nám nedařilo. "Však ji vypátráme, uvidíš!" Byla na mne najednou nějak hodná... A tak jsme pátrali ve zříceninách. My dva. Urputně, dlouho a marně. Ale stejně jsem zase se zadostiučiněním pocítil u srdce na sta doteků onoho dávného štěstí. Hledali jsme stará místa takřka zimničně, ale nebyla nám přitom zima. Vzal jsem Ivanu za konce prstů. "Jsem tak rád, že jsme omládli..."

Nelhal jsem. Così se ve mně bortilo. Asi. Něco okoralého odumíralo. Hodiny snového orloje se patrně ještě stále vracely. Ony mě celého posunují s kostlivým chraštěním kamsi dozadu v čase, víte? A duše se stává zase tou před chvílí narozenou rybou a plove do těch míst, kam už ji prve pod rybníkem předběhlo tělo. "Ale tobě, Ivinko, určitě vadí, že jsi najednou zase *jenom* malou holkou, ne? Musí ti to hrozně vadit, i když to skoro nedáváš najevo. I když to v sobě tutláš! To kvůli mně nemusíš!"

Rozesmála se, ač jak se mi zazdalo, malilinko třesnutě. Fíúú! skučel vítr okolo haldy přeschlého chrastí a koutkem oka mi poplašeně proběhla rezatá veverka.

"Možná máš pravdu, Ivane."

"Jako dospělá bys volila na křižovatce tu druhou cestu, nebo nemám pravdu? Že by jsi šla dolů? Mezi lidi? Drala se k nim jak velká voda. Ne? Do vinárny na plzeňské víno. Do kavárny na kynžvartský kafe. Do baru na slavkovský fernet..." vypočítával jsem na prstech se záměrnou naivitou. "Do nejnoblesnější restaurace Royal na oběd a Honzovi Vyčítalovi při čundru pro podpis až ke stolu. Až tu bude s Plivníkem..."

"Prosím tě, zadrž! Tak tohle všechno bys mi snad *nevyčítal*, ne?"

"Ne. Ale tuším, co by bylo. Co by nastalo. Pořád by tě bolely nohy. Vše by tě tu sralo, stručně řečeno... Anebo bys měla zrovna špatné dny a ještě horší náladu, jak už to u ženských chodívá, anebo..."

"Ty jsi ale cvok! Mně bolí nohy takhle ještě víc a hlad mám jako deset vlků, beránku z pohádek..." Ušklíbla se převelice ponuře. "Zavlekls mě mezi zříceniny. Fajn, fajn, ale *co dále* od hradu, pane Vzpomínale?"

"Mně to stačí. Vrátime se ke klukům."

"K Lorencovi?"

"K němu a ke klukům."

Vteřinu na mne zírala. Pak skoro vybuchla. "Ale Ivane, co to povídáš? Tahle parta... Oni... Nemůžou nás přece věčně *vydržovat*."

"Vydržovat?"

"Lorenc není naše máma. Ani my nejsme žádní jeho rodiče." "Hm..." Tak to se jí honilo nepochopitelnou hlavinkou, když coby nejpůvabnější provazochodkyně balancovala po uprášeném obvodu zříceniny. Potřásl jsem trochu překvapeně hlavou.

"Jsou to kamarádi... Naši. Pomáháme si navzájem."

"Navzájem, jo? Vážně? Ani jsem si nevšimla! Kočkovic dvojčata na mne koukala, jako by mě chtěla sníst. A ten Karásek, to je taky pěkný výlupek a tulpas! Už to jméno - jako z čítanky. Vilemín je šašek a Chlebnikov úplný blázen. Ivane, my k nim nepatříme. Copaks to ještě nepochopil? Ani zdaleka se nehodíme mezi *něco takového*... *Tady Valérii nenajdeme. V Kynžvartě pod kamenem!* Leda kousavé mravence... A chci tě taky mírně upozornit, brachu, že to v tom *tvým BÁJEČNÝM DĚTSKÝM SVĚTĚ* ani zdaleka všechno neklape zas tak úžasně a romanticky a bezstarostně. Každý se musí přičinit, copak to nevíš? I tady. Nic není zadarmo. Nikdy nikde, však to sám dobře znáš. Nebo ne? Jen se nedělej. Je to všechno utíkání, to, co děláme. Pštroší politika, přáteli... A něco zatraceně důležitého je vynecháno!"

Tohle neměla z pošty. Byla to úhledná slova paní učitelky, která však při svém výkladu dítěti dost nedůstojně, ba pitvorně poskakovala na jedné noze a pak zase ladně jako po kladině kráčela po základech, aniž by se dívala na cestu. Její hluboké uhrančivé oči "císařovny Sissi" pod řasami se na chvíli dotkly těch mých a já ji zase uviděl dospělou při valčíku a za zvuků hudby. V sále. A potom tango. Lambáda. A macarena. Ona ovládala všechny, muže i tance, a vždycky mi připadalo, že se ani nemusela nijak obzvlášť moc učit.

Tedy ty tance. Všechny ty *dobové*. Ano, bylo to tak. Zebra Ivana šla svou cestou a směle mohla v tanečních i vynechávat!

"Vynecháno?" zopakoval jsem poněkud vyprahle. "To jako myslíš něco ze života... nebo jen něco z dětství?"

"Z obojího."

"Aha." A v tu jsem to konečně zahlédl: z boku vryto ve zdivu, skoro přesně pod Ivaninou lehounkou botou. *Můj tehdejší podpis cihlou?* Sklonil jsem se a viděl, že to samozřejmě není on. I kdybych jej tenkrát zanechal právě tady, byl by dešti dávno smyt, to bylo jasné. Nejasný však mi zůstal původ onoho vrypu, který se tady skutečně skvěl (a můžete se na inkriminované místo kdykoli zajet podívat).

"FUKS," stálo tam. Jak *biče šlehnutí*. Fuks. A já zase narovnal záda, poněkud překvapen tou pošetilostí světa a hlavně tím, že tu s pošetilostí tou nestojím tak docela sám. Zíral jsem. *Nu což*, pomyslíl jsem si poté velkoryse. *Tak tu byl.* Alexandre Dumas Starší, ten už ovšem sotva...

Fuks a Dumas. A vítr. *Kynžvart a jeho kabinet kuriozit.* A jak ve mně doznívalo Ivanino "vynecháno z obojího", vzpomněl jsem si bůhvíproč ještě na *třetího* psavce. Na *Stevensona*. Ten tu ovšem zaručeně nikdy netábořil, Robert Louis, mému srdci tak milý... autor *Ostrova pokladů*.

Přesto jsem si na něj vzpomněl, na něj a na zlověstného pana Hyda, který šlápl v proklaté londýnské mlze na malinkou, Ivince se nyní tak podobající holčičku, aby vzápětí TAKY *prodělal proměnu...* Proměnu v toho nejlaskavějšího doktora Jekylla. "Ale cosi ze SKUTEČNÉ složitosti života se mu vždycky ze všech jeho knížek vytrácelo," dočetl jsem se o něm stísněně zrovna minulý týden, skoro hned po té pranicí s *dospělým* Lorencem.

Něco *chybělo*. Jako to řekla Ivana. "Co?" On byl taky možná *ztracený chlapec*, pomyslel jsem si. A přece svedl přetavit svoje sny v tu nejděradnější skutečnost, která bývá nakonec pravdivější než pravda sama. A především dokázal nejen psát, ale *dokázal i žít*. A jak! A je to pravda. Není snad věci, která by nebyla na Robertu Louisi Stevensonovi hodna obdivu!

A tu něco zakrylo slunce - asi tak na vteřinu. Jako netopýr, co se mihne, jako oka mžiknutí při úleku, jako dotek bezesné samoty, jenomže to bylo útle dlouhé a měňavě mi povědomé... Cosi kradmého z mé paměti se vytrčilo... Klikatá čára mezi základy hradu. Vražedná čára. A běda! Švihlo to sebou! Ale já se mihl taky. Jak ta sekera - a strhl jsem Ivanu k sobě do náruče.

"Zmije!" Jistě pravnučka mé staré známé. Nesl jsem Ivanu opatrně do stínu obrovského viklanu. "Fakt tě bolí nohy?" konejšil jsem ji cestou. "Tak já tě tedy ponesu až domů!" Čímž jsem pochopitelně mínil Osikový bunkr. "Najíme se lívanců se skořicí a rychle zapomeneš na všechny hady. Zapomeneš i na..."

Následující slova mi odumřela na okoralých rtech. Černý netvor s tváří z tvarohu! Hu! Stál přímo před námi. Jak stvůra z místních pověstí. I se sekerou... A uprostřed toho tvarohu se najednou zvolna rozšklebila pitvorně žabí ústa a ta sekera se nad námi osudově zaleskla.

Kapitola patnáctá: Kingsward

Tou nejhorší lstí zla je, když samo o sobě prohlásí, že není.

Motto Fuksova Spalovače mrtvol.

"Čípak jste?" zaskuhral démon. Jistě jménem *světa celého*, který jsme tak macešky od sebe odstrčili.

Byl jako špatné svědomí...

"My... My... My šli napřed!" vyždíml jsem koktavě ze staženého hrdla. Jako školáček. "Víte? Ale rodiče nás hned dojdou!"

"Zvláštní, že jsem cestou nahoru nikoho nepotkal."

Jeho pahlas rachtal jak nepromaštěná kolečka ďáblovy mlýnice. Netvor jako by nad námi maličko vrávorál. Byl opilý? Poeovské kyvadlo ostré sekery se každou chvílí zalesklo. Ale pak se ropuší ústa neobratně pokusila o úsměv.

"Vy jste tu sami, pacholátka, že ano!" Zvedl sekeru. "A hnusně mi lžete!" Živoucí zlo prošlehlo bílou maskou té tváře. "No nic," zhoupal zase sekeru. "Co vám chci, to nebude stejně pro rodiče." Hluboko v hrdle jako by se mu chrastivě rozchechtaly skořápky... Zvedl svou sekeru vysoko nad hlavu, takže se znova melodramaticky

zaleskla, tentokrát opravdu pořádně. Něco jako Shakespeare anebo kat Mydlář... A sek?

Strhl jsem Ivanu stranou, zrovna jako předtím před zmijí. *I ty jsi zmije, bastarde!* Ale příšera sekeru pouze zručně zařala mezi letokruhy mohutného pařezu.

"Všimli jste si toho menhiru?" objal milenecky skálu před za námi. "Není jen tak obyčejný."

Koukali jsme na cizince ostražitě. Inu, děti. Ani jsme nedutali. Jak pár muchomůrek v bázni přikrčených do mechu.

"Co je s tím džulvrem?" hlesl jsem bez zájmu.

"To není žádný *džulvr*, ale zbytek pozorovací hlásky." Odkášlal si jako průvodce u nás na Radyni. "Po strašidelně zubatým cimbuří nahoře kdysi chodil dokola dokolečka strážný v lesklém černém hábitu spíchlým šikovně z netopýrů. Ha, ha! Vyzbrojený halapartnou a lesním rohem. A když se náhodou přiblížili Jeníček s Mařenkou, zakřičel dolů DÁLE OD HRADU DÁLE, AŽ SE NESTANE NEŠTĚSTÍ NENADÁLÉ!" Opilcův pochybný výklad přešel ve stupidní řehot, při němž jsme se s Ivinkou chtěli nechtě zachvěli. Hned pokračoval. Jako by ani nebyl hrobařem, nýbrž opravdu nějakým přízračným hradním průvodcem: "Správně se to tu Kingsward zove. Odnepaměti, holátka. Královská strážní hlídka, víte? Che, che, che... A teď natáhněte ouška blíž... Ještě blíž! Anžto vám vyslepičím to nejhlavnější. Totiž... Ten černý hláskař v kápi... Tak to jsem já!"

A tu se mi automaticky vybavil skutečný úryvek zdejší pověsti. "Že zmijí bylo na Zámeckém vrchu požehnaně, to každý ví. Méně však známo už, že hlásný kynžvartský uštknut byl jednou zvláště dlouhou, když oraz si pod hláskou v poledne dával. A jelikož lotrasem v žití svém byl velikánským a mnoho odporných skutků napáchal, duch jeho po vrchu Zámeckém o polednách dodnes zlověstně bloudí a bloumá a až dolů ku hřbitovu sestupuje..."

Není čas na báchorky, uvědomil jsem si. Oči mi zatěkaly po nejvýhodnější ústupové cestě. Ale bylo pozdě. Hrobař nečekal a stal se zmijí. Vymrštil se a sekera...

Zahřmělo. Z čistého nebe. Cosi mnou smýklo stranou. I ke mně pevně přimknutá Zebra letěla a já ji reflexivně sevřel ještě křečovitěji, když jsem *jen koutkem oka* zahlédl hroučící se masu obřího viklanu. Krrr!

"Hláska se řítí!"

Krrrrr! klátil se menhir. Hrobařovi na hlavu. Hrobař vyjekl. Křáp! Bílá lebka pukla jak skořápka. I ostatní skořepiny odumřely navždy - ty v démonově hrdle - a tělo kameni posloužilo coby žvýkačka. Vzhledli jsme. Zel tu kráter. Aspoň čtyřikrát tak velký jako díra, kterou se lezlo do Osikového bunkru. Dívali jsme se na dno toho kráteru a cosi se tam měňavě lesklo. "Prokrindáčka!" neodpustila si Ivinka.

Byl to bezpochyby pověstný Poklad Černého hláskaře.

Kapitola šestnáctá: Krvavý soumrak neboli Nebe nad Kynžvartem.

V Kynžvartě bývalo v létě nádherně čisté nebe s tisíci hvězdami a Mléčnou dráhou. Mou vášní bylo odjakživa takové nebe pozorovat a přitom různě medítovat.

Ladislav Fuks: Moje zrcadlo

Tak tohle bylo peprnější než "ňáký Stevenson" i s Ali Babou a Aladinem dohromady. Démanty a zlaté řetězy a prsteny a náušnice a kalichy a těžké náhrdelníky a cosi jako královské jablko, i když ne to z českých korunovačních klenotů, a křišťálové zrcadlo, ač puklé, a vzácné jezdecké třmeny a kusy zbroje a skvěle vytepaná kolekce bojových štítů a dodnes použitelné meče a zlaté krucifixy a k tomu všemu dva pořádné hrnce pořádných perel...

Obdobné inventáře Kabinetu kuriozit kdysi hnidopyšky sestavoval na "svém" kynžvartském zámku i "propastně rozjitřený" Ladislav Fuks: *Jeden turecký amulet lorda Byrona a lyra s Beethovenovou kadeří. Sklenička, ze které se napil kancléř Metternich těsně před smrtí. Písky pouští. Zednářská zástěra. Napoleonova kokarda. Depeše poslaná poštovním holubem z obležené Paříže. Radeckého karty. Vlasy Marie Terezie. Turecká zrcadla. Střevíček Čiňanky pro uměle deformovanou nohu. Voskové figuríny. Posmrtná maska cara Mikuláše. Model Metternichovy ruky. Metternichova posmrtná maska. Literární práce Dumasovy dcery Marie. Mumie a vycpaný piloun a "navštivte státní zámek Kynžvart"...*

Hláskářův poklad byl ještě rozmanitější. Trvalo do večera, než jsme to všechno s Lorencem a jeho chlapci nenápadně přenesli do Osikového bunkru, vlastně do "kráteru" za ním. *Z kráteru do kráteru*. Tam a zpátky, tam a zpátky. Znovu a znovu... Stezka pod mou dětskou strání (památnou válením sudů) nám dobře posloužila, hlavně proto, že nebyla frekventovaná. Ale i tak jsme přepravovali každou várku pokladu s maximální opatrností a co nejskrytěji. Vzpomínám, že se v téhle fázi skvěle osvědčila Hazardistova starodávná krabice od margarínu a Vilemínův svérázně upravený demižon na kynžvartskou minerálku. V něm jsme tahali především těžké zlatáky. "Dublony," říkal jim nesprávně náš harmonikář Čert...

A dál? Rudým soumrakem rozechvělé nebe nad Kynžvartem už temnělo, když se jsme se všichni ztahaně složili. Jako karty, opravdu málem jeden přes druhého. Padli jsme na do svahu vydlabanou terásku před Osikovou chýší. Práce nás vyčerpala, ale i až neuvěřitelně stmelila. I zlato *děti tmelí* - to by se dospělým tedy zaručeně stát nemohlo!

Horác usnul. Odpočívali jsme. Z houštin a lesů sálalo lahodné ticho a nebe se v těchto chvílích zdálo až podivuhodně "otevřené" - jak tomu vždycky říkávala moje máma. Mohlo nás na chvíli i přijmout... a poklid Kynžvartu objal duše dětí. Laskal neokoralá srdce, dotýkal se tváří... Hazardista zase zpíval svou písničku a já poprvé postřehl i její slova...

Nad lávkou u skalky

plakaly Plakalky

pod skalou u lávky

bublaly Bublávky

*na větvi houkalo
šedivé houkadlo
půlnoční Mlžinky
opřené o kmínky
vyrušil ze spánku
Smějáček z červánků
zelená Mávadla
vesele mávala
žlutaví Běhníci
běhali v pšenici
noc vyhnal z lesa ven
bílý den, bílý den.*

Navzdory těm slovům si to Hazardista vždycky hvízdal jako ukolébavku. I nyní. A mihly se první stíny... První netopýr... A právě tehdy po skončení všech prací si mě Ivana velice obřadně a vážně odvedla stranou, daleko, až do zatravněné Rudé roklinky.

"Musím ti, Ivane, říct něco neuvěřitelného!"

Podlouhlé mraky zvolna plynuly a třepily se. Rudá pohasínala. Vysoko po nebi šla všechna oblaka v té matné záři a přece jako by se zároveň ubírala i nízko podle jižních strání Kynžvartu. Ta karavana mraků... A záření posledního uhlíku.... Jak zvláště hluboké bývaly oči paláců *tam vysoko nad námi*, jak zalité krvavými slzami, vzpomněl jsem. A Ivaniny oči najednou taky zrudly a zčervenaly a vítr jí čechral dlouhé vlasy týmiž prsty, jimiž pročesával i haluze smrků ve svazích... Přes drobné klíční kosti jí leskle splýval nádherný náhrdelník z kynžvartského pokladu. Už se netřpytil - ve tmě - ale k zebrování jejího trička mi kdovíproč připadal jak dělaný.

"Neuvěřitelného?" usmál jsem se unaveně. Nedůvěřivě. "No tak povídej!"

"Asi jsem HO dnes viděla!"

"Koho?"

"Kobera!"

"Kecáš!" Ale zatrnulo mi.

"Fakt!"

"Kde?"

"Ivane, nebudeš mi to věřit, ale na Zámeckém vrchu. Prve... Prve za tím černým kamenem. Ještě předtím než zahřmělo. Stál tam, docela určitě tam stál. Kober. Kober. Obr nehybný, obr přitlačený na skálu jak žvýkačka... Na ten menhir se tiskl. V skrytu. A naslouchal. Poslouchal nás! A potom... Potom se ozvala ta rána a Kober se do hlásky opřel, anebo to šlo obráceně... Ivane, já to viděla. Viděla. Přisahám!"

"Muselo se ti něco zdát, Zebříčko má stepní, pošetilá. Ostatně Kober se zjevuje akorát v noci nebo za šera. To přece víš."

"Nebo ve stínu! Zapomněls?" Choulila se ke mně jako kočka. Oči jí svítily jako drahokamy. "A on stál ve stínu, já ho viděla. Jako teď tebe. Nejasně, ale stál tam. Tyčil se ve stínu obrovského smrku a vypadal tak mohutně... Věříš mi? Tak mocně. Tak hromově! Zeus z řeckých bájí, jak jsem si ho vždycky při dějáku představovala... a kreslila. Zapáčil takovou děsnou krakonošovskou sukovicí, tlustou jako eukalypta, zapáčil s ní pod tím černým viklanem a... Ivane! To Kober nás prve zachránil!"

Ticho vládlo Kynžvartu. "Třesky plesky! Ivinko, vždyť Kober děti žere!"

Nevnímala mě. Vůbec. Ani trochu. Hovořila s fascinací o šedomodrých licousech a jakési rumcajsovské hučce na hlavě. Znělo to tak pitvorně! Absurdně! Když o nohách "jako sloupy" jektavě hovořila. Mlela páte přes deváté. Ty nohy prý byly bosé a pod strašlivou vahou titána se zarývaly hluboko do jehličí. "Byl jako Atlas, který nebe nese. *Nebe nad Kynžvartem!*"

Vzhlédl jsem nad roviny. Už se docela setmělo. Ivinka zkřehle zmlkla. "Ty mi, Ivane mizerněj, nevěříš?" Bouchla mě pěstí do ramene. Komíhající se větve nad našimi hlavami ani nezašustly... Myslel jsem v tu chvíli na něco jiného. Na tu Ivaninu kouzelně nezdolnou proměnlivost. Na tu její "rozkomíhanost". Nahoru a dolů. Nahoru a dolů. Chvíli byla úplně zralá. *Ještě*. A chvíli už to bylo dítě! Opravdu dítě, tak jak by si to čarodějný Lorenc nejspíš přál...

Ale vcelku vzato... ani ryba, ani rak.

Vlastně to je docela přitažlivé, napadlo mě najednou. Trochu stíněně. Díval jsem se na Ivanu. Byla zrovna "Alenkou". Má křehká komíhalka. Naivní. Bezelstná... Nejzoufalejší ochrany hodná.

"Věřím ti," probral jsem se z bezvědomí.

"Fajn. A teď poslouchej. Kober tam tedy byl. Stál ve stínu, ale pamatuju si dobře na tu hubu jeho nevymáchanou. Doslova nevymáchanou, víš? Připadala mi umouněná. Ale přitom tak dobrácká, rozumíš? A pamatuju si, Ivane, taky jeho oči. Jeho veliké jasné oči plné vlídnosti. Snad i něhy - v tu chvíli, kdy se na mne podíval... V tu chvíli za nimi plál tak úžasný vnitřní oheň!" Chvěla se chladem. Bezděčně zkrucovala prsty stvol šťovíku. Surově. "Ivane. Já mu v tu chvíli naprosto věřila."

"Žes mu věřila? Ale co, proboha?"

"Že nese dobro." Zjihle zmlkla. "Jen dobro. Aspoň tedy nám."

"Proč by to dělal?"

"Věř mi!" Mnula prsty trávu. "Kober není záludný, jak si o něm všichni myslí. *Pouhé pomluvy!* To na něj *upekli* pitomí dospělí, že žere děti. Nežere, Ivane. Ve skutečnosti je to dobrý duch. Dobrý duch Kynžvartu." Odmlčela se. "Smýkl s námi stranou, pamatuješ, ne? A teprv potom sklátil hlásku."

"Hm. A dál? Co jsi ještě viděla?" Vzal jsem ji za ty její neklidné ruce.

"Už nic. Pak už nic. Pak už tam nebyl." Kratičce se zasmála, skoro hystericky. "Ale ty obrysy do jehličí zamáčklých nohou, nohou velikých jako koráby, ty obrysy tam

zůstaly. Akorát že si jich nikdo z vás nevšiml. Z vás kluků. Byli jste jako u vytržení. Z pokladu. Jenomže ty šlépěje... Ty šlépěje jsou tam ještě teď."

"Jako na terase?"

"A jako v bazénu."

"Tedy potřetí." Dlouho jsme mlčeli. Spolu. Vládla noc. Ticho, jen zpozvzdálí ještě chvíli zazníval cinkot, jak nezdolní kluci lopatkami definitivně zahlazovali kráter, do kterého jsme všechny ty klenoty *pohřbili*. Kráter byl pro poklad *jako stvořený*. "Na horší časy," rozhodl Lorenc - *poněkud* záhadně. Ale nikdo se proti tomu nápadu nepostavil, dokonce ani my dva s Ivanou ne. Všichni s tím *pohřbem v kráteru* souhlasili, a tak strání ještě dlouho do tmy poletovaly tlumené průpovídky zahazovačů a laciné vtípky žertěřů... Ukolébávalo to.

Pohlédl jsem ještě jednou dolů do kraje. Někde tam daleko za tím zarudlým oparem se táhne jedna poštu přepravující železnice... Ta z Mariánských Lázní, kde je i naše poštovní škola... Ale byl už to jen zákmit vzpomínky na realitu a v příští vteřině jsem se zase stáhl zpět. Jako šnek. Odskočil jsem od oné nebezpečné "dutiny" gigantického světa jak opatrná rosnička. Zarýt se radši, zarýt do dna téhle roklinky a hloub a hloub a ještě hloub - do bezpečí. Tak jsem to cítil - tuto noc. *Jako skrýš*. A ta byla domov. Pro mne. Pro ni. Pro všechny. *Ta pravá skrýš*. Doupátko dětství. Ne Koberovo: mateřského bezpečí. Šance pro bujarou nezodpovědnost dalších a dalších rán, svobodo. A Ivinka je tu se mnou a je tak hodná, že vidí dobrotu dokonce i v oku Koberově. Ona... Cvrnk jsem ji s úsměvem malíčkem do náušnice, až se rozkývala jak zvonek. "A teď se přízněj, co z toho vyprávění byla pohádka, Prášilko."

"Copak by mi lhaní za to stálo? Nebo mě máš za malou?"

"Vy ženské si něco vysníváte pořád!" "Jo? Není to náhodou naopak? To vy kluci spíš."

"Hm. Taky lžem, jenže milionkrát hůř."

"Mizero! Až dosud jsem si tě hodlala vzít, pokud tedy ještě někdy vyrostem." Vyskočila z dolíku a uháněla vysokou travou pryč po strání. Ke klukům. Hlavně za Lorencem, pomyslil jsem si skoro žárlivě. To ty jeho šatičky z listí se jí asi zamlouvají. Nebo co? Snad tíže tý jeho pitomoučkový přezky od opasku?

Rázně jsem se vyhoupl z dolíku... ale nepustil jsem se za Ivanou a za chlapeci.

Kapitola sedmnáctá: Do hory nikdy nevolej, Kober je tady a je zlej!

Když k půlnoci dům nebes jest

bez měsíce i beze hvězd,

DVANÁCTKRÁT běží jím v svou skrýš

půlnoční myš.

Píská si malou tlamičkou -

ve snách pekelné herky řvou...

Svůj úkol plní však tím spíš

půlnoční myš.

Christian Morgenstern

Opustil jsem Rudý dolík a stoupal vzhůru křovisky po všelijakých zvířecích stezkách. Pak jsem se proplétal i bludištěm písčitých cestiček a parčíků stále výš a výš, až jsem zleva minul známou mi pagodu Viktorčina pramene, ale neustal jsem a ubíral se čerstvou nocí dál a dál, užasle teprve nyní chápane OBROVITOST celého areálu.

Ale hlouposti! vysmívala se mi půlka vlastní hlavy. Kynžvart má přece mizerný dva tisíce obyvatel. Je to mrňavá víska. Ne snad?

Ne! Je to obrovský kraj her! odporovala protilehlá část mozku. Ta první polovička hlavy byla zřejmě k prasknutí napěchována nespalitelnými vzpomínkami z dětství a vítězila. Šel jsem kupředu jenom díky ní a nejradši bych si pískal. Do noci - třeba i tu Hazardistovu znělku... *Půlnoční mlžinky opřené o kmínky*... Měl jsem rád tuto zemi laviček a cestiček a hučících potoků a bazénů a bazének a altánů a perníkových chaloupek a skluzavek a kolotočů a pískovišť a průzračných pramenů a rybníků a nejžlutějších pavilonů a nejzelenějších lesů a nejvoňavějších strání a měl jsem ji už prostě jednou provždy zafixovánu jako OBRŮ A KOBŘÍ A OBROVSKOU, a tak jsem šel a šel a snil... a snil... s doširoka otevřenými očima a v parcích a zahradách bylo liduprázdno. Jen vítr se tu válel, vítr, který si osaměle povídá se se sebou. Povídá a povídá.

Šel jsem už dost dlouho. Myslel jsem na Ivanu. Taky na Lorence. Taky na Lorencova dvojníka z pravého světa. Na to, že ji miloval. A jak jsem mu to nandal. *Dobře mu tak!* Dostoupal jsem svižnou chůzí až k úpatí nejnižší postaveného pavilonu.

I ostatní ty paláce Arabských nocí rostly ze tmy všude okolo. Jako hříby noci. Dobře uzamčené zámky mých dětských snů, za jejichž žlutými zdmi právě v míru oddechují malincí spáči, uvědomil jsem si. Uzdravující se holčičky a chlapi. Nyní nastává noc, ale přijde zase ráno a paláce se rozezvučí dětským hlaholem. Ožijí daleké výhledy dolů do kraje, které tě ohromí. Perspektiva, která tebou otřese - a nikdy se už nestaneš tím mužem, kterým býval předtím.

Ano. Tak je to. Jako dítě jste ony "magické dálavy" třeba nevnímaly, ale teď... teď při návratech na stará místa... jsou tu. Jsou tu i pohádkově zlatavé zámky zapuštěné do svahu, který je stvořen z hebce napadaného jehličí a který se mi kdysi zdál o tolik, o tolik strmější.

Šel jsem. Šel jsem stále výš a výš do svahů. Prsty stromů ve zpustlých sadech se hýbaly, ale proč tak zvolna? Šátraly po mně? Byl jsem úplně sám. Daleko od Ivany. Daleko od Lorence. Ale dotýkaly se mě aspoň léčivé vzpomínky... A tamhle pod tím baldachýnem z větví smuteční vrby... Co jen se to tam leskne? Louže snad? Ne, přece bazén. Další bazén, ale tentokrát už ne vyschlý a opuštěný, tohle je ten, v němž jsem se jako dítě koupával. Je vůbec možné, že se za takovou dobu některé věci ani o píd' neposunou? Že nezmění tvar?

Jak asi běží čas kameni mezi chvílí, kdy ho odčutne dítě - a sebere stařec? *Ten souboj s kamenem...*

Pořád jsem stoupal. Já, noční pták. Svahy pokračovaly stále strměji. Paláce přede mnou najednou vytvořily hradbu, kterou jsem toužil ne rozbourat, ale pokojně obejít. A jak jsem tak kráčel po uzounké asfaltce, vyplouvaly přede mnou další a další vzpomínky. Na to, jak jsem tudy srdnatě chodil na předepsané vycházky, zatímco má sestřička Eva na mě ještě musela v kočárku. A jak jsme za matných kynžvartských polední s babičkou jenom zvolna projížděli pod příkrovem z javorového listí. Oč se od té doby změnila kůra těchto javorů? A vězel už tenkrát tadyhle ten vryp nožem? Byl už tehdy na hřbitově podepsán pan Ladislav Fuks?

A proč by nebyl? Proč by tu, propána, i tenhle vrub už tenkrát nevězel, no proč ne?

Čas ubíhá různě, podle toho s kým, jak by řekl klasik, ale čas taky ubíhá nesejně svižně rozličným bytostem i věcem... Dlouho předlouho jako bychom tenkrát vždy táhli s kočárkem touhle silnicí k Mariánským Lázním a já se vždycky tak těšil a byl napjat jako struna... a vytoužená perníková chaloupka se nakonec vždycky z lesa vyloupala. Nakonec přece jen. Vždycky.

Stojí tam ještě? Rozeznám ve tmě aspoň tu její lomenici? Bezděčně jsem se rozběhl. Pavilony mizely za mnou. Nalevo zůstalo jenom strmé úbočí, hradbou stoletých smrků vroubené. Naopak napravo jako by explodovala prázdnota, prázdnota studeného nočního nebe. Dutá a volající nocí do nejbzdálenějších rovin "civilizace". Díval jsem se. Západní obzor se ještě chvěl fialovou. Děti Kynžvartu dávno oddechují. Děti Kynžvartu plynule dýchají. Dětem Kynžvartu buší srdce - tady v pavilonech i dole v Osikové chýši. Děti usnuly a mně jejich pravidelný dech čechrá vlasy, když tu jako mravenec ve větru uháním po boku hory. A tenhle povědomý potok se proudem valí trubkou pod silnicí a za chvíli už mi nohy podemílá další. A další a další, pučí tu celé trsy potoků a bystrin a není divu, vždyť ohlazené boky slavkovské hory bývají zjara jedinou zurčící lavinou minerálních bublinek a vodopádů. Kaskád! Vody něžně češou kštice vodních trav a nezastaví se a nezastaví...

Stůj!

V černi rozsáhlé zahrady zablikotaly oči oken. Ano, to je ona. To je má chaloupka. Není z perníku, ale... Patří mi. Je moje. Kolikrát že jsme to až k ní s tou mou malinkou sestřičkou doputovali? Čtyřikrát? Pětkrát? Připadalo mi, že tisíckrát.

A přece jsem se té chaloupky nikdy ani nedotkl! Nedotkl, nedotkl, nedotkl... Vzpomněl jsem si na Ivanu. Nedotknutelnou - aspoň tedy pro mnohé. *Škoda, že tu není. Sakra! Proč jdu sám? Vždyť KVŮLI TOMUHLE se mnou přijela, ne? Abych jí Kynžvart ukazoval! Abych jí Kynžvartu naučil...*

Asi už spí. Jako ty děti, jedním z nichž se sama stala. Spí už jako Lorenc. Jako chlapci. A jako bych měl už dávno spát i já.

Oči se mi opravdu klížily. *Byla to ale odpoledne makačka!* vzpomněl jsem si na pohrbívání Hláskářova pokladu. Ale postupoval jsem dál. Ušel jsem po silnici ještě asi sto kroků za perníkovou chaloupku a tam jsem se rozechvěle zastavil. *Kde až to jsem?* Tak daleko jsme přece tenkrát nikdy nedojeli. S babičkou a kočárkem... Se sestrou Evou... Kam jsem to zabloudil?

Dotkla se mě hrůza. Něco jako prve v tom zaneseném bazénu. Nebo jako ta chvilka děsu nad asfaltovou terasou... Ty stopy. Ty bosé stopy *odnikud nikam...* A teď navíc i pitvorná Ivanina vidina ze Zámeckého vrchu. Ten tvor. Ten tvor... Přiložil jsem zvolna dlaně k ústům. Je to jako s Krakonošem. Nesmí se prý na něj *nikdy zavolat!*

"Obře Kobře! Jsi tady?"

Odpověděla mi jenom ozvěna.

"Obře Kobře! Bydlíš tady?" zahalekal jsem podruhé. Jako na lesy. Ne jako.

"Obře Kobře, co je s tebou, ty zbabělče!"

"Elče... Elče..." kvílely hrůzně hvozdy. Pak zazněl praskot. Se svahu se *to* ke mně řítilo. Jako lavina. Hrčelo to. Uvolňovalo to štěrk. Lámalo s praskotem suché větve...

Divočáci! Jen divoká prasata! pokusil jsem se uklidnit. Prý jich tu bývá... říkali myslivci... Rachot neustával. Ať je to co chce, radši rychle zpátky. Nebylo mi do smíchu. Zpátky aspoň k té perníkové chajdě!

Otočil jsem se jako na obrtlíku, ale hned při prvním kroku mi cosi obrovského podrazilo nohy. Tupý úder do hlavy okamžitě potom následoval.

Kapitola osmnáctá: Válka

Lawrencovým hlavním prokletím je, že nemůže NIKDY přestat přemýšlet.

Robert Graves: Lawrence z Arábie

A pak fantastické procitnutí do slunného jitra s písni sýkorek i tou Hazardistovou. *Noc vyhnal z lesa ven bílý den, bílý den...* Taky pejsek Jiřík tu najednou pobíhal a cvrlikalo nebe a čířikání ptáčat nešlo ani pořádně oddělit od štěbetání dětí - ranních ptáčat, které doléhalo shora z paláců. Celý park procital. Ožíval. V altánu Viktorka už jistě zase zurčí litry bublinek do podnikatelových kanystrů, načež se pobuda přesune i k prameni Ríša. Co naděláme?

Ležel jsem na pohodlném kavalci v Osikovém bunkru a celý můj noční výlet jako by zůstal pouhým snem. *Snem? Pch!* Copak jsem nezačal snít už DÁVNO předtím? Copak tohle *celé* není halucinace?... Nicméně ústí tunýlku v boku chýše bylo čerstvě zaplácáno hlínou. *Odvčera!! Pohřbívání pokladu* se mi znova vybavilo - v celé té své *záři* a "aristokratičnosti", nebo jak to říct. *Všecko je to pravda, Ivane z Mrazíka! Nic se ti nezdálo! Nic!*

Poklad jak ze Stevensona, pomyslil jsem si okouzleně. Pavučiny LEPŠÍHO zlata mě však škádlivě hřály škvírou v drnové střeše. Olše a osiky zvláště voněly a drny stropu mi znova a znova připomínaly dětství. Okolo ucha malovaného hrnku se mihla odvážná malá polní myš, spíš ještě mládě. Huňatý Horác venku vyštěkl. Z hrnku se kouřilo, stál mi na dosah ruky. Trochu jsem se nadzvedl a viděl, že je plný čaje. Ustrkl jsem. *Hm, dobrej!* Znovu jsem se rozhlédl.

Některá ranní ptáčata si sice hrála až u vzdálených pavilonů, nicméně ruch a shon a pobíhání jsem nyní postřehl i přímo před Osikovou chýší. No jistě. To Lorencovi

chlapci se činili. A snadno šlo vycítit, že je to nebetyčně důležitá záležitost, nač se tak vehementně připravují. Dobrodružná výprava! Nejspíš. To jsem věděl hned.

Vykoukl jsem nenápadně z té keřové chaloupky. Vilemín už zase nemotorně posiloval. Dlouhovlasý harmonikář Jim Čert zarputile ztužoval jakýsi toulec. Hazardista velevážně leštil své ozdobné pouzdro na tomahavk. Velemir Chlebnikov nebyl k nalezení. Dvojčata Kočkovic se jako obvykle kočkovala, každé přitom vyzbrojeno lukem s šípy delšími než samo. Karásek Lví Srdce se všude jaksi blazeovaně pletl i s tou svou v klopě věčně zaraženou "Exupéryho růží", která nevoni, ale "prý bude, jestli vykvete". Všichni zkrátka něco kutili a v husté trávě se zlověstně leskla nebezpečná halda mečů.

Ano - zbraně. *Ty tu byly nové.* Kde že se vzaly? Samozřejmě z kynžvartského pokladu. Chlapci si je svorně vycídili a po chvíli začali i rozvážně rozebírat. Nic se nezdálo v tu chvíli důležitějšího na světě! Byli tu všichni s výjimkou Chlebnikova. Ne, vlastně ani Lorence a Ivanu jsem nikde neviděl.

"Hazardisto!" hlesl jsem - a chtěl vstát. Palčivá bolest však mi vypálila vzhůru z levé holeně. "Ou!" Dorazilo to až k srdci, jak mi aspoň připadalo. Okamžitě jsem podklesl. Hazardista však už tu byl. Stál nade mnou. Shlížel ke mně se zcela zachmuřenou ironií.

"Co se mi to stalo?"

"Co by, vole! Kober si tě mohl dát k snídani jako paštiku a ty mu to takhle zkaňháš." Hazardista se vyčítavě odmlčel. "Copak, blbče, nevíš, že se do lesů směrem na Kladskou nesmí rvát? Dokonce i za bílého dne je to nebezpečný." Vzrušeně při řeči mával rukama, jak to měl ve zvyku, takže mi ostří indiánské sekerky co chvíli zlověstně zasvištělo nad hlavou. "Jako bys nevěděl, co se přihodilo Kájovi Maříků z Myslivny!"

"Komu?" "KOBERE! KOBERE! KOBERE! zahalekal tenkrát mírně nedovtipný Kájínek čtyřikrát do hory a našli jsme z něj akorát polobotky." Hazardista se sebevědomě protáhl. Zívl. "Měl jsi z pekla štěstí, ty blbečku, a kdyby se po tobě nezačala Ivana tak brzy shánět, nikdo by tě ani nehledal."

"Jak jste mě našli?" "To támhle Lví Srdce zaslechlo to tvý hejkání." Potřásl nade mnou rezignovaně hlavou. "Kober polyká děti vcelku, aby žily ještě nějakou dobu v jeho žaludku, než je trávicí šťávy..." Bezmyšlenkovitě mrskl tomahavkem a ten se zařal hluboko do kmene jívky, asi deset centimetrů pod patu šplhajícího dvojčete Kočkovic. "Vole!" dělo vychovaně dvojče a tasilo "šísprak", ale nakonec si to rozdali jen tak holýma rukama. Jakýsi zápas řecko-římský - asi jako já s Lorencem tehdy... Tedy s tím "poštovním" Lorencem... Ten druhý mi vstoupil do zorného pole až teď.

Ano, tamhle šel. Sestupoval ohebnou travou od Viktorky. S Ivanou, s Ivanou... Oba dva komicky ověšeni-obaleni čutorami a demižony s kynžvartskou minerálkou. Díval jsem se na ně z lůžka: jako by si cestou cosi důvěrně sdělovali. Uprostřed žluté stráňky za pařezem si dokonce vesele poskočili. S bezstarostným výskotem se rozehnali skrz bezy. Přimo ke mně - a Horác se jim se štěkotem vyřítit v ústrety.

"Tak už se pan Navlastnítriko vzbudil?" slyšel jsem Lorence jak ve snách. Pestrobarevné listí z javoru a dubu se mu na sluníčku lesklo jak orlí náprsenka. Král Kynžvartu. Král ve žluti... Dorazil.

Anebo dokonce král a královna? blesklo mi výsměšně hlavou. Výsměšně, nicméně pokořeně... Ležím tu coby mrzák a ti dva si přilétají se svahů jako ptáci. Jako dva zdraví dravci. Křehká Ivinka se Lorencovi po boku jen a jen vznášela. Byla krásná. Najednou mě doopravdy popadl vztek.

I na tu holeň naraženou, na všecko! Nejenom na *ty dva*.

Bere mi ji, pomyslně jsem si mrtvě. *Kdo ví?* Jestli jo, NANIC bude cokoli, co *podniknu*. Nebo ne? Ó ta její prožluklá proměnlivost. Skousl jsem lívanec. Žlutě, žlutě prožluklá!

DĚTI DOVEDOU OTOČIT V MINUTĚ, uvědomil jsem si taky najednou. V JEDINÉ CHVÍLI ZAMĚNÍ KAMARÁDY. DĚTI UMÍ ZRADIT DOCELA ZČISTA JASNA. Že jsou lepší než dospělí? Ve skutečnosti často ještě horší! Jekyll i Hyde vězí i v nich.

Ale to už stáli nade mnou. Ti dva. Ale Ivana mi jen tak roztržitě pokynula *a odkvapila* (jak se někdy píše). Snad za prací?... Jen tak dětsky lhostejně, hlavu očividně plnou kdovíčeho, mávla nade mnou ledabyle rukou, jako že je stejně na všechno nekonečně času, tak co bychom si zrovna teď *my dva* povídali - a už si zřejmě v duchu sumírovala nějaké ty své čistě soukromé záležitosti... *Atmosféra Rudé kotlinky zkrátka nenávratně v čudu!* sklesl jsem. A ještě později Ivanu zahlédl, když Lorencovi podávala velmi pečlivě a hezky opracované "opékadlo" buřtu. Úplná *hospodyňka pravěku*, odfrkl jsem si pohrdlivě. "Jenom se nepřetrhni, ty motovidlo!"

"Měla to být zároveň zbraň, než jsme našli ty skvělé meče..." zaslechl jsem i její silně vlezlý komentář. *Husičko!* Zkusil jsem zase vyskočit a nejrady bych provedl tu největší šílenost, nejrady bych jim to tam všechno rozmlátil na maděru, ale místo akce jsem jenom imbecilně zavyl - a zášlehem bolesti div neomdlel... *Nechci vás už ani vidět, vy dva zrádce!* trucoval jsem. Já, raněný hlemýžď stahující se do své ulity. Do domečku, do chýšky z osik. Jen hloub, jen hloub! Hlouběji do doupěte... Třeštil jsem a čaj mi vystydl. A nač je mi nyní váza uvadlých kytek narvaných tím nade vše údajně povýšeným Karáskem? Za chvíli budu stejně žárlivostí pod drnem!

Zrada patří k dospělým i dětem, *ale hlavně to je HOLČÍČÍ PROGRAM*, notoval jsem si později spokojeně ve své ublíženosti. "Proradná ty bestie Ivano. Kolísalko lísavá! Bídnice přelétavá! Zebrunko poblázněná. Kéž bys již nikdy, nikdy více nedospěla! Za trest!" Rázně jsem se zbavil na patře zhořklé sliny a zadumaně se zaposlouchal do charakteristického zvonění mečů. Lancelote! Ginevro! Artuši! Středověk vzplál... Toho rána. A jenom já tu ležím jak Lazar. A vlastně v důsledku vlastní zbrkllosti...

Odpočíval jsem a naslouchal všem přípravám na válečné tažení. V čutorách za zdmi Osikové chýše šplouchala železitá kyselka z pramene Viktorka. "V břiše po ní stejně kručí, ta vítězství nezaručí," meditovala nad ní sklesle *přepitá* dvojčata Kočkovic. Jim Čert na větvi už zase túroval svou harmoniku a Ivana tančila před Lorencem vyzývavou lambádu. Všichni kluci si s chřestotem navlékali všelijakou pitvornou zbroj a výstroj, neboť ani tu (stejně jako břitké meče) nepohřbili s pokladem. Vilemín a Hazardista do sebe zběsile tepali štíty! Křís a křís a křís! Všichni něco dělali, všichni se snažili pro společnou věc. Jen já trávil všechn svůj čas nečinně v chýši... A tu ke mně znovu vstoupil Lorenc.

Pozdravili jsme se studeně. Jako náhlí cizinci. Sluneční paprsek se odrazil od lesklé přezky na Lorencově opasku. Lorenc se změnil. Připadal mi jiný. Jako by nesl na zádech neviditelný kříž... Jako by ho zaskočilo nějaké náhlé poznání, nějaké prudké

odhalení třeba i jeho vlastního nitra se týkající... Jako by se najednou *bál ustat v neodkladném plánování nějakého POKUSU. Nějaké akce...* Pozoroval jsem ho se zájmem, ale nesl se pěkně pitomě - jak nepovedený César. Anebo hodně malý Napoleon. Zastavil se nade mnou jaksi mechanicky. Skoro až jako stroj. Tvář měl ve stínu. "Zafačovala ti to ona," povídá jako na usmířenou.

Palci točil zamyšleně mlýnek. Nepokojně. Pak si je s povzdechem strčil svým typickým způsobem za opasek.

"To byla hodná." A mrazivé ticho. "Kam se to všichni chystáte?" Tři vteřiny na mne bezhlese shlížel s palci za opaskem. Díval se spokojeně. Doopravdy! Jaksi až vítězně. Pohupoval se. *Ty šílené mokasíny!* Přehupoval se pravidelně z pat na špičky a ze špiček zase na paty. "Je to všechno kvůli tobě, Ivane."

"Co? Co blábolíš?"

"Jo, kvůli tobě. Hezkys nám zavařil. Prve v noci, jen co je pravda. Tebe to ovšem pálit nemusí, tak jako tak ztvrdneš v pelechu." Majetnický kontroloval celé nitro Osikového bunkru. Popošel ke zdi. Ulízl marmelády. Přístrčil mi ji až k nosu. Čichl teatrálně k nikdy nerozkvetlé růži, kterou tu "zapomněl" Karásek ze Lvovic. Zkusmo brkl na harfu a drnovou střechou se k nám přitom drala i jiná harfa, ta ze slunečních paprsků stvořená... "Hlídáš tábor," konstatoval nakonec stroze.

"Co?"

"To je taky úkol. A důležitý!" Hodil mi z bečky pytlík rozinek a já se rozesmál. Dotčeně. "Nikdo mi tady nebude nic zadávat, frajere. Žádné úkoly! Nikdo mi nemá co nakazovat."

"Jak myslíš."

"Nejsme nikde v armádě."

"Ale jsme. Odedneška."

Štval mě. To mě tedy štval! "Od vyhlášení válečného stavu," dodal ještě. Poněkud prkenně a suše a neosobně. To řekl a neměl více stání. Chtěl už očividně vypadnout na světlo.

"Ale svatá prostoto," zadržel jsem ho. "Co meleš? On byl vyhlášen nějaký válečný stav?" Stále jsem měl pocit, že musí jít o bžundu. Hru na cínové vojáčky.

"Dokonce hned jak tě přinesli!" Netrpělivě mrkl po nedalekém budíku. Poněkud jsem přitom lupal po dechu.

"Tedy válka?"

"Válka."

"Jistě proti Koberovi."

"Neměl tě mrzačit! A hlavně neměl tak surově žrát všecky ty haranty před tebou."

Otrásl jsem se rozhořčením. "Ale to je nedorozumění. To nebyl Kober - v noci. V lese! Lorenci! Všecky ty posrané lidojedí historky... Fuj! Jsou to jenom pověsti. Kuriózní zdejší pověsti ze zámeckého kabinetu."

Uštěpačně se rozesmál. Byl to král, ale byl to i generál a bezpochyby generál odhodlaný. Nasadil si místo klobouku pitoreskní kšiltovku a chtěl vyjít do zvedajícího se větru... Ale pak se zarazil.

"Víš co? Tady máš!" A narazil mi čepici na hlavu. "A hlídej." Zrovna tak ráno hovořil s Jiříkem "z Poděbrad". Ale Jiřík byl pes. "Kober je škodná, kamaráde. Škodná. To ti povídám. Máme na něj s klukama pifku už dlouho, rozumíš? Slib mi, že zůstaneš u pokladu." A přihodil mi mistrovsky dva lívance se skořicí. Další polní myška se otřela o můj horký hrnek a zmizela v díře ve směru ku zlatu a perlám...

"Já - CHCI - s vámi!"

"Chtít můžeš..."

"Počkej, počkej... Rozchodím to... Strážit poklad můžou Kočkovi."

"Kočkovi? Jsou nejlepší lukostřelci na severozápad od Mariánských Lázní, takže neberu! Mladší Kočka trefí sojčí vejce na padesát pět kroků a starší na šedesát pět. Koho asi tak trefíš ty, Ivane Ivanoviči? Vlastního krále? Nebo tamhleto oko komárovo na topole?"

Zařal jsem nepokorně pěsti.

"Takže nekafrej. Je válka. A rozkaz je rozkaz."

Být šumákem, tak v tu ránu vypěním. Kukačka z dále láká do vonných lesů a já tu ležím jak lemra! Tfuj!

Tu se rozsvětlo. Vstoupila Ivana. S měděným kotlíkem a zvonícími lžicemi. "Nádobí umyto!" hlásila Lorencovi jako pokorný kaprál. "A kluci už jsou jako na drátkách. Obzvláště Kočkovi. Nepostojí, lítají... Nedá se nic dělat, Lorenci, musíme vyrazit!"

Takže žádný kaprál. Vlastně už přebrala způli velení! Upíral jsem bez naděje oči na ty její groteskní pruhy. Všimla si toho.

"A co ty, drobků?" sklonila se ke mně vlídně. "Ještě to bolí?" Vzala mě za nohu. Já ji za zápěstí. "Zebro! Ty s nimi přece nepůjdeš!"

Zamračila se.

"Je to přece fraška. Akorát maškaráda. A ty a já... My dva *k tomu* přece nepatříme. K tomuhle divadýlku. Ochotnickýmu... Věro! Tedy Ivano! Na co si to tu s Lorencem hraje?"

Ztuhle a konsternovaně na mne zírala. Chvilí. Zkoumavě si mě prohlížela s pochmurným výrazem trpělivého soucitu. Přemýšlela. Nakonec se usmála. "*Všechno je hra*, Ivánku z Mrazíka. Nejen tohle. Copak to nevíš? Já musím s nimi."

"Proboha, proč?" "Budou i ranění... Chlapci by naříkali... A budou mít určitě hlad a kdo jiný by se o ně postaral?" Takřka mateřsky se ohlédla. "Někteří jsou tak malí!"

"Lorenci!"

"Dám na ni pozor," přikývl a Ivinka se mi vymanila.

"Ivano!" Skoro uraženě se vzpřímila. Stáli teď nade mnou s Lorencem bez milosti... Bez milosti i protknutí strunami oné sluneční harfy. Stáli ve žluti. Králové. *Vše ve žluti.* Ještě jednou jsem se pokusil vstát, ale místo vztyku jsem jen sykl.

"Ona CHCE s námi."

To teatrální tažení Kara Ben Nemsiho! "Ty je tedy opravdu doprovázíš, Ivano?"

"Jistěže." *Tak si tu budu bublat do čaje!* domyslel jsem vztekle. Ale to Ivanino včerejší ujišťování o "dobrotivých očích Koberových" mi nešlo z hlavy. Kober nám zachránil život, mně i jí, a současně odkryl bohatství, za kterým se dospěláci pachtí možná celá staletí. *A my ho za to zabijeme!* My, děti. *Krakonošova brášku. Zavraždíme!* Tak, jako bychom šly na divočáka... Je to vůbec možné?

Vůbec jsem Ivaně nerozuměl. Je to jen další její "zakomíhání"? Nevím, nevím. Nikdy jsem nerozuměl vůbec žádné holce. Ba ani té Věře z divadla tehdy ne... Nemohl jsem to pochopit: Lesy pro to nepřestanou šumět. Potoky pro to nepřestanou zurčet. Kynžvartské bystřiny pro to nepřestanou bublat... A tíhle *nevinní* kluci klídí píďo půjdou a paží ozbrojenou a společnou a jako jeden muž... toho nebohého obra Kobera rozčtvrtí!

Kdyby aspoň ona... "Mám o tebe strach!"

"Ivana nebude bojovat. Neboj!" Lorenc po ní jaksi nepatřičně sklouzl očima. "Ani bych to nedovolil."

Nejsi Petr Pan, *jseš jen obyčejný krvelačný dítě*, pomyslel jsem si. Jsi malilinký Hitler. Ne tak já. Víš, já se ještě docela nepropadl... Do studny *dětství*. Té vaší, zdejší... Docela ještě ne a... teď teprve se vzepřu. Navzdory zranění. Právě zranění navzdory, *Kynžvarte, ostrove žlutý*, básnil jsem si pošetile. *Ještěs mě nedostal.* A kolotavé bystřiny slavkovské hory mi zurčely skrz rozpálené spánky, zatímco před Osikovou chýší zvolna chrastily zbraně. *Skutečné zbraně. Žádné hračky.* A Apačský povyk bratří Kočkových "zněl k obzorům nezadržitelně". Ryk malých Tarzanů se k němu vzápětí připojil...

Jsou jako zvířata?

Anebo "jenom" jako dospělí?

Všichni svorni! Jen Karásek Lví Srdce si ponechal veškeré emoce jako vždycky pro sebe... a Horác je vyjadřoval štěkotem... A Velemir Chlebnikov kdes vskrytu verše "tepal" - as...

Všichni mě opustili. I "Ivinka Červeného kříže" odkvapila do války. S nimi - a *hlavně s NÍM*, jak jsem si zahořkle pomyslel.

Zůstal jsem v chýši u pokladu úplně sám.

Kapitola devatenáctá: Sám pátrám po Koberovi

Někdy jsem zacházel až do nádherného Císařského lesa. Je tak rozsáhlý, že se v jeho stromových, pasekách a lučinách dalo i zabloudit.

Ladislav Fuks

Jste zodpovědní? Já se o to snažívám. Někdy i úspěšně.

Nějakou dobu jsem Olšový domeček doopravdy strážil, to se mi musí nechat. Jenomže pak... Najednou jsem se přistihl daleko. A stoupal jsem a stoupal vzhůru jasně prozářenými parky Kynžvartu. Načež poslední a nejužší ulička městečka náhle přešla do hebounce svažitého trávníku. "Zvu tě ke kotrmelcům, můj starý známý!" povídá mi. "I když jsi vyrostl!"

Ale tu hned skončil temně zelenou stěnou smrkového lesa a mně se ta barva zdála zrovna tak pohádková jako v dětství.

Teď - a tehdy. A nikdy víc. Ne, nikdy vícrát jsem nikde už tak "dokonalou" zeleň neviděl a nikdy nikde jsem už neucítil TAKOVOUHLE vůni pryskyřice...

Ale dál! Vešel jsem do černočerného chřtánu v té zelené zdi. Do chřtánu ze všech stran obaleného strašlivě pichlavýma větvíčkami... A ten jediný *krok dovnitř* jako by za mnou zipem odřízl veškerou tu "lázeňskou civilizaci". Opakovala se vlastně chvíle, kdy jsme se s Ivinkou spouštěli do rybníka. A toto byla už druhá králičí díra v pořadí.

Pronikal jsem do ní srdnatě. Hezky do hloubky. Šel jsem vzpřímeně. Kynžvartské lesy okolo mne prudce stoupaly a já stoupal spolu s nimi - a do nich šťastně ponořen. Slunce zakryly husté větve a prazvláštní pravěké šero houstlo. Jehličí se tiše bortilo pod mými podrážkami. Pružně jsem kráčel po svahu. Dál a dál a vzhůru. Nepokorně... Napravo ještě probleskly trámy posledního v tyrolském stylu sroubeného srubu, ale pak už nastalo mrtvo. A najednou se stal svah ještě prudčím a já se vyškřábal... Na mou duši, že na silnici!

A až tady na mechem lemovaném asfaltu jsem si vzpomněl... Ano, vzpomněl - zase. Ty serpentiny! Silnička na svazích vysoko nad Kynžvartem jimi přece tehdy tak báječně a klikatě stoupala! Tenkrát. A vida, stoupá pořád. A zas mám ten pocit, že jsem od dětství nikdy víc tak záhadně točité serpentiny už nezahlédl - a tak sebejistě se zakusující do boků hory.

Díval jsem se. Lezl jsem přímou čarou přes ty serpentiny a silnice mě pokaždé překvapila nečekaností, s níž se přede mnou znova z lesů vyloupla. Byla pustá a tahle její neustálá prázdnota jako by ještě prohlubovala tůň hvozdů. Stoupal jsem po stezce vyšlapané věrnými Kynžvartany, která si to pálí přímo proti vrstevnicím, stoupal jsem a znova a znova křížil tu samou silnici. A pak jsem si vzpomněl i na borůvky.

Na borůvky. A na mámu, konečně i na ni. Vždyť jsme se s ní sem mezi ty serpentiny něco nachodili! *Hm...* Anebo to taky bylo jen jednou, ale ve mně to utkvělo silou, na kterou by dospělák potřeboval nejméně tucet návštěv? Anebo se v dětství VŠECKO přihodí jen jednou? Anebo se všechno přihodí jen jednou v CELÉM životě?

Možná. Každé *poprvé* je vždycky tak trochu i *naposled*. Nebo vždycky. Třeba i ty borůvky rozmazané po mňam mňam palačince - no, to snad zas ne! Ale co potůčky s mlýnky a terásková cestička od Viktorky a bahnem zanesený bazénen hrůzy kdesi tam dole na svazích? Co asfaltová terasa DOMU SESTER a pískoviště a "stráž válení sudů" a všechny ty prazvláštně vyřezávané zotavovny a magické paláce oděné ve žluti?

A znova jsem přelezl silnici. A vzhůru. A znovu silnice... Strmost slavkovské hory přitom ještě vzrostla. Ostatně už v dětství mě fascinovala. Nebýt hustého lesního porostu, zatočila by se mi snad hlava. Jak v tom vratkém snu o lávce nad propastnou vodou... Jenže tohle je jinší závrat' - z široširé krajiny v dáli. Jako bych viděl z nadhledu sám sebe v té chvíli, kdy se mi náhle smekla noha... A já klouzal... a kulil se... jehličím... a padal a padal. Do prázdna.

A co! Aspoň už mi nebude líto, že TO VŠE TADY se mnou neobjevuje Ivana.

Tu v hoře zahřmělo. Zrovna jako prve na Zámeckém vrchu. *Co udělám?* bleskne mnou... A chňapnu po jakémsi kořenu, jenomže ten povolí a hora se i se mnou obrací vzhůru nohama. Zemětřesení. Švih biče, který mě vymete - z tohohle zeleného kožichu. *Jako sen.* Padám přímo na smrtící korouhvičku té bílé kaple u hřbitova. Ještě naposled mi blikne očima úhledná sestava paláců zapuštěných do strání... A pak náraz.

Kapitola dvacátá: Sám pátrám po Koberovi. V jeskyni tisíce kapek

Všechno tam vonělo trávou, květy, ostružinami a medem.

Ladislav Fuks o lesích Kynžvartu

Byl to sen. Pouhý sen...

Ale taky k něčemu!

Takže *na západě* Kober nebude! usoudil jsem, když mě probral ostrý náraz oné "korouhvičky". Napil jsem se čaje a letargicky zůstal civět do drnového stropu Osikové chýše. Noha stále bolela. Tragicky.

Na západě tedy nehledat! Tak aspoň něco vím.

Znova jsem se pokusil vstát z houně. "Auu!" Ale už mě bere míň, haksna jedna! "Jen počkej, Lorenci, já ti dám monarchii. Já ti dám generalitu! Já ti dám *hlídej!*" Zase jsem klesl. Odkudsi od kolotočů ke mně vítr donášel tichounký výskot a já bych se přece tak rád zase sklouzl po skluzavce nebo aspoň zatočil jako při valčíku... *Tak rád bych ted' dobíhal za Ivanou.* Anebo už na té cestě jsem?

Zdá se... Stoupal jsem zatvrzele přímo proti proudu Ďáblova potoka. To je ale rošťák! Řítí se z hory zpupně a v klíčkách mezi nesčetnými mechovými kopečky. Přepadává každého a přepadává i přes ony kopečky - ve vířivých vodopádech. Je plný hrází. Plný nebezpečí. Podemílá slizce křivolaké kořání zdejších borovic blatek a je to šílený příval! Šel jsem podle něj. Zase jsem stoupal. A lesy se okolo mne najednou semkly a listí hrálo všemi barvami duhy a Lorencova obleku, jak mi bůhvíproč připadalo. *Kam šli kluci?*

Raněná noha ještě pobolívala a tak jsem si odpočal u jedné zvláštní tůně. Obrovský vodopád z křišťálu bez přestání tříštil její průzračnou hladinu. Zpod podemletých břehů mě slídově sledovaly oči.

Ráčci nebo pstruzi? Snědl jsem jedno vejce natvrdo a stoupal podle potoka ještě výš. Bavilo mě to. Z čutory jsem v chůzi zapil svačinu - kyselkou z Viktorky. Stále jsem se rozhlížel. *Kde je ta Cessna 182? A kde bojovníci? Kde je má Ivana?*

Pátral jsem po všem dohromady. *Sakumpakum*. Zrovna jako to chodívá v životě.

Pátral jsem samozřejmě i po Koberovi.

Ale kde nic, tu nic. A to jsem dostoupal až k Uhlíři, tomu rybníku viditelnému až z nádraží. *Všecko ti prominu, má Zebro Grévyho, ale kam se poděly tvé krásné pruhy? Kde jsi? Chci ti to tu ukazovat!*

Pošetilý jako vždy... Stál jsem tam u rybníka. Kus byl ještě pod ledem a mezi stromy na protějším břehu jsem dokonce postřehl jakési sněhové jazyky. *Ale co to divné ZURČENÍ v lese? Tak povědomě nepřetržitě... Aha, už vím... Tak tohle je ten zvuk. Tak tohle dobře znají všichni Kynžvartští!*

Byla to ona. Jeskyně tisíce kapek. Taky už jste ji navštívili? Kapky neustále tvoří přes její ústí jakýsi div ne živoucí závěs, zdá se, že je to tak od věků... Záclona korálků. Ta, kterou jsem kdysi v dětství vždycky co nejrychleji proskočil. Jak obruč. A zpátky - a zase do jeskyně. Udělal jsem to vícekrát anebo taky jen jednou? *Každopádně si to zopáknou!*

Stál jsem tam. A skočil. Skrz ten tenoulinký vodopád. Odkrojil mě od světa. Šumem. Odkrojil mě, i po letech to svedl. Nic se nezměnilo.

Teď jsem se ocitl *vevnitř*. Stál jsem ve studené jeskyni. Rozkoukával jsem se. Jeskyně se mi zdála oproti tenkrát jaksi krátká. Trapně ubohá. Ach jo... *A jako by mě toužila vyzvrátit zpátky na jehličí!*

Našel jsem tu Koberovo doupě? Sotva. Patřívala prý kynžvartskému poustevníkovi. Takže...

Zahřmělo. Zase. Svaly skály se křečovitě sevřely. Kýchla, doopravdy kýchla - a já letěl zpátky dolů do lesů a špičky smrků byly najednou nahoře a hroty kynžvartských střech s nimi. *A horší to bylo než ten sen o SAMÉ VODĚ!* Už zase jsem na ty korouhvičky padal.

Kapitola jedenadvacátá: Sám pátrám po Koberovi. K jezeru Kladka

Dva rytíři vyšli si na odpolední túru.

Zprvu pěkně po rovině, potom strmě vzhůru.

Lewis Carroll: Zamotaný příběh

Takže *fajrum*. Škrtni i východ, slunný! pomyslil jsem si v okamžiku procitání. "Ani východ." Ani Jeskyně tisíce kapek obru Koberovi nepatří... Hm, začíná to být opravdu... ne snad *zamotané*, ale pomalu jak z pohádky, kterou mi tu tenkrát četli.

Co se to se mnou dělo?

Hrál jsem si - vlastně. Ještě pořád. A nejen teď a tady. *Celý život* jsem si hrál - a ne jen v dětství. *Ničeho z dětství jsem se nevzdal*, nikdy... Bohužel - anebo bohudík? Ničeho, skoro ničeho.

Stejně jako Stevenson. Třeba ten. Stevenson, jemuž "byla láska k mládí počátkem i koncem evangelia", jak říká, tuším, onen jeho přítel spisovatel *Henry James*. Hrál si on, hrál jsem si i já, i když jen tak v duchu. Naivní hra na Tisíc a jednu noc.

Jistě. Byly to hry a sny... Ale přece jen... Z nějakého důvodu jsem si náhle byl *právě těmahle* turistickými směrovkami skálopevně jist. Stály tu. Ukazatele. Trčely z mechu. Avšak ani zelená, ani *žlutá!* Ani jedna z nich *nezabrala. Nechod' na východ, ale nechod' ani na západ.*

Co tedy zbývá? Sever a jih?

Ta nejistota byla jako spánek. *Měňavě matná.* Novorozenecky snová. *Ale tak to je správně, ne?*

Ano. Nejspíš jo. Jen víra ve sny tady v Kynžvartě platila, konečně už jsem tu prostou pravdu pochopil. Jen utkvělá víra ve *staré sny snad* stojí za to! Ne? Byl jsem o tom konečně přesvědčen. Ona a nic víc. Víra *žila*. Ne Černý hláškař. A bim bam klinkal kostelík u hřbitova... *Žila víra ve sny z "urozeného" rodu těch jistot, které však po probuzení sotva vteřinu trvají. Ty jepice. Jepice, které kratičce vegetují. Jen coby oka mrknutí. Jen coby dotek prstem při setkání... Nicméně jsou tu. A netají v sobě snad právě tyto jistoty jistou, nadneseně řečeno, skoro královskou pravdu? Nebo aspoň velice často? Nestojí snad právě TYTO ZÁBLESKY POZNÁNÍ PO RÁNU za okamžité zaznamenání na papír, babičko má stará kynžvartská? A nezapomínáme na ně? Zbaběle? "Radši"?*

Uvažoval jsem o tom dětinsky tam na udusané podlaze Osikové chaloupky, a to právě ve chvíli, kdy jsem DOSNIL O ZNOVUOBJEVOVÁNÍ KRAJINY SVÉHO DĚTSTVÍ. *Ale ne já, nýbrž ten "proklatý Lorenc z Arábie" SMÍ tuto krajinu mé Ivince ukazovat!* Smí a má tu šanci. Pes... Ukazovat jí... všeka ta místa. Právě teď. Všecka ta rozcestí života. Právě teď. Všecky ty doteky, všechna ta něžná kouzla. Právě teď. Všecky ty mysteriózní paláce království, právě teď, gr! Může, smí a dostal šanci, *ten pes* kynžvartské legendy. Smí a právě teď to taky dělá. Smí a *s ní*. Právě to provádí. Nenávidím ho!

Nebýval jsem tak žárlivý. Jenže voněl vzduch. Něco se dělo.

Všechno mívá dvojí až trojí důvod, ale v tažení chlapců "do hor" jsem najednou *žádný jiný smysl* nespatoval. *Lorenci! Hannibale zpupný!* Už jsem tě prokoukl. Definitivně. Dík svým snům! Snad jen dík jim. Prohlédl jsem tě, Lorenci, i ty tvé podlé plány monarchy. Snaživé tažení za Koberem je pouhá záminka, já to vím. Snažení - tažení - sněžení - pch! Jen záminka, abys mi ji svedl. Ivinku. Ne? Unesl, svedl, zmámil - tu útlu Zebra... Výprava. Pch!... Že prý báječné dobrodružství. A Halliburton v úžasu. I zkouška nejvzácnější zbroje. Chřestění. Třeštění. A nebojíme se ani hadůů: ss! Jistě!

Jistěže, ale hlavně si udělali výlet s mou Ivanou. Ti psi zdivočelí kynžvartští, kteří roztrhají Antonii Pascalinu a... Ztrácel jsem soudnost, poněkud. Ale marně se vše pokoušel převrátit v pouhý žert.

Pěkná bžunda! Moc pěkná. Čundr s tak bezvadnou holkou - a já to dopustil. Já, kretén. Šli si s Hazardistovou písničkou na rtech a dívkou, teprv jejíž přítomnost dá "tý túře ten pravej šmak". Až s ní to bude "ólrajt". *Prej.* Odplivl jsem si - zahořkle... Jak jen jsem to prve řek na poště tomu *pravýmu* Lorencovi, jak jen? *Ona tě nechce. Tak jí*

dej pokoj. Přestaň ji otravovat. Jo? Ona o tebe nestojí! Nu, nebylo to snad něco podobného? Nešlo náhodou skoro o to samé? Už tenkrát? Už v dospělosti?

"Ale teď jsi malý!" Ne, ne, ne. Lidi. Nechci na to myslet. Bolí to. Bolí. Musím to zvládnout jinak. Musím to ze sebe nějak *úhledně* vytěsnit. *Vymáčkat z jabka šťávu*. Ale není to jen ona, není to jen vášeň - nebo vztek. Tak to nestačí. *Musím* to udělat ještě jinak. Jenže *jak*?

"Ale teď jsi malý!" opakoval mi někdo ve mně.

"Sám dobře víš, že nejsi," přebila jeho kartu okamžitá odpověď.

"Trochu ale určitě!"

"Tak *co* vlastně jsi?"

Ty vnitřní hlasy přiblblé dvojice Jekyll a Hyde. Ty vnitřní hlasy, které dost možná zmítaly třeba i Stevensonem.

Bud' radši to dítě, Ivane! přikázal jsem si nakonec. V tu chvíli. A mám silný dojem, že teprv tehdy jsem se *tomu* poprvé doopravdy přestal *vzpouzet*... Oné *neodvratně pokračující proměně*. Té proměně jak z *Kafky*, jak by si hned pospíšili mudrci a snobi... Anebo taky "Dáma v lišku", ale kdo ještě zná tuhle šílenou Garnettovu povídku... "Seru na to."

Přestal jsem se zkrátka bránit onomu přerodu *ve mně*. "Zpátečce duše." Zdětinštění. Ústupu. Útěku. Zbabělému úprku před životem, dost možná. Návratu až "do lůna". Smířlivé cestě k mamince.

V Západ ani Východ už nikdy nevěř, Ivánku z Mrazíka, řekla by zase možná *konejšivě* má Ivana. *Nikomu* nevěř. *Vůbec nikomu*. *Porad' si sám*. *Porad' si sám* zde vprostřed Evropy. Ani Západ, ani Východ, psáno protentokrát s velkými písmeny.

Ani tam - ani tam, říkáš mi, lásko? No tak dobrá, jenže přílišné "soukromí a protektorát" přece taky ne... Kudy kam? Co třeba ten poklidný Čapkův Sever? Nebo už i ten je dnes jiný? *Co něco jako monarchie Dánska a Holandska? Něco jako Švédsko? SEVER! SEVER! SEVER! JAK TO ČISTĚ ZNÍ*. Tam přece Lorenc zamířil nejspíš! S chlupci. Kam jinam vlastně? By šli?

Byl čas. Potřetí jsem se "vzchopil" a vzhůru, vzhůru na výšlap, tak těsně podle pověstného Rašeliništního potoka a dál a dál do mlází a jižními stráněmi Slavkovského lesa. Až tam nahoru. Až na Kladku.

Na Kladku? Zarazil jsem se. Snad "na Kladskou", ne? Se říká. To jen tenkrát v dětství jsem *to jezero* nazýval Kladkou. Ale co. Budu mu Kladko říkat i teď. *Klid'o píďo!* *Vždyť* CHCI být malý! *ASI* chci! Zase... *Vždyť* UŽ JSEM zase malý!

A pak jsem opět stoupal a stoupal těmi nekonečnými lesy svého opečovávaného dětství, lesy, které nade mnou mohutně šuměly. Zněly Hazardistovou písni a splétaly se nad hlavou rozkývanými pažemi větví, které ukolébávaly jako maminka. A zase a zase jsem lačně srkal z čutory tu zdejší "božskou" minerálku - já, prý "*božský*" Ivan. Mňam! ocenila ji přece prve i Ivana. Takže ta lahodná chuť určitě není jen fikcí dětství. Ona je realitou. A pravdou současnosti.

Ale nejde jenom o "chlast", o železitou kyselku. I své ostatní sny přece nacházím tady v Kynžvartě jaksi až *mystický zrealněny*. "Jak je to možný?" Tak dokonale zhmotněny, že bych tu s nimi... nejraděj snad *navždy* zůstal. Ano, zůstal. Bydlel - až navěky. Pryč se Starým Dobrým Plzencem na Úslavě, kde doma jsem, tedy aspoň na chvíli, pryč s Mariánkami, s poštovní školou, s poštou jako takovou, pryč i s... Zapomenu na všechno: Proč ne! Vždyť kamenné hráze na tomhle zurčícím potoce... a obří Kobří větrníky, co se bez přestání točící vysoko na hájovně... a lopatky vodníková mlýnku nad peřejemi... a to vše dohromady... Strhl jsem z holeně Ivaniny obvazy a čučel na údajně tak hroznou ránu. *Kde jsi?* Bolest znova vystřelila - až k srdci.

Rána? Raněn obrem Koberem - prý? Ale kdež, tohle opravdu daleko spíš vypadá na divočáka. *Ty kly...*

Stoupal jsem urputně úzkou lesní silnicí, až se konečně přehoupla přes mysteriózní horizont. Že by nějaká náhorní proláklina? Těžko. Tady? Na vrcholcích Slavkovského lesa? Na žádnou proláklinu jsem si nevzpomínal. Ale pravdou bylo, že Kladka mi v paměti navždy zůstala opravdu spíš jakýmsi romantickým, vysokohorským plesem, jaká známe třeba z Tater.

Šel jsem. Cesta se nyní svažovala. Do dále. Mnoho a mnoho "jarních" kilometrů. Napravo nalevo přitom hučely hluboké náhorní lesy, jimiž se ke mně valily další a další potoky. A právě korytem jednoho z nich jsem náhle zahlédl to pustě holé návrší, to zlatavé návrší rýsující se jakoby v hrozně dále. A nahoře na návrší... Něco lidského se tam teď pohnulo!

Jedna, dvě postavy.

Srdce mi poskočilo radostí. *Kluci!* Už jsem se rozbíhal. K nim. Ale tu jsem postřehl i sloupek bílého dýmu a poznal ve figurkách dvě groteskní čarodějky. Snášely na haldy motorovou pilou ořezané větve. Divně mi zatrnulo - při tom pohledu. A místo abych se těch divoženek spěchal vyptat na Ivanu a Lorence, pokračoval jsem radši dál po silnici. Sbíhala stále níž. Dolů a dolů. Úplně snově... A já po ní byl magneticky vlečen k neustále se do všech stran šířícímu výhledu na obrovské jezero.

Kladka. Kladka má! Konečně.

Zase už jsem dal přednost vzpomínce. *A žluti.* Zase už jsem své staré sny upřednostnil před pátráním po všem ostatním.

Dej přednost žluti! Udělal jsem to spontánně. Pokolikáté už? Jemný vítr mi tiše chladil chůzí rozpálenou tvář, když jsem stanul na konci všech těch okolo mne *uzavřených* lesů, když jsem se zapotácel na okraji volnosti... Stál jsem tam. Díval jsem se a díval... V hrozně dále za lesklou plochou nádherného jezera přeběhl kolouch. Vše se chvělo v oparu. Kamenný jestřáb visel vysoko nad rašeliništními loukami, ale žilo to tu i jiným ptactvem. Hmyzem. A taky tu loví ostrovid samotář, vzpomněl jsem si. Číhá a skáče. Útlé srny strhává do podrostu, tak záłudně, a jeho mlád'átka si musí hledat stále nová teritoria, jelikož by to prý spolu nevydržela, a protože rysí populace bez přestání narůstá, soběstřední ostrovidi jsou nuceni chodit na lov stále dál a dál, takže nakonec zákonitě narazí i na lidi.

Ano, lidé. Po těch tu teď nebylo ani památky.

A přece kdysi obratně sbili tento prkenný chodník, obemykající těsně při břehu široširou krásu vodní plochy složené z nesčetných třpytně zčeřených vlněk. Lidé jako já. Anebo *jini*? Jako by kladskou naučnou stezku obětavě stloukli (a zase z tak mrňavých prkének!) a poté se úslužně stáhli do pozadí. V tomto případě.

Tak fajn. A já se můžu k obrovskému jezeru vrhnout zcela osaměle, zrovna jako kdysi a pít a pít z něj "poznání" a zas mít všecku tu širošiře hrůzoplnoú vodu jen sám pro sebe... A *Ernest Thompson Seton* a *Lord Robert Stephenson Baden-Powell*. *Henry David Thoreau*. Hlavně ten poslední.

Zabořil jsem obě paže do jezera až po předloktí. *Vodo propastná...* Ledově nejsladší. Neměl jsem stání. Jak "pytlem praštěný zajíc" uháněl jsem najednou a poskakoval po té "prkenně" pobřežní stezce údivu, co se tak zvláštěně proplétá mezi nízkými borovicemi. Blatky, blatky... V opojení ze vzpomínek jsem tudy pelášil a v tu chvíli opravdu úplně zapomněl na prvotní příčinu své návštěvy... a prostě se "opájel".

A díval se. Díval. Taky ostrovid.

Chvíli jsem si dokonce zaujatě listoval velikou knihou, která tu odnepaměti visí na mosazném řetězu. "Byli jsme *tady* a máme se rádi. Myšáci." "My tři zrovna tak," jinou barvou hned pod tím. Děti. Děti i dospělí. Skupiny i samotáři zahořklí. Ivanino písmo tak jemně a "sladce" propletené s Lorencovým. Ztuhl jsem... Ale ne, to je přece nesmysl.

Ale podobných dopisů tu byly uzamčeny stovky. V knize jezera jako v Pandořině skřínce. Stovky a tisíce textů na d'áblově řetěze. Četl jsem je. Slabikoval jsem je místo Setona. Místo Thoreaua, místo Foglara. Hltal je i s podpisy. *Ta jména. Ty tančící figurky.* Ne už "FUKS", ale jako by jich přede mnou poskakovalo v rytmu macareny víc, než bylo i těch "báječných prkýnek", z nichž je tak geometricky přesně ulit zdejší chodník Kladku objímající - ten velediv vodorovnosti, která se poslušně do zatáček podle břehu zakusuje a zařezává. Neposkvrněna.

Stezka překonávala pod mýma botama bez jediného zaváhání veškeré nerovnosti terénu. Pahrby. Bažiny. Četné přítoky. Kameny. Stezka bezpečně vedla nohy - a že byly ony přítoky oproti jezeru pěkně zdivočelé! Valily se "z hor".

Ale nevalily se tady už po ohlazených kamenech, tak jako jejich druzi zdola z lesů. Ne, vůbec. Tyhle potoky zurčely lukami a bystrá voda nepročesávala jehličí, ale dlouhé vonné stonky trávy - jako Ivaniny vlasy - aby skončila svoji cestu v bezpečí rudě strašidelných tůní. Tůně, ty tůně hrůzy! Shlížel jsem do nich pokaždé z můstků a poklidně rudá železitost jednoho z těch propadel mě opravdu skoro vyděsila!

A jiná tůň zas mlčela černě. A ještě jiná zeleně. A další *žlutě*, těch vůbec nejvíc tu najdete. *Žlutí mlčení...* Ve všech těch propadlech jsem nakonec napočítal osmnáct odstínů. *Proč jenom malířem nejsem?* Dva strnulé ostrůvky na jezeře vypadají jako hřbety spících plesiosaurů, až na to, že kypí ještě barevnější vegetací a pata břízy a borovice, které tam rostou, je věčně ošplíchávána vlnami.

Vlny, vlny, vlny. Smíchu i zapomnění. Jedna ta vlna se mazlivě dotkla i mé boty, přes pobřeží nedbale přečnívající. Díval jsem se. Jak rád bych k tobě, ty ostrove, kraulem doplaval. Ale tady se nesmí koupat. Vlastně. Jen pstruzi smí. Pstruzi - a tajemně slizký úhoř.

Zase jsem se na chvíli zastavil. Vždyť kam se hnát? Klekl jsem si zvolna k vodě, která neproudila, a hlavou mi *proudily* staré a osvědčené dětské sny, ty sny o nekonečných prknech napjatých právě přes toto jezero. Sny o zalykání se. Sny o číslech. Sny pojednávající o pokorných lávkách času. O vratkých mostech, po nichž jsem bůhvíproč nucen navždy v hrůze balancovat, hlubinu temně propastnou jen pár centimetrů pod kotníky... A ta provazochodcova *dutina* se zdá horší pastí než temně skučící Niagara.

Vodopády snů. Konečně jsem se od toho odrazu v hladině odtrhl. Šel jsem dál. Má máchovská pouť. Ta *místa spatřená*. A putování okolo dalších a dalších tabulí zdejší naučné stezky. A mé stesky a *ty tabule jako reklamy*. Nevnímal jsem je. Šel jsem. Až tam hluboko do nejzapadlejšího zákoutí Kladky, až tam, co začínají bažiny. Jak ti miniaturní dinosauři seděly nehybně obří žáby na rákosech močálů a až když jsem se přiblížil, odskočily vždy do tůní... *Plesky plesk...* A v řasách u břehu jednoho třasoviska jsem spatřil miliony jejich vajíček. Pulci byli zrovna před vylíhnutím. Pak zase něco rezavého, rezavého jak liška mihlo se - tím borovým hájem napravo a já bezděky sešel z bezpečných prkýnek a vstoupil na půdu panenskou. Na půdu - houpavou houbu! Šel jsem. A zas ten rez! Ta kmotra liška z Lady. Možná mě pozoruje! Oči v křoví - ona loví? Ještě krok, ještě... A tu se pode mnou ta vratká půda rašeliniště prolomila.

Vykřikl jsem. Ale říd'ouнкé kruté bahno už sálo. Bylo pozdě. Vcucávalo mě. Jako o závod. Inu, nejvyšší čas se probudit, blesklo mi hlavou. I z tohohle. I z tohohle *třetího* sna! Už to stačilo. *K mému poznání*. Dost bylo vnímání. Dost vzpomínek!

Ale běda. Tentokrát už jsem nesnil. Na třpytivou Kladku "tam daleko na Severu" jsem došel už doopravdy. Z Kynžvartu.

Proč? Očividně jen proto, aby mě spolkla.

Místo Kobera.

Kapitola dvaadvacátá: Zebra je ztracena!

Na světě neexistují dvě zebry, jejichž pruhování je zcela a beze zbytku totožné.

Dr. Čubrová, někdejší ředitelka kynžvartské zoo v dopise autorovi

A tu se z lesa vyřítíl ten Ladův lišák. Jako blesk. Jako šíp. Mihl se křivonoze po křivolaké, sotva v mechu a bahně patrné hrázi, a už byl u mne.

Jenomže to nebyla liška. Byl to kluk.

Zrzavý Jim Čert Harmonikář, ten statný "řízek" z Lorencovy družiny.

"Vydrž, Váňo!" hlesl jen. Byl trochu legrační. Hlesl - a skočil. Přes nějaké vodní propadlo to vzal - či co. Bz! frnkly dvě fialové vážky a Čert bezpečně přistál přesně na balvanu ve tvaru krokodýlí lebky. "Džulvr" ten až do té vteřiny unikal mé pozornosti. "Chyť se můj bundy!" máchly ke mně Jimovy paže. A tak mě dostal z močálu.

Umyli jsme se a Jim zahrál na harmoniku *Osamělého poutníka*. Toho od Tolkiena. Taky Hazardistovu písničku zafoukal, tu uměl ještě líp. Hrál z nutnost, tak jako někdo

píše, a přimhouřenýma očima při zvucích harmoniky zasněně pozoroval neustále rozčeřeně jezero.

Vítr... Najednou ustal. "A ostatní?" zazněla do ticha má první otázka. Jim vstal. Znova to zaválo. Stál v mírném větru s čechranými vlasy a ukazoval prstem kamsi na zalesněné svahy daleko za Kladkou. Otočil jsem se... Ale právě někde tam jsem přece prve zahlédl ty dvě čarodějky, ne? Ty baby s pilou u ohně! *Ten kynžvartský masakr motorovou pilou.*

Už tam nebyly. Teď tamodtud sestupovala celá karavana. Ale ne velbloudů. Bloudů. Povědomých mi postaviček. Kluci. Kluci a jeden pes. Šli a šli. Zbroj se lekla... Šli, ale užuž mi zase zmizí v průseku.

"Hahou!" houkl Jim Čert chraplavě. A zabahněnou teplákovou bundu rozvířil nad hlavou jak vrtuli. *Kontakt!* Kdosi na nás mávl, ale jinak onen vzdálený řetízek chlapců pokračoval v sestupu úplně nedotčeně. A až jaksi zplihle. Netečně, to jsem registroval hned. Zmizeli najednou v borovicích a já se na ně Harmonikáře začal znepokojeně vyptávat.

"Hlavní ležení *máme* tady. U jezera," vysvětlil mi důležitě. "A já... Já NA ROZDÍL OD TEBE hlídat vydržel," zmrazil mě velmi přísnýma očima. Vzpomněl jsem na Lorencovu čepici. Byla symbol? Jimovy oči jako by ji hledaly... Vzpomněl jsem i na Osikovou chaloupku, ale on už se k mé "zradě" nevrátil. Rychle změnil téma. Ještě chvíli jsme si v klidu povídali o jeho harmonice a o hraní.

Netrvalo to dlouho. Tu se Lorencovi chlapci znovu vyloupili z lesa, ale teď už ne nahoře ve stráni, nýbrž přímo naproti, na druhé straně jezera. A už jdou, ha hou. Už se blíží. Vilemín coby Robin Hood a jeho družina. Už přicházejí... V houfu. Ozbrojeni. Přímo po chodníku sestaveném z malebných prkýnek. Ale co to? Stále se vlečou spíš mátožně. Bloumavě. Co se jim stalo? Někteří jsou navíc najednou za špindíry. Dokonce i Lorencovo "listí" je nějak umolousané. A jeho jindy tak hrdá tvář? Na prsa visí svěšena. Neblyští se už oko boji vysněnými, ba ani těmi vybojovanými. Hannibale, Hannibale, čemus to dal všemu vale? vzpomněl jsem na připitomělou básničku. Neleskne se oko, neblyští se už ani Lorencova "zbroj", leskne se sotva onen jestřáb támhle nad lučinou. *To peří "věří"!*

A zase to hluboké brum! Mračna vysoko nad horou zaduněla. Zvolna začala pokrývat západní obzor a Jim Čert se znenadání svezl do stínu. Jako jimi zasažen. Tím stínem z nebe... *A to by celý on.* Sedl si jaksi zlomeně na pařez. Podepřel si pěstí svou velikou hlavu. Jak to vypadal? Malý bůh Pan.

Anebo VELIKÝ? Vmáčkl klouby pěstí do důlku na bradě. Byl to taky bojovník, jenže nyní... Mžoural do světa. Najednou se stal povadlou sasankou. *Jako ostatní.* Lorencovi chlapci skoro jedno tělo byli. Telepaticky propojené děti. Tedy s čestnou výjimkou Velemira Chlebnikova. Ale poeta armádu nekazil. *Ostatně nebyl přítomen.*

Zaplašil jsem zlou předtuchu a rozběhl se klukům v ústrety. Rychle, jen rychle. Ještě rychleji! Myslel jsem na Ivanu. V letu jsem zručně vybíral všechny ty nebezpečné zatáčky a zpola vzpomínal na ni jako na malou nevinnou holku a zpola na to milování s ní, když byla *ještě* dospělá. A všechno jsem to měl před očima jako ve filmu. Utíkal jsem. Prkenný chodník pode mnou dostával zabrat. Hbitě a s fantazií jsem to po něm vytácel. A s fikcí, že to praktikuji ne pěšky, nýbrž na své dávné, zlaté kouzloběžce.

Cink, cink, cink! Utíkal jsem jako vítr a taky mi tak říkejte. Pelášil jsem porostem okolo Kladky. A blatky... A blatky. Uháněl jsem okolo pravdy. Okolo horké kaše. A na jednom jak čenich vyčouhlém mysu jsem to v důsledku kvapu dokonce div "nenašil" do jezera, ale nakonec jsem ještě zatočil včas. Chválabohu.

A pak už Lorenc. Tady stál...

Před králem Kynžvartu jsem zabrzdil uříčený, nicméně živ a zdrav.

"Lorenci, kde ji máš? Ivanu!"

Co udělal? Jediným strohým gestem starodávného Římana stopl po zuby ozbrojenou kolonu svěšenců. Schlíple se zastavila půl metru přede mnou. Kluci pokukovali provinile kolem dokola. Lorenc zas ruku bezvládně upustil. Kyvadlově se komíhala. Samozvaný "král" se mi podíval do očí. Ale jenom krátce. Ne zpřímá. Pokřiveně. Zlomeně. Zoufale. "Já nevím," vydralo se mu staženě z hrdla.

"Nevíš?" Chňapl jsem toho bídačka pod krkem. "Že nevíš?!" Rovnou za ten jeho věčný šátek jsem jím cloumal. "Jak to, že NEVÍŠ? Šla přece s vámi!" Div, že jsem ho nezačal škrtit. Věrný Hazardista se hnul - tělesná stráž. Ve střehu. S prsty u jilce meče... Ale nebylo ho třeba, Lorenc už se mi vymanil:

"Ivane, poslouchej. Pátrali jsme až nahoře. *Tam nahoře*. Až na kótě. U ní jsem dal rozchod. Běžná rutina. Každý šel pátrat na vlastní pěst. Tedy hledat Koberův brloh - samozřejmě. A tak jsme hledali. Víš? Hledali jsme ho všude. Pod hromadama větví. Na obrovských balvanech i pod nimi. V roklích. V úžlabinách. Dokonce v korunách jedlí... Je tolik možností, je třináct milionů způsobů, jak... Je to *tam* ale rozsáhlé. Rozkládají se tam všelijaké složité paseky a mýtiny a..."

"Idiote!" Měl jsem sto chutí mrštit jím do Kladky. Do vln - jak vyhořelou sirkou. Jak bačkorou. Lorenc mě ale odstrčil. Šel. Minul mě jako nekrytý šek - a zarytě pokračoval po chodníku se staženou, skloněnou tváří.

Pes Horác ho schlíple následoval.

"Hazardovali jste!" uhodil jsem zoufale na Hazardistu.

"Právě že vůbec."

Karásek Lví Srdce si vzadu letargicky točil svou mrtvou růží. Nebyl vůbec ozbrojen a nebyl duší o mnoho přítomnější než Chlebnikov. Jeho blazeovaný výraz mě mohl přivést k infarktu.

"Ztratila se sama," dodal Hazardista jaksi pietně.

"Sama byla, protože jste ji samotnou nechali."

"Volali jsme na všechny strany. Na sever, na jih, na západ i na východ. Opravdu, Ivane. Všecko jsme proběhali. Všecko dvakrát. Všecko jsme prolezli. Všude jsme byli. I tam dole. Až dole u serpenin se zamotali tady bratři Kočkové. Vidíte, vy dva! Osobně jsem vyzpovídal i tu starou čarodějkou, která nahoře pálí dřevo. Je to hodná a solidní lesní dělnice... Všecko jsme udělali. Jenomže nic, Ivane. Vůbec nic... A VŠECKO ŠPATNĚ."

"Blbost!" Odmlčel jsem se vzrušeně. "Nepátrali jste dost dlouho, ty hazardéře špinavej. Nepátrali jste dost důkladně." A tu poslední větu jsem zařval jak Bruncvíkův lev a Lví

Srdce sebou cuklo. Až mu ten jeho věčný šípek sletěl do Kladky. *K šípku s vámi VŠEMI, bastardi.*

Jestřáb na pozadí scény se znenadání spustil, věčný pozorovatel - a padal coby kámen. *On - oko boží.*

"Okamžitě se vracíme! Rozumíš, Lorenci? Přebírám velení, vy... Vy packalové!"

Hazardista mě najednou chytil za rukáv. "Počkej, Ivane. Lorenc se domnívá, že šla za tebou."

"Cože?"

"Že se vrátila."

"Do bunkru?" Zarazil jsem se.

"Určitě. Ivane!" Zatřásl mnou. "A spolu jste se asi minuli. Kudy jsi šel?"

Vztekle jsem ho odstrčil, hazardéra jednoho. Nehazardovals *dostatečně* - se SVÝM životem, ty pse, pomyslně jsem si. Tentokrát ne. Jelikož jinak by tu teď Ivinka stála. Tady s námi. A zuřivě jsem se ohlédl po Lorencovi. *Špinit se s tebou nebudu*, mizero královský! Díval jsem se za ním. "Špinit se..." Jako by ostatně *ona pranice* mezi námi proběhla už prve na poště. *I kdyžs to nebyl přímo ty... Anebo byl?*

Odvrátil jsem z Lorence znechuceně oči a znovu strčil aspoň do Hazardisty. Výbojně. Provokativně. Až kvůli jeho zapotácení šlápl nemotornější Kočka do mokřiny.

Hazardista nereagoval. Ovládal se. Na to, že jsme stáli v jednom chumlu, ti kluci - a já, se ovládl vskutku precizně... "No dobrá..." Nakonec jsem se přece jenom otočil a vykročil po hladkých prkýncích zpátky. Zvolna a s těžkým srdcem, ale přece jenom za "Kara Ben Nemsim".

Lorenc sklesle seděl nad vychládajícím popelem ohniště, palce jako obvykle zasuty za opasek. Jim Harmonikář tu nad ním bezradně postával a rozpačitě si mnul zrzavou kšticí. Táhlý tón jeho věrného nástroje dávno dozněl vysoko nad jezerem. *Já šel jsem cestou tesklivou...* Rákosí se měňavě vlnilo. Zavrčel Horác. Zakvákla kachna. Pušku vzal bych na ni nejradši, pušku. Vzal bych pušku a zabíjel.

Nebo aspoň do něčeho tlouct, něco psát... Připadal jsem si tak bezmocně - v tomhle světě. Minul jsem Jima Čerta a zarazil se až před Lorencem.

"Mluvil jsem právě s Hazardistou, Lorenci. Ivana ti prý nahoře v lese řekla, že jde zpátky za mnou. Je to pravda?"

Mlčel. "Ne. Ale, víš, celou dobu mi tak připadala."

"Jak?"

"No, že se chce vrátit."

"Ke mně?"

"Tam, kam patří."

"A kam patří? Kam patří podle tebe, Lorenci?" Zasmál jsem se. "Co mi to tu kecáš? Co mi to tu věšíš na nos... za bulíky? Celou dobu, že ti to připadalo?"

"Celou výpravu."

Díky za útěchu, ale věřit ti nebudu, pomyslíl jsem si. A tu se mě cosi jemně dotklo. Strašidelně. Prudce jsem se otočil. Byl to Karásek. Potichu k nám došel a teď mě ve štipci prstů nesměle odtahoval dál od Lorence. Do stínu. Do soukromí.

"Co chceš, ty bloumale?"

"Ivana se mi po straně *s něčím* svěřila."

"Nepovídej. S čím?"

"Říkala mi, že prý s námi *asi* neměla chodit. Kober je prý nevypočitatelný."

"Kober, jo? Spíš ona. Kdo to říká, ten to je, tomu se to rýmuje."

"... a bude prý třeba chtít Hláskářův poklad zpátky."

Škubl jsem sebou. "To že povídala?"

"Jo. Bála se. Měla strach."

"Z čeho?" vzal jsem Karáska za paži.

"O tebe. A že Kober vyčuchá náš kráter. Jo, tak to řekla. *Že Kober vyčuchá kráter! Vyčenicíh...*"

Nelhal? Bála se, že mě obr zaskočí? V chýši? Raněného? "Co ještě řekla?"

"Řekla mi: Měli jsme tam s Ivanem radši někoho nechat, Karáska můj drahý." Usmál se uspokojeně. "Aspoň prý Horáce. Anebo tebe, Karasi Tartasi, řekla mi. Anebo tebe, Lví Srdce. Věřím ti."

Díval jsem se na toho "teprve dorůstajícího dekadenta" s matnou nedůvěrou. Povzdechl jsem si. "Kamaráde. Už zase básníš? Jsi už jak ten Chlebnikov." Ale cítil jsem jisté pochopení. Úlevu... Vzpomněl jsem na věčný Karáskův "poštovní zápisník" i všechny ostatní výstředníkovy zvyklosti... Lví Srdce byl vlastně hrozně zvláštní... Zeptal jsem se ho na něco a on mi odpověděl. Odpověděl bystře a naprosto nečekaně... Přímo v tu chvíli jsem si ale jeho reakci ještě nepřebíral, to přišlo až později. Dostaneme se k tomu. Co řekl, se týkalo básnění, mne však tehdy zajímaly jinačí věci. "Fakt o mně mluvila?" ohlédl jsem se s matnou nadějí po partě. Kluci mezitím došli k ohništi a sesuli se kolem dokola v jakémisi mlčenlivém kruhu. Poněkud laxně, řekl bych. Kdesi plesklo křídlo, kdesi na vodě. Ale jinak panovalo nad jezerem skoro hrobové ticho. *Ale ONO není hrobem. Je to opravdu pleso, zaplesalo mi srdce...* Znovu zahřmělo. Mraky se táhly jak hustá omáčka. Mraky se tomu samy divily. Mraky se shlukovaly. Zopakoval jsem napjatě otázku: "Zmínila se o mně?" Ale Karásek neodpovídal. Místo toho jaksi otráveně civěl do dále, kamsi za mé rameno... a pak se svěřenými rameny odkráčel. Najednou. Bez rozloučení. Beze slova. Ozvěna zahřmění dozněla.

"Zmínila," zazněl za mnou Lorencův hlas. Zvedl jsem oči. Konečně se mi do nich podíval zpříma. "A víš, co řekla mně? Ivane? Víš, co povídala, jakmile jsme se v potu tváře vydrápali až tamhle nahoru na kótu? A když jsem jí konečně začal nadšeně ukazovat, kudy že vede která lesní cesta? Když jsem začal... Řekla mi: Ach jo, moc mě mrzí, že mi to tu neukazuje Ivan."

"Ale neutěšuj."

"A dodala: Ten se o tom nabásnil."

"Vážně?" Ohlédl jsem se ještě jednou. Kluci se už trochu vzpamatovali. Radili se v povzdálí, my stáli s Lorencem až u jezera. My dva. Vlastně sami. Karásek už se pohyboval v dáli coby skřítek a něčemu se zrovna skoro hystericky rozesmál. Individualisticky si odcházel po chodníku. *Jde najít Velemira? Že by?* Podíval jsem se rychle zpátky na Lorencovu mírnou tvář.

A co ty? pomyslíl jsem si skoro zjehle. Žehlíš si to u mne? Hm. Ale... Nic nenadělaš. Brachu. *Pořád* tě vidím. *Pořád* tě už budu vidět. *S ní*. Už se toho nezbavím. Vás dvou... *S ní* tě vidím v běhu, víš, *s ní ruku v ruce*. S Ivanou a s čutorama. A s demižonama... Jak to z vás všechno směšně visí jak z mimozemšťanů, směšně i krásně jako ozdoby - když vesele uháníte k našemu bunkru. A ten výskot... A ten vřískot... A ta něha a to přátelství... Vy dva... Vy sami dva spolu. Ta představa, že si stačíte. Jak *bolavě* ve mně *zurčí spolu s tou* zdejší věčnou minerálkou... *Zurčí* - a to už navždycky. "Víš co, Lorenci?" povídám najednou prázdnotě - jako bych se ze sna v tu chvíli vytrhl. "Pojď domů!"

A myslel jsem tím domovem pochopitelně naši Osikovou chaloupku. Tu hezkou. Tu tak dojemně *uzavřenou*. Tu "z Petra Pana a Wendy".

Slyšel mě vůbec? Nevím. *Co doopravdy prožil v lese na kopci? Co se doopravdy přihodilo v lesích uvnitř jeho hrudi?* Beze slova se odvrátil. Šel. A byli jsme si cizí. Lidi si nikdy nerozumí a děti koneckonců taky ne. *Jsme všichni stejní*. Opustil mě a opodál se jaksi sesul k ohni, který se právě znova rozhořel. Plameny vyšlehly. Vyšlehly vysoko, jak ta písnička. Můj Lorenc do nich zíral zkameněle. Nehnutě. Zdeptaně, jak mi připadalo. Opuštěný a *zklamany?* Asi.

Zlomený a přitom přece *král!* Nebo snad ne? Král Kynžvartu. Král celých Čech. Tady odtud - a ne z Prahy, jakési (a nějaká královna Dagmar...). To *tady* jsme stáli v *jejich* pravém srdci. V *tom minerálním*. V *srdíčku dětsky bušícím*. Tady. My "maličci" - a nový král. Lorenc. Jak dávno už se narodil? Chlapec s jemnými prsty na tepu doby, ale na tom *skutečném*, "*přírodním*" tepu, ne tom "televizním", na tom skrytém. Bušení pohřbené ve skrýši Osikové chaloupky. Utajené jak láska křeká, která se taky nesmí vykřičet na prkna jevišť, aby neumřela.

Díval jsem se. Opravdu by to bylo možné? *Fakt* je tenhle kluk *snovým pozůstatkem* mého soka z "pozemských bojů o Ivanu"? Je to zrcadlový odraz muže zralého? Díval jsem se na něj. A na chvíli mi zimničtě zatrnulo, když se mi *už zase* vybavilo, co jsem mu toho tehdy ve vzteku napovídal. Zbytečně. *Že se spletl* a že... *My tě nechceme, dej nám pokoj, laskavě, přestaň nás otravovat, Lorenci jeden, jo? Jdi do prdele, jo? My o tebe nestojíme*.

Však si to už jistě přebíral! pomyslíl jsem si s despektem. Však už to musil nějak spolknout, idiot. Nebo snad ne? *Choval se jako dítě*. K nám. To prostě nejde.

Už postě jsem se ohlédl. "Dítě" se stále strnule hřálo u ohně. *Bez meče, bez zájmu o okolí*. Anebo se chvěje? Rozhodně mi připadalo, že má tak nějak dost. *Po všech stránkách*. Už neměl chuť na nic. Lorenc. Aspoň tedy prozatím. "Chudáčku," hlesl jsem skoro posupně.

Ale nebyl tam sám.

Nebyl. Jenže ani jeho chlapani se k ničemu neměli. No... asi byli opravdu utahaní. A telepaticky propojení, *kukačky* jedny, pomyslnil jsem si. Soucítily spolu. Sesedli se k ohni. Shodili zbroj. Odkopli výstroj. Praštili s meči. Zahodili štíty. Jeden za všechny, všichni za jednoho, ale přitom i hotový *rozklad armády*. A nejen armády - i žití samo jako by ty samostatné kluky na chvíli omrzelo.

Snad po Lorencově vzoru? Anebo se jim zkrátka zastesklo po mámě, jako se to čas od času děje jejich vrstevníkům v dětských domovech - jak jsem to viděl? Každý z těch kluků byl jiný a každý prožíval tažení do lesů po svém, ale teď tu seděli spolu. Každý žil trošičku jinak, ale jinak byli "skauti svorní". Díval jsem se na ně. Zpovzdálí. S obdivem i soucitem. A sám narozený v ke všemu odhodlaném znamení skopce, povídám: Tak víte co, pánové? *Adios*.

Pruhy jsou vždycky *jedinečné*. Tedy pruhy zebry. A Ivana je taky jenom jedna. To ostatně už Lorenc z pošty říkal. *Jediná ve vesmíru*. Idiot... Ale v tomhle měl možná vlastně pravdu. A je čas. A já jdu. A SÁM!

A vy si tu, krtci, na toho svýho Kobera čekejte třeba až do soudného dne.

Kapitola třiadvacátá: Sám pátrám po Zebře aneb Na místo nejstrašnější. Krok za krokem.

They were the footprints of a gigantic hound!

Sir Arthur Conan Doyle: Pes baskervilský

Kdybyste se někdy vraceli z Kladské do Kynžvartu (jako já), všimněte si z asfalové silnice (uprostřed onoho nejprudšího sešupu) prazvláštní odbočky. Vede doleva. Víte, koruny buků tu trochu čarují. Tvoří divně šerozelený tunel, jímž se dá dohlédnout až k rozeklané skále. Mechy a vzdechy a bludné kořeny a kotrmelce strachů a staré krmelce zlověstně čísi rukou zbořeny a další kořeny... I jděte do toho tunelu z listí, řečí biblickou vyjádřeno. Jděte! A uvnitř Slavkovské hory uvidíte (už z dále tím průhledem) tajuplný otvor. Černě děsnou sluj. Ledově chladné ústí podzemní chodby, která se propadá až kams do *dračího jícnu* kynžvartského podsvětí. Černo, černo, strašidelné.

Je to *záhada Kynžvartu*. Ale to není všechno. Je to *i má* podzemní chodba. Má.

Má dávná. Jak to? Když jsem byl malý, nebylo cesty na Kladku či zpátky z Kladky, abych po *její* zlověstné tlamě nalevo v křoví... aspoň nejukl. Myslím jen ze silnice, samozřejmě. Odvážit se o krok dál - blázníte? Tím nekonečně dlouhým lesním tunelem z chvějícího se listí jsem se vždycky jen po očku podíval. Nic víc. A dnes... Dneska zrovna tak.

Podíval jsem se pouze. Po očku. A vida: jsi tu stále. Ty chodbo snů. Jako tenkrát. Zároveň mě děsila i přitahovala. *Masochisticky*. Vždycky to bylo tak, vždy jsi zívala. Škaredě. Ó bídnic, jak já se tě bál.

Byla to pravda. Snad NIČEHO TADY jsem se tenkrát nehrozil víc. Ničeho, ani Kobera. Je proto zvláštní, že jsem na to místo během dalších třiceti let tak dokonale zapomněl! *Skoro* dokonale... Prázdna černá skvrna na konci tunelu z listí byla

vytlačena z mojí mysli. Životem. Všim! Byla potlačena pozdějšími zážitky. Sterými. Takřka vygumována ze světa. Z toho *mého* tedy.

Takřka, nicméně ne úplně. Nezhynula. *Ta jáma*. A žila si tady nad Kynžvartem celou tu dobu. Dál. Vskrytu. Sama, sama pro sebe. Jako to dělávají děti sobecké... Hrůza žila prazvláštním životem skvrny.

A já o ní už nevěděl. Celou tu dobu. Až teď.

Sbíhal jsem zpátky do Kynžvartu a tu na mne zívla. Zas!

Znala svého Ivana. Vzpomněla si. *Ta skvrna v lese*. Úplně jako tenkrát. Až jsem se otřásl. Brr! A matná vzpomínka na jakousi zdejší legendu o zběsilé smečce lýtých dog s kaší pěny na mordách mi znovu bleskla hlavou. A baskervillský štěkot těchto tryskem se skrz hvězdy ženoucích bestii mnou škulbl jako předzvěst. *Jako předzvěst*. Jak že to bylo v té pověsti? Vzpomínej!

Jo, už vím. Psi štváli křehkou dívku ve žluté krinolíně a svatebním závoji. Běžela o život. Klopýtala a podobala se Ivaně a padala s krátkými, ostrými výkřiky. Padala do vřesu. Padala a vstávala. Padala a vstávala. Běžela "poutavý" závod. Zapadla do močálů, až ji slintající stvůry lačně doběhly. Vidím ve fantazii ty celé řady jejich šlépějí... Obrovských - a zřetelně vidím i ty jejich kupředu vystrčené jazyky. Vidím jejich bílé upíří tesáky v rozšklebených chřtánech. A ta krásná dívka, ta *dospělá* dívka z mé představivosti... Jak skončí? Co s ní bude? Dogy ji přece zahnyly až k ústí téhle *mé* chodby. Jistě, jistě, už si vzpomínám. Chtěla se tu zachránit. Právě tady. Vřítela se do podzemí jak velká jarní voda. Jako šílená, ale tam ji stejně dohnaly. Dogy. A rozervaly ji. Na kusy. Nebo snad ne? Dost!

Dost vzpomínek. Dost bajek... Stál jsem najednou na dalším rozcestí. Dalším rozhodujícím... Už ne mezi Kynžvartem a hřbitovem a už ne s Ivanou. Na jiném. Tady bylo šero a stál jsem tu sám.

Docela sám. Strnule jsem se díval do nekonečně dlouhého, *krásně i zlověstně šumícího* tunelu. *Moodyho cesta ku smrti. Smíš zůstat mrtev a je-li někdo mrtev, bude to nadlouho*. Pojď, jen pojď *do mne!* chraptěla dutě prázdná skvrna v dáli. Musíš přece *do mne!* Ne? Musíš přece *za svou sladkou* Ivanou!

Ano, měl bych... Za Ivanou. Ale *do díry?* Ne!

Do Osikáče přece! Tam ji najdu. Snad. Ne v *noře*. A zaklel jsem sprostě. "Ne v *půlnočně* myší d'ouře. To u Viktorky spíš."

Tak mi aspoň radil Stevensonův dr. Jekyll.

Jenže Hyde, pan Hyde, ten byl vždycky zbrklý - ta druhé půle mojí hlavy. Hyde viděl barvy jinak. Nedal se. A nedal ani na žlut'... Hyde měl svoje plány. Svoje záměry. A chramst! Ten magický tunel z bukového listí mě zvolna počal vsrkávat. *Vstoupil jsem*. Zvolna mě to vsávalo, ale jistě vehementněji, než prve ona kladská bažina "prožluklá".

To Hyde mě postrčil k tomu ústí. Do jícnu pekla. Ale nohy jako by mě samy nesly: ke vstupu do posvětí. Jak Orfea. Ale Eurydika tam nebude! *Nebude*. Ta plavovlasá Eurydika Ivana.

Bránil jsem se panu Hydeovi? Tomu démonu v sobě?

Naopak. Když už jsem tady, říkal jsem si, splním si aspoň další dětský sen. No a co? A proč ne? Koneckonců, co se mi vlastně může stát? A poprvé v životě, doopravdy poprvé... jsem vkročil na onu kapradím zarostlou cestičku. Tuším, že se tomu sotva divíte. Taky byste šli, asi... Ale pochopte, co *pro mne* to znamenalo. Jaký význam to v sobě neslo... Jednomu příteli slibovali po celé dětství výlet na Radhošť a nikdy se mu to nesplnilo. Toto bylo velice podobné. Ano. Toto bylo to samé.

"Šel vstřící svému osudu," jak se píše v Harlekýnech. Nevinný Ivan Ivanovič. Poprvé.

Zvolna jsem se ubíral zvonivě studeným tunelem. Šel jsem stále hloub. Sestupoval jsem jako do sklepů. Jako ke smrti. *Zvonivý tunel?* To jenom v uších mi zvonilo. Cink, cink, cink, zněla kouzloběžka na schůdcích k DOMU SESTER... Šel jsem. Krok za krokem. Kdysi jsem pokaždé jenom tak nakoukl. Krok za krokem. Kdysi s hrůzou úplně strašlivou! Krok za krokem. Kdysi s touhou zcela marnou! Krok za krokem. Jako panic krok za krokem jsem se blížil ke skvrně. Krok za krokem. Ke skále. Krok za krokem. K otvoru. Krok za krokem. K hrůze. Krok za krokem. K lásce. Krok za krokem. K obojímu.

Konečně, konečně jsem se zastavil. Musel jsem.

"Zrezivělá mříž."

Z nitra hory duněla voda. Z nitra Slavkovské hory za mříží to znělo. Písni, písni Plakalek.... Zamčeno? Ne. Mříž byla pootevřená, i když jen malilinko. Pootevřená - a za ní zněla štola. Štola. Zněla a zvala... Tím monotónním dutým hlasem kynžvartského podzemí: Vstup do mne, vstup, ty lidský červe! Krok za krokem.

Udělal jsem to.

Vevnitř panovalo brčálové příšeří. A ticho tu vládlo. Vevnitř. Poprvé... Ohlédl jsem se. Nebe bylo prapodivně pokryto hrůzně rozčesanými řasami. Visely zplihle. Jako ruce Lorencových chlapců prve po návratu k k ohni. Visely shůry jak záclony. Visely dolů k nekonečným lesům, které bez přestání šuměly... K lesům, které hučely... Které nedávno pohřbily Cessnu a které třicet let předtím pohřbily i moje srdce.

Nebo určitě jeho část. Zablýsklo se. Náhle se zvedl i sykotavý vítr. Koruny osik u skály se začaly groteskně dmout. Kmeny stromů se prohýbaly. Praštěly. Už nebylo ticho, kdepak. Uvnitř hory to dunělo. Jako by se tudy řítily celé katarakty dalších a dalších kynžvartských potoků. Kolotem klotem venku i za plotem - odnikud nikam, bylo to jako říkanky z detektivek Agáthy Christie. Z čela mi do oka něco pomaloučku stékalo. "Posral mě pták?"

Zasmál jsem se, ale nepřírozně, hodně křečovitě. Byla to voda. Stál jsem tam a jako by se mě zlehounka dotkla neohrabaná ruka, pracka, ale obrovská. "Brr!"

Jsem ještě v bezpečí?

Nebe se rozbřečí!

Měl bych se vrátit? Rychle to zkrátit? Patrně. Místo návratu jsem udělal dalších pár kroků. Do skály. Dovnitř. Dvovnitř do tmy. *Jako do pyramidy. To Egyptologické oddělení místního zámku s pergameny a mumii.... Hrůza hrůz!* Ale šel jsem... A smíš se už jenom ohlédnout - při každém kroku... Udělal jsem to. Mráz mnou projel při tom pohledu. Jak rychle se scvrkl a vzdálil čtyřhranný vstup do hory! A okolo to duní. A

okolo to zní. Jdu dál. Snažím se. Brutálně dovnitř... A pak... Kam až jsem to docapal? Kde to jsem? Všecky myslitelné potoky a stoky Kynžvartu se proti mně spikly. A pata hory, co ta dělá? Smekla se, ta pata Achillova. Či Koberova? Ani to, ani to: Pata má. Pata a pád! A v sekundě kloužu. Padám, propadám se. Marně se chytám - toho slizu. Letím podoběn hmyzu. Letím, letím stále rychleji. *Do hlubin vlastní vlasti...*

Do propasti!

Kapitola čtyřadvacátá: Návrat na začátek?

Nutno přiznat, že kompozice UZAVŘENÉHO KRUHU zde byla využita mimořádně mistrovsky.

Z kritiky britského filmového hororu Přízraky noci (1945)

A zase procitnutí. Po kolikáté už? Tentokrát to ale bylo dost nepříjemné probuzení. Zimou.

A vlhkem... Škubl jsem sebou. Vyskočil. Stál jsem jako Fantomas v temném proudu jakési podzemní stoky. Něco se opakovalo. Určitě. Něco ano... Skoro jako při našem tehdejší příchodu od rybníka Bradáče... Propána, že by se mi to *všecko zase vracelo, vracelo na začátek?*

Rozhlížel jsem se vyjukaně. Po bouřce najednou ani památky. Byla taky jen sen? Černé mraky byly v prachu. Jasně bílé ústí stoky pálivě zelo sotva tři kroky přede mnou. I s minipeřejí. Povědomou. Stál jsem v proudu. Oslněný. Ohromený. Úplně zmatený. A zase se mi tou mou pitomou hlavou kolem dokola mlely všecky ty dětské mlýnky vzpomínek. Ale co z toho byl sen a kde začíná skutečnost? Oči mi unaveně klouzaly po důvěrně známých kamenech. Vyšel jsem ze stoky, vyšel jsem z chladu. Na světlo.

A viděl jsem. To vám byla, páni, ale *zkratka!* Ze štoly mého dětinského děsu HUP do potůčku mých ještě dětinštějších her. A rovnou čarou ve tmě! A *všude okolo* povědomá záplava zeleně a žluti a cvrlikání a vůní a má stará touha schoulit se jako kotě do trávy a rudý můstek a tamhle v dáli stále klope můj mlýnek, vlastně tedy můj a Ivanin - teď už. A na pozadí toho všeho... hm... to je přece kus asfaltové terasy a okno DOMU SESTER.

Tak přece. Byl jsem zase tady.

Znovu na místě. *Kolo se otočilo o celý kruh.*

Kapitola pětadvacátá: A pak i hry s dětmi omrzí

Jediný rozdíl mezi bláznem a mnou spočívá v tom, že já nejsem blázen. Salvador Dalí.

O celý kruh - se kolo přetočilo. To loukoťové malířovo kolo mých surreálných snů... Otočilo se, jako bych doopravdy zešlel... Otočilo se od konce až na začátek, ale proč?

Pročpak? Vlastně? Copak teď odstartuje všecko nanovo? Jako ve snu? Nebo jako při psychoterapii - nějaké? To přece ne! Já musím ještě...

Vrátit se! Ohlédl jsem se jako už tolikrát. Ohlédl jsem se po tom, co bylo, *co vítr odvál*. Stísněně jsem koukl do tmy. Do stoky... A neviděl, neviděl, ale věděl... Je tu. *To bludiště hluboko pod Kynžvartem*. Existuje tedy! Existuje tady - stejně jako pod Znojmem, kupříkladu. Jako pod Jihlavou, jako pod Plzní, jako pod Paříží... Je tu, ale já jím už *nikdy, nikdy neprojdou*.

Leda v obraznosti. Na věci v dětství promarněné navždy pozdě je... To jsem už věděl. Najednou. Kdo z Lorencovým kluků mi to ostatně o zdejších podsvětí vyprávěl? Ty *vysněné báchorky*? Který z nich jen to byl?

Ale ne. *To nebylo teď*. To už se sběhlo dřív. Ono *vyprávění, ono pábení a snění a prášení*. *To bylo už tenkrát! Přece!* To již ti *kluci v dětství mi říkali*. "A na průzkumy máme moře času," dodávali vždycky.

Ne? Mluvili zrovna jako Lorenc. Už tenkrát!

A povídku o podsvětí, tu jsem jim přece líčil já sám. Bože, už si vzpomínám - a vím i, kde to bylo... Tam, tam nahoře v tom našem stromovém "bunkru" za terasou... *Děti tak samy*. Jen já se sestrou - a oni. Oni a já - povídálek, který neustává - a čerpal jsem přitom docela jistě pouze... *Z čeho? Z čeho?*

Z vlastní fantazie? Ze snů? Záleželo na tom? Ještě? Záleželo na tom vůbec kdy? Co je sen - a kde začíná realita...

Udělal jsem čtyři kroky z vody a sesul se do trávy. Jako špalek. A žuchl jsem sebou zrovna do míst, odkud jsem na začátku toho všeho tak šťastně koukal do nebe. Sen se mi vrátil. Šťastný sen. Zopakoval jsem si ho. Zhruba. Opravdu jako při psychoterapii. Jen s touhle změnou: V levé kapse mě teď něco tlačilo.

Co je to? Nějaký smotek? Začal jsem ho opatrně rozrolovávat. Páni, kluci! Byl to pergamen. Ne ale egyptský z pyramidy nebo Kabinetu egyptologie tady na zámku, byl to pergamen přímo z *podzemí*. Notně provlhlý. Pokrývalo ho prazvláště křivolaké písmo.

Je to jako z Poea. A kde se vzal uvnitř té mé kapsy? Strčil mi ho tam opravdu *někdo z podsvětí*? Nastavil jsem listinu *roztřeseně* palčivému slunci a užasle četl:

ONA není ztracena. Ne úplně. Čekej za soumraku. Čekej na Vrchu křížovém, až modlitebný stín žlutou stěnu zámku políbí. KOBER.

Nejapný žert? Ale čí?

Konsternovaně jsem ten pergamen obrátil a tam stálo ještě podivné post scriptum. Byl to z kontextu zdánlivě vytržený citát jednoho "klasika", o kterém jsem se v tomto příběhu už zmínil. Zněl: *HRY S DĚTMI TAKY OMRZÍ, KDYŽ DĚTI VELKÝM OCHRANU NEVRACEJÍ*.

Kapitola šestadvacátá: Lví Srdce Kynžvartu

Již jako dítě jsem miloval pohřební vůně a rád se zastavoval u hrobů, na nichž ležely uvadlé a mrtvé věnce.

Jiří Karásek ze Lvovi

"Pěkně pitomě dekadentní!"

Rozpačitě jsem ten *mrtvolný* pergamen sroloval zpátky do kapsy. A prostě mu nevěřil. Ani ho vlastně nechápal a vlastně jen jako divný žert ho bral...

Pitvorný žert pana krtka.

V zemi se narodil krtka a strčil mi svoji zprávu nenápadně do kapsy. *Tak jakýpak Kober?* A jaképak copak, sny jsou přece sny. A žádná science fiction. Už jsem si na ty zvraty *tady v Kynžvartu* docela zvykl.

Ale význam to přece mělo. Ten smotek. Vzpamatoval mě!

Vstal jsem a běžel k Viktorce. Jako vítr: napít se. *Kvůli síle* se nalokat. Zhluboka. Divoce jsem pil. Chlemtal jsem: kyselku přímo ze zobáčku, jako by to mělo být naposled. A pak... A pak už jsem sbíhal kynžvartskou stráni a přeskočil neviditelnou hranici "civilizace" a už okolo mne najednou nebyly cestičky z písku, nýbrž starý známý bolševníkový ráj. Nebo tedy spíš pseudoráj. Tzv. herakleum prý vysadil už Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic na Pecce, ale kancléř Klemens Wenzel Metternich jím svůj Kynžvart proklel až o hodně roků později, až někdy na samém počátku devatenáctého století. *Lépe se jedu bolševníků zdaleka vyhnout!* pomyslně jsem si. Lépe neztratit směr... a přeskočit už jen tyhle tři trouchnivějící kmeny smrků, z posledního z nichž raší bříza... protáhnout se obratně tunýlkem v šípku, který nevoní, osmkrát zatočit doleva a sedmkrát doprava v labyrintu šeríků... a málem bych se *zřítíl do kráteru*.

Namouduši! Protože *kráter* tu najednou *zase* byl! Čerstvě vydlabaný - a bez pokladu.

Hrůza. Seskočil jsem zoufale dolů a vleče nakoukl do spojovací chodbičky. "Ivano!" Protáhl jsem se rutinně tou starou osvědčenou dírou - přímo do Osikové chaloupky.

Nikde nikdo. Chýše byla liduprázdná.

Prázdná, ne však vyloupená: Sádla, čaje, marmelády a lívanců se skořicí se nikdo za mé nepřítomnosti nedotkl. Patrně. Ani nádobí. Ničeho, ničeho... *Jen toho Hláskářova pokladu jo!*

A Ivinka Zebrovitá taky nikde. Špatným jsem byl strážcem, ó já... strážcem toho nejpodstatnějšího. *Toho hlavního!* Stál jsem zkoprněle v SRDCI osikovém KYNŽVARTU. Mžoural jsem do sluníčka. Ještě chvíli - a pak jsem začal zuřivě přecházet od stěny ke stěně.

Jako tygr v kleci.

A všechno je to má vina! *Svévolné opuštění stanoviště*, nebo jak jen se to v Benešově na vojně říkalo? "Zanechal svěřenou mu chaloupku napospas lupičům, a to navzdory královu rozkazu. Zklamal podle všechno důvěru - v něj vloženou. Neosvědčil se - jako pejsek - a zradil navíc za války a bude tedy potupně u kůlu zastřelen."

"Ale, Lorenci, já přece MUSEL odejít. Vždyť já se TAK BÁL o ni... O Ivanu."

"Pouhá výmluva."

Nahmatal jsem v kapse zmuchlanou Lorencovu čepici a pomyslel si: Kéž bych toho *dokázal* k tobě cítit *víc!* A víc! A ještě víc! Proč to nedokážu?

Skličene jsem pohlédl do průseku v korunách před sebou... Díval jsem se a CELÉ Čechy tu ležely. Předě mnou. Pode mnou. Celé Čechy jako na dlani... Kynžvart je *tak* malebně rozložen v jižní stráni Slavkova! Pořád a POŘÁD by se dalo dívat. Bez přestání... Dívat se - a nic víc...

Nebyly to samozřejmě *celé* Čechy, ale já se i tímhle jejich *výsekem* najednou zatoužil zahlít. Nebo aspoň přejít. Proč? Nevím, ale... jako by i *tohle mé dívání* bylo něčím poslední.

A tak jsem se tam v tom slunci pohupoval až na špičce osiky a sál a vstřebával ony modravým oparem zahalené horizonty, které ten dávný chlapec ve mně tak beznadějně ignoroval... Houpal jsem se a snil... a snil... Život znamená snít, podotýká ostatně klasik - a mýlí se jen z malé části.

ALE NESNÍM JENOM TEĎ A TADY, říkal jsem si. SNÍM CELOU TU DOBU. A UŽ TO VÍM. SNÍM JIŽ OD ZAČÁTKU. Napadlo mě to v hrůze. JE TO OPRAVDU BLUDNÝ KRUH. Běda. A JÁ, JÁ SE NEDOKÁŽU A NEDOKÁŽU PROBUDIT A VŠE SE TEĎ UŽ BUDE V MÉM ŽIVOTĚ NAVŽDYCKY JENOM OPAKOVAT!

Dokolečka dokola. Jak mytí nádobí.

Úděl dospělých? A zároveň i úděl můj? Ale copak *právě já* se tomu nebráním? Copak zrovna já neuvažuji ze všech svých sil *dětsky?* *Aspoň v jádru dětsky?* Na rozdíl třeba od Ivany?

To ona tu omládla a stala se holkou a kdo ví, zda ne spíš ke své škodě. Ona se změnila, ona, zatímco já... Já ne. Já tady v Kynžvartě svým srdcem neomlád. Ani jsem nemohl. Jak taky, když... když už jsem byl *tímhle chlapcem* od samého začátku.

Celou duší. *Vždycky.*

Houpal jsem se klukovsky na osice a alespoň v onu magickou chvíli *na konci tisíciletí* mi to všechno tak nějak podobně připadalo... *JÁ - A ONI, ti Lorencovi chlapci. A jak mi to jen odvětilo Lví Srdce?* Prve u jezera, když jsem se ho zeptal: "Karásku, ty jsi tak trochu *jiný*... Ne? Nepřišel jsi sem náhodou *taky* Bradáčem?"

"VŠICHNI JSME JEDNOU PŘIŠLI BRADÁČEM."

"Ale, ale. Co mi to povídáš?"

Hrál si s růží, která nevoní, ale vždycky navodí tu prazvláštní atmosféru jistých dávno ztracených let... Hrál si a hrál a díval se na mne přes ty trny až jaksi vyčítavě: "A všichni, všichni jsme se na počátku chtěli vrátit. Zpátky. A všichni jsme bečeli, když to nešlo, ale stejně jsme to chtěli, ba o to víc... Se vrátit... Tam domů k mamě... Anebo..." Zasekl se trochu hloupě. Vypadal směšně, ale to jemu nikdy nevadilo.

"Chtěli, chtěli, chtěli," vysypal ze sebe překotně jako dodatek. "Jenže... *Každý na ni nakonec zapomene.*"

Odměl se. Tehdy se odmlčel, tam u jezera Kladka...

Ani ty už se nevrátíš, Ivane. K mamě - nebo tak... Nevstoupíš do stejné řeky, jako nikdo nikdy nevstoupí. Potoky se valí po úbočí - až příliš rychle. A ty se odtud nevrátíš

už nikdy víc, já to vím. Já ti to na očích vidím... Uvidíš to taky, Ivane, že nevrátíš." Mluvil tak trochu jako patetická knížka, jak bylo už jeho svérázným zvykem, který mu většinou odpouštěli. Znal jsem ho. Jezero tiše šplouchalo.

"*Jestli se má něco vracet, tak možná ještě hrady a zámky,*" dodal ještě Karásek nenuceně. "Tedy původním majitelům, samozřejmě. *Ale lidi, lidi by se do dětství zbytečně vracet neměli.*"

Stál tam. Karásek ze Lvovic. Karásek Lví srdce... Vzpomínal jsem teď na něj vyloženě už v dobrém. Skoro jako by tu byl se mnou. Takřka jako by mě všude skrytě provázel. Jeho stín pomáhal. *Jako by ani neodešel do dáli. Jako by TAM v té dáli za jezerem dávno neumřel... A listí na hrobech blikotá... A zazděná okna...*

Myslel jsem okouzleně i na ty jeho zápisníky. Prý "čistě poštovní". Pch - to určitě. A ještě na něco jsem vzpomínal... Na onu *pomyslnou hranici* mezi uhrabanými cestičkami parku... a bolševníkově zarostlou stráni, tou černými hláskaři bezohledně už málem *spálenou stráni*...

SPÁLENOU, ale spálenou opravdu *jen zčásti*.

Hranice. A dva světy. Dva světy Kynžvartu, ostrova ve žluti:

1. To prvé území patřilo světu dětství, aspoň v tuhle chvíli. Ale ne *každému* dětství, víte? Jen dětství těch šťastnějších... Dětství uhrabanému jako ty cestičky. Dětství jaksi vyklizenému od smrdutého tlejícího listí hřbitova a vůbec všech nebezpečností života... Dětství prožitému v ochraně a bezpečí rodiny.

To byla jedna strana mince.

2. Druhé území s bolševníky pak představovalo všechny ony beznadějně dorůstající dospělé. Ty lidi v buši. Ty muže v boji. Ty scény z "akčních" filmů, slušně řečeno. Ano. Tak to bylo. *Kolo bylo opravdické. A doopravdy se otočilo o celý kruh.*

A imaginární poklady dětství a Kynžvartu byly "zakopány" *jenom* na jedné ze dvou stráni toho kruhu. *Jenom na jedné* - a prý jen kočičí zlato vzpomínek znamenaly.

Poklady Hláskařovy odpočívaly jinde. Na protější "stráni" kruhu. Ty poklady dospění.

Anebo opravdu žádné nejsou?

Kapitola sedmadvacátá: V magickém kruhu zámeckým parkem

V hustém porostu zámecké obory je utopeno malé jezírko, připomínající zelenomodrým přítmím tůň z pohádek. Někdy jsem tam zaskočil i při svitu luny.

Ladislav Fuks: Moje zrcadlo

Dlouho jsem se z koruny té osiky nerozhlížel. Nebyl čas. Nedal jsem si ho a sklouzl jsem zpátky dolů. Po kmínku. Zrovna jako kdysi. Zrovna jako to uměli Kočkové nebo Hazardista.

Frr. Dopadl jsem do trávy. Cink! Něco se zalesklo pod mou botou. Mačeta v trávě? Fajn, seberu ji tedy. Pevně jsem novou zbraň uchopil a šel. A šel.

Ale ne už na místo nejstrašnější, ne už do podzemí. Na místo nejhlavnější. A to se nenacházelo nikde v podsvětí pergamenů. Šlo o *místo nahoře*.

A tak tedy vzhůru, a tak tedy vzhůru k němu. Šel jsem. Ubíral jsem se žlutým Kynžvartem. Šel jsem a sluníčko mi pražilo do temene. Tak palčivě. Šel jsem a znovu spatřil známá mi místa. Tak milá. A znovu i ta nezapomenutelná stezka k pískovišti dětství, i když ono samo už je dávno "pod drnem". Nu, co se dá dělat. Šel jsem a znovu viděl stráž Tisíce a jedné noci. A škrábal jsem se zas pošetile do ní. Urputně. Poblázněně... Vzrušeně. Lezl jsem po ní vzhůru jak o život.

To není všechno. Ona je jen jednou z mnoha, tak jako lásky. Ale *je tou mou...* Ona jediná.

Žluté jsou žluté stráně Lázní Kynžvartu, ale tahle, tahle je z nich nejžlutější a nejsladší a nejvyš položená. Z nich ze všech. *Tato z dále v oparu z vlaků viděná...* Z Čech celých určitě, máte-li tedy srdce na pravém místě, vy, co se díváte...

Ta stráž. Ta *nespálená* ještě stráž. Dotýkal jsem se její trávy. A vylezl jsem to, hurá. A nahoře "prárie kluků". A břízy, břízy, břízy a jediná osamělá borovice uprostřed travnaté loučky. V kruhu okolo jen zbytky posad. Asi tábor Honzy Vyčítala a Plivníka anebo spíš Hochů od Bobří řeky, kterým se dalo tak závidět - co ale já vím? A pak zase dál a do hloubi temně zeleného lesa. Dětské chýše a skryše tu byly, i když bez dětí. Z větví zručně sroubeny, ale našemu Osikovému bunkru se ani jedna nevyrovnala a já byl v tu chvíli na naši firmu "Lorenc a spol." moc a moc hrdý.

Nebo mi nepatřila? *Jak bezva by ale bylo se za ni postavit - a pro NI něco dokázat!* bájl jsem. A znělo mi to skoro jako zákon. LITERA zákona - LITERA vděku.

Myslel jsem na Lorence. Myslel jsem na Ivanu. Ale nezastavoval jsem se. Razil jsem si cestu lesem. Prolukou jsem zdáli zahlédl náhle i onen od keřů "vyvražděný" hřbitov, kde došlo, jak víme, i k jinší vraždě. Ale co do jedné banální vraždičky kamenem, že... Hláskařova smrt mi duši na rozdíl od lásky neodrásala, byla mi srdečně "putýnka". Asi jako smrt "pouhého" morčete, pouhého kontrolora dopravních podniků - nebo tak - ba ještě lhostejnější... Myslel jsem spíš na to, nač s leskem v oku myslívali svérázní hrdinové Stevensonových nebo Haggardových románů. Na bohatství. Na onen nečekaně nalezený a skoro hned znovu ztracený poklad z kráteru... *Na zlato. Na zlato. NA ŽLUŤ.*

A tu se přede mnou jak mávnutím čarovného proutku rozestoupily poslední smrky a v slunci žlutě zazářil celý slavný Metternichův zámek.

Nebudu tu parafrázovat Fuksova detailního průvodce, takže opravdu stručně. Shora je to hranaté písmeno U tvořené jasně červenou střechou a uprostřed toho účka tiše leží bíle vysypané nádvoří - a do dále okolo už jenom členitý anglický park, tak rozsáhlý... Sto hektarů toho parku... Jen ocelová mříž známá z protiválečného filmu *Kdyby tisíc klarinetů* ho od nádvoří dělí - a já k ní seběhl. Konečně! Chladná ocel se octla zase v mé sevřené dlani. Držel jsem se jí křečovitě a díval se skrz ty mříže. Nádvoří s kašnou se vůbec nezměnilo. Jenom už mi připadalo menší. Ale co ty svahy nalevo? Taky se zmenšily? Co Křížový vrch s ponurou modlitebnou? Vypíná se přece přímo nad zámekem.

Vzhlížel jsem ke Křížovému vrchu zrovna jako kdysi. Omámeně. Mám tam jít hned? Do soumraku bylo ještě daleko.

A tak jsem se radši pustil do parku. Jako do pohádky. Leskne se tu rybník se strašidelným mlýnem a okolo hučí tajuplný náhon. I ten sbírá vody kynžvartských potůčků a končí vodopádem. Šel jsem přímo tam, jako těmi místy přitahován. Spustil jsem se úzkou pěšinou skoro až pod paličatě tlukoucí proud. I ten se valil jako kdysi: mezi kluzce mechovými kameny. Kříšťálově průzračný, ale do skály navždy bijící. Surově. Stál jsem tam, skoro ve sprše kapek. Voda se valila. Stříkala. Všude okolo. Pohltí mě. Ještě krok a... Ale to už jsem jako kamzík přeskakoval z kamene na kámen... a až na druhý břeh. Hledal jsem přitom další vzpomínky. Jako celou dobu v Kynžvartě. Hledal jsem je a chtěl si je i ohmatat. Přebalancoval jsem celý gotický oblouk vypínající se nad vodopádem. Přešel jsem po prkenné lávce až na lovecký ostrůvek uprostřed rybníka. Na zápraží zdejší chaty stojí navždy dvě proutěná křesla pro milence a já si sedl do levého a díval se osaměle zpátky k zámku.

Byl tam...

Podobný průhled mají snad už jenom v Lednici. V té na Moravě, v té s minaretem. A pak tady. Díval jsem se z křesla. Zámek tam byl a zářil do zeleně parku. Tak žlutě, jako by svými zdmi výsměšně odpovídal bez ustání lechtajícím ho slunečním paprskům. Jako by je tou svou žlutí jaksi karetně přebíjel. Všechno, všecičko v Kynžvartu zůstalo nějakým kouzlem navždy *ve žluti*. Až dodneška. Navždycky jako láska. Kdo ví proč?

Myslel jsem na Ivanu. Chvilí. Vstal jsem. Otočil jsem se k Metternichovi zády a ubíral se radši hloub a hloub do parku. *Ještě byl pořád čas. Čas do soumraku.*

Šel jsem *se skrýt před světem* do stínu stromoví a *loubí lipové mě uvěznilo* a hledal jsem. Ivanu? Kobera? Pátral jsem i po něm - až tam u Černého jezírka. A v Mariánském údolí. A taky u všech tří písečných rybníků, které tu v lesích čisťounce "visí" tak těsně nad sebou, jako by se jejich ze šterku navezené hráze musely už každou chvíli provalit. Obešel jsem i další místa. Hledal jsem Kobera i v nezdolné záplavě bolševníku, který se vrací a vrací, i když je lidmi nemilosrdně vražděn, hledal jsem obra i mezi nehnuté civícími tvářemi obrovských balvanů toho nejhlubšího lesa.

Hledal jsem skoro všude. Ale nakonec už ani ne tak kvůli Koberovi. Chtěl jsem to tam zkrátka prochodit. To bylo *to hlavní*. A "lepší i než golf", nějaký... To chození. Chtěl jsem zaplnit poslední mezery zbylé z dětství, které přece jen zůstaly, a tak jsem šlapal a šlapal. Jak Jiří Stráský. Šel jsem anglickým parkem. Bylo krásně. Vyšplhal jsem se na skálu, kterou si tu kdysi oblíbil jeden ruský velvyslanec, a podívejme, právě z její vratké špičky už byl zase docela dobře vidět můj hlavní cíl. Křížový vrch.

Kolo se otočilo o celý kruh! vzpomněl jsem si. Doopravdy. Do slova a do písmene. Obešel jsem ten park. Kolem dokola. Vnímavě. O samotě. Bez vyrušení. O hladu, ale s otevřenýma očima. Za půl odpoledne jsem ho obkroužil. Ve velikém magickém kruhu. Obešel jsem park a nyní už "chrabře" stoupal k cíli. Tomu jedinému.

Okolo panovalo šero.

Stoupal jsem dlouhou, sklíčeně lesní úžlabinou úděsu plnou pahýlů a pod nohama prašticí sušiny. Šustilo to. Pořád jsem šel. Slunce už se skrylo. Blížil se soumrak. Vlci v dáli teskně zavýli... Ale ne, byl to jen vítr, vítr v korunách. Dál se tu chvěl se mnou a

tiše sténal. Vítr. Ševelil v šalvěji. Křečovitě jsem stiskl jilec oné pošetilé mačety. Vlasy mi ten vítr čechral tak nepříjemně, že jsem si *konečně narazil i Lorencovu čepici*.

Ano, udělal jsem to. Skoro jako by on opravdu byl můj přítel... Lorenc. Udělal jsem to s matnou vzpomínkou na chvíli, kdy mi tu čepici podal. "Hlídej!" řekl přece tehdy úsečně. A odkvapil do "boje"... "Hlídej!"

"Jsem snad pes?" Lezl jsem vzhůru zručně. Jak Reinhold Messner. Hladce jsem zdolal celé ono hladké skalní schodiště, znáte to tam přece. Provlékl jsem se jak švadlenčina nitka podle kmene nejstarší lípy parku. V tichu. Všechno v tichu. Praštil jen chvílemi drobný štěrk. Stromy po mně natahovaly bezhlese prsty a ty prsty byly čím dál tím delší. Jako pavouci. Jako krabi... A kmeny lesů měly nosy - tak pitvorné. Brr. A suky se stávaly očima. Ó běda, jak groteskně se pitvořily.

A pak jsem došel na místo.

K cíli. Viz pergamen... Rozhlédl jsem se. Kamenný oltář se šesti řadami lavic, chatrný přístřešek a to vše mezi dvěma obludně zelenými balvany. Prostý kříž tu trčí k nebi a hluboko dole pod tím vším se v tůni šera topí magický Metternichův zámek.

Stojím tu tedy konečně. Jak na konci sportovního vypětí, jak na konci knihy. Mhm, ale nic moc. Dost chabý Mácha. Řekl bych... Nicméně stojím tu a dívám se, dívám dolů skrz ty všechny kmeny. Jsem u cíle - a chvíle únavy, v níž sklesnu. Kam? Třeba hned sem do té první lavice. Jako ve škole. Jako v první třídě... No, nejsem snad dítě?

Už se ani nepohnu... Konstrukce modlitebny nade mnou drnčí ve větru a skučí a srdce jako by tuhlo chladem pod vlivem okolí toho místa. Mechy a vzdechy a netuhne to srdce Kynžvartu, nýbrž srdce moje.

"Rád si hraju na chlapečka, to je všechno, láska. Tečka," podotkl jsem přece k Ivince už tenkrát...

"Ty si na nic nehraješ. Ty kluk ještě jsi."

Vzpomněl jsem si na ta její vyčítavá slova stísněně - tam v té "kostelní" lavici... A všecko se mi vracelo... Dětinskosti. Hlouposti. Hry... Kdo ví, do jaké hrozné míry, jí to všechno vadilo. Nikdy moc neřekla. Sfinga bez záhad, jak říkal Wilde. A já ji zase v duchu viděl *tak dospělou*...

"Ty tvoje boky, ty tvoje oči!"

Ale teď jsme přece *malí* a já tu zemdleně sedím a čekám na ni, najednou zcela pasivní, a z věty někdejší zbylo půl. Jen: "Ty tvoje oči!"

Už *to nebyla celá věta*. Už jsme nebyli úplní. Dospělí. A já tu, Kriste Pane, pořád čekám, protože jsem blázen. Jako Dalí. Čekám tu. Už dlouho. Ale kde nic, tu nic. Žádný stín. Žádný "stín modlitebny" dotýkající se stěny zámku. Ne, ani náhodou. *Jak jsem ostatně mohl uvěřit onomu blábolu z pergamenu? Já idiot! Ne, nic, nic nebude! Konec je - konec. A vše ztraceno. Pohřbeno. Všecko.*

Nejen Ivana.

I dětství.

To skutečné. To dětství nesmyslných říkanek Edwarda Leara a bláznění a blouznění. Je pryč jak cár, je pryč jak list. Už ve mně dávno odumřelo.

Ač jsem se snažil všechno vrátit
ať jsem se snažil sebevíc
okorávání nešlo zkrátit
a umírání vyšlo vstříc.

Kapitola osmadvacátá: Shledání v modlitebně

*Zesynověla noční sinava
a sinou něhu na vše leje
a do úpadu kdosi volává,
nad žalovem večera se zamýšleje.
To bylo, když bárky rozsvítily
na moři tři hvězdy ze zlata
a když rozsvětlila nad mohyly
chvojku osamělá netata.
To bylo, když v proudu toho děje
hory purpur položily na vrkoč
a bezuzdný podmych vodověje
(je tak krásný!) říci nedovedl, proč.
To bylo, když slova Odysseova
rybolovci notovali nad vnadidlem
a na moři v dálce obzor stahoval
bílou pěnou vlnu s veverčím křídlem...*

Báseň Velemira Chlebnikova v překladu Jiřího Tauerera

A pak přišel skutečný soumrak. A prazvláštní zvuky "pralesů" stále častěji rozrývaly ticho zámeckého parku. Bezděky jsem se už podruhé ohlédl k malé vyhlídce, která jako by z oka vypadla onomu altánu vybudovanému nad pramenem Viktorka. Taky *pagoda*. Čím si mě přitahovala i děsila zároveň.

Vtom další šelest. A kroky! V tom tichu lesa duchů.

Prudce jsem se potřetí ohlédl k vyhlídce... A hrůzo, zdálo se mi, že uvnitř ní něco stojí. Něco uvězněného zábradlím. Něco obludného.

Ano. Už *to* rozeznávám... Tu postavu... Ty oči... A dívají se. Dívají se přece na mne! "Kdo je tam?"

Žádná odpověď. Ale ono jí není třeba. Už ji znám.

ON.

Tak obrovský. Natlačen až pod stříšku té vyhlídky. Stojí a stojí. Nehybně. Kamenná socha se založenýma rukama.

Kober. Dívám se. Oči nemohu odtrhnout a představím si sám sebe naopak V TĚCH JEHO očích. Sedím tu v modlitebně a rýsuji se nejspíš coby zatraceně dobrý terč na strašidelném pozadí sinavě bílého oltáře, zatímco se ke mně zdola blíží... Ty kroky...

Ano, už je slyším, hrůzo má. Už zní... Ty kroky děsu. Už zní a sílí... Někdo se ke mně škrábe po lišejníkem potaženém schodišti zdola od zámku a já tady jenom letargicky sedím a čekám a čekám na svůj ortel. Před lesním oltářem. V chladu, v hrozném chladu a jako přimrazen. Sedím tu, mrznu a v duchu naříkám. *Dospění tě zpění - marně křič!* - a bič a bič - a všechno pryč! Opravdu přijde konec hned? Anebo "až" v roce 2000?

Ne! Už z toho všeho blázním. Zvednu zmatené oči k nebi a pak... a pak přede mnou náhle křepce stojí... *ta křehká Zebra stepní.*

Kapitola devětadvacátá: Vrak letadla Cessna

"Všude na světě je plno věcí a někdo se po nich PÍDIT musí. A to je právě úděl PÍDITELŮ."

"Aha. A jaké věci?" zeptala se Anika.

"Všelijaké," řekla Pipi. "Hroudy zlata a pštrosí péra a MRTVÉ MYŠI a šroubky a matice a tak."

To se Tomymu a Anice velice líbilo a také se hned rozhodli stát pídíteli.

Astrid Lindgrenová

"Ivane, já ho našla," řekla bezelstně. Tak tiše a bezbranně. Dětsky. Ostatně byla dítě - bezelstné.

*"Našla jsem Kobera!" A jako by od našeho rozdělení neuplynulo víc než pár minut, tak se chovala. Jako by se dohromady vůbec, ale vůbec nic nestalo. Jako bych ji ani nemohl postrádat - přece. A jako by ona ani náznakem nepostrádala mne. Celou tu dobu, pro mne přece tak hrozně dlouhou... A hroznou... *Zde ve světě Kynžvartu byly hodiny jako roky a dny, to byla celá staletí PAMĚTI.**

A ona si tu hovoří jako by nic. Bylinkářka mladá, která si odskočila na Větrnou hůrku... Je snad právě *toto* ten chlad světa, který tak bodá? Anebo jde jen o chladno z lesní modlitebny?

"Ivano!" vychrlil jsem ze sebe. A vyskočil. Jak Pérák.

"Já ho našla," opakovala mechanicky.

"Kobera?"

"JO! Já, já jediná slabá holčina mezi všema klukama!" pyšnila se, asi z legrace. "Jediná, ale PŘÁVĚ JÁ ho našla."

Nutkání otočit se prudce *k vyhlídce* ve mně znovu zahlodalo. Jak ta půlnoční myš. Kobere, Kobere... Nedokázal jsem ale už vylovit oči z těch jejích, a tak jsem jen cosi trapně zameklal. "Našlas ho? Opravdu?"

"Ano, Ivane. Setkala jsem se s ním." Oči jí zářily. Zas ty dva smaragy. TY OČI zastřely jaksi i smysl oltáře. I v šeru. Anebo snad právě díky šeru. "A víš kdy?" Odmlčela se.

"Povídej!" Dotkl jsem se jí.

"Vzdala jsem zrovna to připitomnělý pátrání nahoře u kóty a cestou dolů za tebou..."

"Myslíš cestu z Kladky?" skočil jsem jí rychle do řeči.

"Z Kladky? Snad z Kladské, ne? Tedy cestou z Kladské do Kynžvartu, když jsem se bez sebe vzteky prodírala nejhustší smrčinou, narazila jsem ti najednou... na tu Cessnu."

"Na vrak? Na trosky toho letadla?"

"Jo. A zároveň i na hrozně, ale hrozitánsky divnou mýtinu... Šlo o místo strašné katastrofy, jistě, ale zároveň i o místo se zbytky prastarých základů. Asi jako ty na Zámeckém vrchu vypadaly, pamatuješ se přece... Jak jsme tam po nich tak báječně balancovali. Jak bezva to bylo, než... Jenže tyhle základy v nejhustší části lesa byly daleko rozpadlejší. Rozdrolenější. Jako by se tu už dávno před leteckou havárií stala kdysi úplně *jiná* katastrofa."

"Aha."

"Přišla jsem tam čirou náhodou a *ty základy* byly pokryty troskami té Cessny. Vypadalo to ale moc divně. Skoro, jako by ony kameny letadlo *z mlhy dolů k sobě* přitáhly. Nějakým idiotským Copperfieldovým kouzlem nebo co... Zkrátka Bermudský trojúhelník v činnosti, Ivane. Tedy Kynžvartský... *kynžvartský trojúhelník*."

"Kdepak Bermudy, moje milá." A jakýpak *trojúhelník*? pomyslil jsem si. Trojúhelníky leda tak v lásce bez přestání raší a haraší. "Tohle byl Smrkovec." Oddechl jsem si skoro, když jsem ono jméno vyslovil. "Tak tys ho tedy našla." Jako by objevila Atlantidu.

"Atlantidu!" usmál jsem se. Ona! Šikulka. Poštolka. Zebrunka. Má Zebra Grévyho poštovní. Ona celá a *ty její oči*, ona v tom svém těsném triku s pruhy. Jéje! Ani si neuvědomuje, jak dlouho už se *o to samé* četní chrabří Kynžvart'ani marně pokoušeli, pomyslil jsem si s láskou a zadostiučiněním. Léta. Ba celé roky bádání. A ona to dokáže hned. *Co by dup. Ivinka. Zmákla to.* Jako všechno. *Levou zadní.*

Policejní objevení Cessny jsem si nijak nepřipouštěl. *To se stalo V JEJICH světě!* A náhle jsem ze sebe setřásl tíseň a *dokázal* se znova potočit. A - můj ty smutku. ONO to tam doopravdy ještě trčelo. V té vyhlídce. Ještě stále to tam stálo. Na skalce. Obr z báchorky. Pořád ještě jaksi kompletně zaplňoval tu "svoji" *přírodní* vyhlídku. Díval jsem se na jeho obrysy v šeru: fascinovaně i s hrůzou... a najednou si vzpomněl zase na dětství. Ano, ano, ano. A co jen to se mnou je? Jak jsem jen mohl zapomenout? Jak jsem jen mohl tak dlouho ani nevzpomenout? *Ta socha tu přece TAKY byla.* Už tenkrát. Postavena na onom ohromném balvanu. Na mechu... Nebo snad ne? Kamenná socha v lese. Zíravá socha - skalní prelud. Aspoň tedy pro toho, kdo se ubírá k

modlitebně z lesů v dáli. Třeba až od písčiny rybníků, kde se koupával i Metternich i Ladislav Fuks i...

Díval jsem se. Socha obra Kobera, jak to zvláště zní.

Existuje. A já to přece už dávno vím. Ty nejdůležitější věci nikdy nemusíme nijak obzvlášť složitě objevovat. Prostě jsou.

I ona. Ta skála s rysy netvora. Vždycky existovala. Však se tam, milí zlatí, zajďte podívat. Tam do parku. Tam nad zámek, ve kterém bydlíval kupříkladu právě Ladislav Fuks. Zajďte si tam na výlet s dětmi a nebojte se stínů a proderte se jimi až... až tam na místo inkriminované. *Na místo nejstrašnější* - nejstrašnější zas možná pro vás... Ale ne, nestrašte tím ty děti a těšte se na tu chvíli spíš. Na chvíli temně šerého úleku, kdy HO spatříte. Tam v lese zelenožlutém kynžvartském, vysoko nad zámkem rodu Metternichů.

Stojí to za to. Dívat se. Stojí tam.

A něco váží. Řekl bych. Ta tíha sochy tunová, tu stará rýha, tu nová... je v jejích bocích vyryta, těch bocích mechu zbavených... I podpisy drzounů, ne však už Fuksův. I podpisy démonů, ne však přímo Koberův... To všechno najdete a i balvan pod sochou budete obdivovat. Vypadá tak mohutně a zároveň vratce. *Jako mnozí lidé, kteří dětmi zůstali*. Vypadá, že se už každou sekundou zvrátí - a třeba právě na vás... Nejspíš s hrozným praskotem. Inu, zrovna jako *ten jeho dvojník* ze Zámeckého vrchu. Ten se taky zvrátil - a kolo se tím otočilo o celý kruh.

Anebo ještě ne? Ani teď ještě ne?

Nebo ještě pořád ne úplně?

Kapitola třicátá: Obrovský poklad Kynžvartu

Ivane, Ivane, podívej se jen na mne!

Mrazík

Stál jsem tam jako ochromený a díval se na tu sochu. *Bez naděje*.

Tu ke mně Ivana přistoupila blíž. Tak těsně, až jsme se dotkli. "Nevím, nevím, Ivánku z Mrazíka, zda to byly zrovna základy Smrkovce," podotkla mudrlantsky. "Ale docela určitě vím jedno. Přesně uprostřed tý paseky STÁL." Zarazila se při pohledu na Lorencovu čepici na mé hlavě...

"Stál? Kdo? Kober?" Stále jsem se nechápavě díval na sochu. Na tu dávnou *pohanskou* sochu v šeru za námi. Krok a jeho dcery a ti jejich pitvorní bůžkové v zahradě... a k tomu teď *tohle*. Jako přívazek. Hu! Ta ďábelská Koberova postava v podvečerním oparu. Silueta v žlutí, modři, to jsou vždycky dětští *kobři*... Vítr se všude proháněl. V listí zetlelém i jehličí do Ivaniny nohy bodajícím... Kober. Něco podobného jako Radegast na zcela odvrácené straně Čech, až tam vysoko v mlze na Radhošti. A tady stál *ten druhý*.

Kober vyvažoval Radegasta jako magické protizávaží starostlivosti o tuhle zmatenou zem.

Byl tu. Kober - a my dva. Kober z básní, my dva krásní. Krásní jen proto, že omládlí. Dívali jsme se s Ivanou směrem k němu.

Díky! řekl bych. Ta socha nepředstavovala žádný druhý Blaník, ale docela jistě nebyla zlá a dávno, už tak dávno se stala... i symbolem *tohoto parku...* Ale nejen parku. *Celého Kynžvartu...* Ta skalní vyhlídka se sochou tady. Jak jen jsem na ni mohl zapomenout, trapně tak, já bloud?

Zapomenout *právě* na ni? Právě na to nejdůležitější tady? Na nejhlavnější dominantu všech dominant? Probral jsem se: "Něco se ti asi zdálo, Ivano. V lese."

"Možná. Možná, že zdálo. Ale možná taky ne, miláčku. Obr Kober, obr Kober," opakovala si mechanicky, jak už to malé holky dělávají - a znova se podívala zadumaně k soše. Zadumaně, ale vůbec ne vyjukaně. Podívala se na Koberovu siluetu mateřsky vlídně a s mírem v oku... "Jedno ti povím, Ivane..." A ukázala na malebnou sochu útlým prstem - až skoro užasle. "On... On je DOCELA jiný, než jak ho líčí tatínkové a maminky... Než jak ho výhrůžně líčí svým děťulkám!" Rozkašlala se. Vytáhla bílý kapesník.

"Jak jiný, Ivano? Čím?"

Stejně jsem té její lesní historce moc nevěřil. Ale zeptal jsem se, to zas jo. S divnou a magickou vzpomínkou na Karáska jsem se vyptával, se vzpomínkou na Lví Srdce, ale i na nikdy neviděného Velemira Chlebnikova. S matnou vzpomínkou na všechny ty pestré sny jejich básní a na žlutý královskou a na pot i slzy jejich samoty. Se vzpomínkou na slzy samoty nás všech. Se vzpomínkou na Fukse. Se vzpomínkou na dětské říkačky beze smyslu. Co je pravda, co je sen, kdo to ví, jde z kola ven. *A jestli mě ona nebude do nejděší smrti potřebovat, stejně si umřu tý lásky plnej, plnej tý lásky k ní,* vymýšlel si přece tenkrát SKUTEČNÝ Lorenc. Než jsme se poprali *na poště*, vymýšlel si nesmysly. Ňouma!

Někteří muži nikdy nedospějí. Nikdy. Podíval jsem se na Ivamu. Teď už mi ji nesebere. Teď už sotva. Řekla: "Viš, *Ivane*, SKUTEČNÝ Kober je *jinší* kofr než vysněnej obr ze zdejších pověstí, jaks mi je aspoň ve vlaku líčil... Kober je spíš..." Přemýšlela chvíli a na čele se jí přitom jako vždycky vytvořila malilinká svislá vráska, kterou jsem tak měl rád. "Spíš chce být nade vším TADY BDÍCÍ ANDĚL, víš? Zdálo se mi to aspoň takové."

"Ó ty bláhová!" zažertoval jsem, asi poněkud nejapně. "Anděl s holí a hučkou? Kdo to jakživ slyšel?"

"Já. Já to slyšela, Ivánku nevěřící. Slyšela - a hlavně viděla. Přimo tady v lese. Kober není žádnéj křehkej andílek z kostela, *Kober je pravý chlap*, vpodstatě. Tak bych to řekla." Básnila a zjihla podle mě až trochu moc. "Je andělem s dobrýma očima plnýma té nejpronikavější vůle a něhy. Zнала už jsem ty oči ostatně, však víš. Tamodtud. Ze Zámeckého vrchu... kde nás přece zachránil před zlým Hláškařem. *Zachránil dvě děti malé, bezbranné a rozespale.* Chi chi chi. Jako ve správné pohádce. V pohádce? Před zlým Hláškařem?... NE! Kde se nás pokoušel zachránit *před světem*, poopravil jsem v duchu Ivanu.

A kde se mu to dokonce na chvíli i povedlo. *Na chvíli*. Tam na Zámeckém vrchu... Díval jsem se na Ivanu a ta jako by mi s každým tím svým obdivným slovem o "mužném" Koberovi *znovu dospívala* před očima. "Ty tvoje oči, ty tvoje boky... Obojí." Byl to další zázrak.

No tak vida, pomyslel jsem si s jistým zadostiučiněním. *Jako by ji Kynžvart až zase tak úplně NEDOSTAL, chuděrku zebrovitou*. A to je dobře. Nedostal ji, zatímco mne, povzdychl jsem si, mne, jak už bylo řečeno, ani moc "dostávat" nemusel.

"Povídej mi dál," řekl jsem jí tónem zvědavého chlapce. Dvě děti, které spolu rokuje. Může být na světě vůbec ještě něco hezčího a důvěrnějšího?

Pokračovala tedy: "Bytost jakou je *ON ani nemůže být JEN TAK z nějakého brlohu*, a právě proto jsme ho nemohli najít. Víš? Brloh, ten mívá liška, Ivane. Červ. Ne však Kober. Kober, ten je *všude* zároveň. Když se mu zachce." Posadili jsme se do dřevěné lavice. Stáhl jsem ji k sobě a přitiskl se k ní - v tom tichu a v nočním vánku, který dul směrem od obří vyhlídky k nám. Ba ne, to nebyl vítr. To byl Koberův dech. Určitě! Koberův zoufalý dech - a ty úder, to bude budík jeho potichoučku tlukoucího srdce. Paličky, paličky zlaté... Bušící srdce dítěte, které si maminka tiskne do náruče. Mateřství. Návraty. Beznaděj.

Znovu a znovu se mi vracela vzpomínka na *původního* Lorence - toho z reality ještě. Vzpomínka plíživě tíživá. Na něj a na jeho silně pošetilé smutky, na jeho zmatky a třesky plesky. Jednou jsem s ním i vážně mluvil, nebo ne? Anebo se mi i to jen zdálo? Jak to bylo? Tehdy? Lorenc zmatečně, nervózně žbrblal něco o Ivaně a tesknostě, když se před úsvitem budí, což byly záležitosti, které jsem si ani příliš dobře nedovedl představit. "*Ale děje se mi to!*" konstatoval nabroušeně, "*Jako idiot si zkoušet vštípit TU NEMOŽNOU PRAVDU, že pokud už nikdy nic neudělám, že pokud už nikdy NIC, NIC nepodniknu tím IVANINÝM SMĚREM, tak že ANI ONA už nikdy nepodnikne nic tím SMĚREM MÝM - a dost možná z toho časem pocítí i jisté uspokojení, asi jako by nade mnou vyhrála, nade mnou a nad tou mou bezbřehou láskou. A to je právě TO, čemu nerozumím.*"

Lorenc. Býval beznadějně sentimentální a nebezpečně přecitlivělý a taky jsem si nevzpomínal, že by se kdy čeho vzdal. Parazit. Slaboch. Slaboch i mezek paličatá. Šlo ho jen zabít. *Prásk!* Poslat na onen svět, aby *tam si strašil*. Co by duch. A tak jsem ho později *aspoň* praštil.

A kéž by jsi ZKAMENĚL! pomysli jsem si přitom - a teď si k tomu pod fousy přidal: *Tak jak tahle socha!*

A socha tu stála. S námi. Jak nemá stráž.

Jenže se něco dělo. V tom parku za námi. Najednou.

Co? To právě TA SOCHA oživala. Asi. Teď, teď dost křečovitě polkla. Nebo ne? "A to se s tím *tvým Koberem* dalo opravdu *normálně* mluvit, Ivinko? Tak, jako s člověkem?"

"Dalo. Ale všechno to bylo jako v oparu, víš..." Nejistě potřásla svými světlounkými vlasy. "Něco se mnou asi udělal, už nevím co. Ale nebolelo to."

"Asi tě zhypnotizoval." Ušklíbl jsem se. "Jako ten černej myslivec Viktorku. Hm... Četlas vůbec Babičku?"

"Babičku? Blázníš?" Zůstávala skalně vážnou. "Nečetla. A žádná hypnóza. Žádné uhranutí *ani zmije uštknutí*, ty blbečku, ale doopravdy mě vynesl až vysoko nad Kynžvart. Až skoro do vesmíru, převysoko nad Kladskou. Nad Kladku, jak ty říkáš, a já najednou uviděla všechny ty hrající si děti. Ta děťátka. Z božské perspektivy. Ne! Z perspektivy ubohé sýkorky." Trochu se ušklíbla sama nad sebou.

Dívala se mi při té řeči přímo do očí. Jako do terče.

"Co jsi všechno viděla?"

"Mraky věcí. Habaděj! Dokonce i Lorence jsem spatřila, Ivane. Z té výše kouzel. Ze závratna... Dokonce i *našeho* Lorence jsem zahlídla, Ivánku z Mrazíka. Tam v kruhu jeho druhů. Tam v tom přiblblým ležení u jezera. VOJENSKÝM vlastně, jak on to aspoň nazýval. Letěla jsem v Koberově náruči a dívala se na ty kluky ve zbroji *uctívající pokorně svého krále*."

Zasmála se: "Ostatně proč ne? Pryč s republikou!"

"To schvaluji. Ale dál? Co ti říkal?"

"*Vidíš je, vidíš, kluky nezdárný?* šeptal mi ve větru. *Vidíš je TAM DOLE? Jak si hrají? Jak jsou naivní? A co dělají? Chtějí mě zabít!*

INU, KLUCI, povídám. *NEMAJÍ ROZUM.*

Zastala jsem se v tu chvíli vašeho plemene."

"Myslíš, že zastala? A Kober? Co on na to?"

"*Ano, jsou to kluci, přitakal. Ale i kluci jsou LIDI a jak je bez přestání vidět, vy lidi se nikdy nezměníte. Zbrojíte jak zjednaní, a to už odmalička. Odmala toužíte po vraždění, vy cvoci jedni krvežízniví. A hodně toho ještě napovídal a kroužil se mnou vlaze teplým vzduchem sem a tam. A prvý duben, znělo mi přitom v uších neustále. April! Je to jen april! April, který tě napraví. April, který ti VE TRICETI KONEČNĚ napraví hlavu...*

Létala jsem jako víla. A veškeré ty zlatožluté paláce Kynžvartu mi shora najednou opravdu připadaly jak plástve medu, jaks prve říkal. A ňam ňam medu, Ivane. Ale co je nejdůležitější? NAJEDNOU JSEM KONEČNĚ UVIDĚLA CELÝ KYNŽVART TVÝMA OČIMA. Řekla bych aspoň, že to byly ty tvoje." Zmlkla zasněně. Díval jsem se na ni užasle.

"Nájednou mi už to tvý stálý básnění nepřišlo ani trochu pošetilý. Ne, vůbec ne. Najednou jsem ti docela dobře rozuměla. Víš? Dokonce jako bych nakoukla i do tvého dětství - i když jen klíčovou dírkou. Ale nejen to. Jako bych se ti tam do toho dětství coby Alenka nějakým pitvorným omylem i *úplně celá propadla*."

Nastalo ticho. Dívali jsme se na sebe tak trochu zaraženě. V tichu noci. V blízkosti sochy. *Ty oči...*

"A dál, pohádkářko?"

"A pak se medové plástve přímo před mýma očima samy složily do úlů, Ivane. Do vzhledných úlů a ty úly bzučely sty ne včel, nýbrž sty šťastně si hrajících děček. Vážně! Opravdu! A já, Ivana, jak nějaká nabubřelá vzdušná královna jsem shlížela, jak si ti kynžvatští caparti hrají." Smála se. "Volala jsem na ně. Shůry. Neovládla jsem se a křičela, jak jsem je milovala... Jenže ty děti mě neslyšely. Byly jako hluché. Byly jako slepé - při tom neustálém hraní si. Nevníмали nic než sebe. Nic než sebe, tak, jak už to děti dělávají... Ty děti mě ani na vteřinu neviděly, Ivane."

"Opravdu ne?"

"Nemohly ani. Ty děti se *dívaly do země!* Skoro pořád *do pískovišť*. Ani jedno jediné nevzhledlo k nebi. Za celou tu dobu mého letu, mého vznášení se, mého volání, které ale bylo vlastně bezhlesé... Ne, ani jedno to dítě ke mně z Kynžvartu nevzhledlo. Ani k obzoru."

"To je ale zvláštní," broukl jsem. Ale už věděl: *Není!*

"Zvláštní? Myslíš? TY DĚTI BYLY ZKRÁTKA ZAKOUKÁNY SAMY DO SEBE. Tak soustředěny na hraní a na mlýnky na potoce... Na ty *svý* pouťový kolotoče..." Nechápatě potřásla hlavou. *Anebo právě chápavě?* "... že je prostě ANI NENAPADLO vzhlednout."

"Ale ty jsi jim stejně rozuměla. Ne?"

Nikdy neměla být pošťačkou. Měla být sestrou zdravotní. Měla bý lékařkou, měla být ošetřovatelkou. Pečovatelkou. Vychovatelkou. Marlen Dietrichovou. Gretou Garbo starající se v dětství o tatínka... Čímkoli jiným měla být než pošťačkou, Ivana zvaná Zebra. S pokorou vzhlížela k černočerné tůni hvězdnatého nebe. "TO PROTO jsme Kobera nikdy nezahlédli, Ivane. To proto *ani my dva ne. Právě proto*. Rozumíš? Lítal ti tu v dětství přímo nad hlavou jako jarní vložka, obří cvrček, ale ty jsi zkrátka NEMĚL PROČ vzhlížet, mysylim od hraní. No, nemám pravdu? A tak tě dospěláci bubákem Koberem nakonec jen strašili. *Alespoň*."

Co mi to chce nakukat? "Že jsem se ho nějak bál?"

"Ale nedělej se, ty hrdino z románu!" Rozesmála se - a zrovna tak bezstarostně jako to občas dokázal i Lorenc. Než se zklamal. Než jsem mu dal "přes hubu". Sundal jsem tu jeho čepici. Strčil ji do kapsy. Díval jsem se na Ivinku skoro s klinickým zájmem. "Přece jenom ti ten Kober *něco* udělal!" zamumlal jsem posléze.

"To jo. To udělal." A přestala se naráz chichotat. "To tedy ano a opravdu se mu to docela povedlo. AŽ MOC skvěle!"

"A co?"

"No... HM. Zamilovala jsem se!"

"Zamilovala, v tomhle věku? Do koho, propána?"

"No do Kynžvartu! Copak to na mně nevidíš?"

"Jo tak..."

"Zabouchla jsem se do Kynžvartu a to úplně bláznivě. Pošetile. Ale navždycky. Řekla bych. Prostě *zrovna jako ty!*"

"Opravdu?" hlesl jsem *poněkud bezbarvě*. Stále i nedůvěřivě.

"Opravdu. *Mám ho ráda!*" Odmlčela se. "*Kynžvart je poklad. TEN PRAVÝ poklad. Nejpravější ze všech pokladů!... A to jsem pověděla i jemu!*"

"Byl rád?"

"Byl. A povídá mi: *Ale můžete se i vrátit!*"

"Vrátit se? Domů?"

"Domů. Do Mariánek. Na poštu. Do Plzně."

Rozhlédl jsem se tmou. "Prosím tě. To že povídal?"

"Ano, Ivane. Vrátit se. *Tou samou cestou*. Navrhl mi to."

"Počkej, počkej..." Potřásl jsem jí jako osikou. "Nesníš ty náhodou ještě teď?"

Zavrtěla nepřítomně hlavou. "Opravdu mě ponoukal k návratu. Dul mi to do uší a spolu s větrem mi tam nafoukal ještě lány dalších slovíček omamných. O dospělosti, o lásce, o pokladu..." Zbystřil jsem. "Poklad?" Ještě jsem jí vlastně neprozradil tu katastrofu... To své selhání, ten svůj zločin *hrůzný strážní*. "O ten jsme přišli."

"Ivane, já už to vím. To Kober si vzal zlato zpátky. A řekl mi i proč." Dívala se do otazníků v mých panenkách a zorničky se jí vzrušeně rozšířily.

"Zpátky? Proč?" hlesl jsem vyschle. Vyprahle.

"Protože *bylo brzy*. Příliš brzy. Ivane. Teprve prý přijde *čas králů*, povídal." Odmlčela se. "A ještě řekl: *Vezměte všechny zbytečné...*"

Jako by se někde uvnitř panny zasekl hodinový strojek. Měla stále ještě pootevřené rty, ale zavládlo ticho. Mlčení. To jenom na obří vyhlídce za námi cosi zamručelo. Anebo i to byl jen vítr?

"Vzít všechny *zbytečné...*" opakovala pomalu a stále zoufaleji. "Všecky zbytečné...?" Najednou bezradně rozhodila rukama. "Už nic nevím."

Všechno jí vypadlo. "Všecko jsem to zapoměla. Navždycky." Nedokázal jsem z těch jejích rtů odtrhnout oči. Semkly se. Nadobro. Zamkla na čtyřiadvacet západů a polkla. *Duše Koberova rozplynula se v jejích útrobách*. Ivana omluvně pokrčila rameny. Pohodila hlavou. Shrnula si rukou dlouhé vlasy. Pohodila i jimi - jako hřívou. Zebro, zebro stepní... Skoro rozpustile se rozesmála.

"Ty nic nevíš? A co ta cesta zpátky?" změnil jsem téma - skoro zoufale. "Co s tou?"

"Co by? Co by s ní bylo? Stačí se vysoukat žabím komínem a zase dospějeme, Ivane. Víc nevím."

"Půjde to?"

Pokrčila rameny. S výčitkou jsem se ohlédl po soše, jako by *ona sama* byla tím Koberem - viníkem. A nebyla snad? Tiše a skoro užasle jsem se na Ivinku zahleděl. "Nikdy to neuděláme."

"Nikdy?"

"Že ne?"

"Že ne?"

A v tu chvíli jako by bylo jasné, kdo z nás dvou bude už navždycky rozhodovat, ač třeba skrytě. Pořád jsem jí pošetile visel na rtech. *Věděla své - ta holka*. Bezstarostně se pousmála. Změřila si mě.

"Chceš tu snad *tvrdnout*? Chlapečku?"

"Navždycky," slyšel jsem sám sebe. *A dospění tě zpění, marně křič - a bič a bič a všechno pryč!* pomyslel jsem si. Křečovitě. Chabé strofy, ale co, vždyť taky... *Copak to chci doopravdy? Zůstat tady? S Lorencem? S Karáskem? S nevinými, s dětmi?*"

"Aha!" řekla. "Vidíš!" Tleskla mi před očima. "A máš to. A se vším, se vším to máš tak. Se všemi těmi cetkami, cos tu tenkrát našel, i s bolševníky vzpomínek, já ti rozumím. Je to tvůj svět a teď už i můj, že jo... *Lepší svět*. Snad. Nevinný. Nejhezčí ze všech. Ale..."

ALE! Cítil jsem, co si *doopravdy* myslí.

"Ale vždyť tu vyrostem..." zabroukal jsem ochable. "Zase vyrosteme, uvidíš."

"Tady?" Zbláznil ses? jako by dodala. Její oči tak mluvily. Tón hlasu. Byl nezaměnitelný.

Nezbláznil. Oba jsme tušili, *jaká je pravda*. *V Kynžvartu nejde vyrůst*.

Ba ani kdybyste se rozkrájeli na nudličky, se vám to nepovede. A slovo NAVŽDY, to se holkám sice líbí. Ale *navždy v Kynžvartě*?

"Bude se mi stýskat i po Lorencovi," nahmatal jsem čepici - jako bych se stébla chytal.

"Ale nedělej se. Nefňukej! Pročpak by se ti stýskalo?" Tajuplně se pousmála. *Ty její oči, ty její...*

"Co ty víš!"

"Prosím tě, copak někde stojí psáno, že... *že to bude zrovinka Valérie?*"

Strnul jsem. Ztuhl jsem. Koukal jsem na Ivinku asi dost zmateně. "A kdo jiný?"

"No tak přemýšlej. Idiote."

"Jo tak... Ty myslíš..." No jistě, může se koneckonců narodit i kluk, jestli se teda doopravdy vrátíme, vzpomněl jsem na tu noc. *Na tu naši. Na ty její boky a...* Kluk jak buk, pomyslel jsem si. Dost ale nejistě. Kluk *jako Lorenc*. Dost možná. "*Lorenci* bychom mu říkali?"

Útrpně nade mnou zavrtěla hlavou. "Ne, ne. To ještě pořád není ono," ušklíbla se. "Ještě pořád jsi se, Ivánku, do středu netrefil."

"Do čeho?"

"Do toho, *co chci*," pípla vládcovsky. "CO CHCI."

"Tak to tedy už opravdu nevím," rozhodil jsem rukama ve spravedlivém údivu.

"Ale víš, ale víš. Jen se nedělej. Že by tě toho víc už opravdu nenapadlo? To bych se tedy divila. Neješ zas úplně blběj."

Natahovala to. Schválně. "A co mě má jako napadnout? Copak?"

"No přece ta nejlepší varianta."

Nechápal jsem...

"Copak tu je Lorenc úplně sám? *Tady v Kynžvartu?* Copak *taky* nemá kamarády? Ani jednoho?"

"Aha," došlo mi. To je ta slavná ženská logika. Pohlédl jsem jí do očí. "Tak ty tedy chceš *hned dvě*. Hned dvě děti. Na co *taky* troškařit, že? Ty si zkrátka *přeješ* Valérii i Lorence."

Potřásla hlavou. "Já chci děti celou kopy," odpověděla poté s dokonalou naivitou nedorostlého děvčátka. "A *taky* si je pořídíme. Neříkej, že ne!"

"Nic neříkám."

"Už to mám všechno vymyšleno, Ivánku... Jména... Odstupy... I povolání... Úplně do detailu to ale doproberem až spolu, jo? Už se moc těším..." Vysmrkla se. "A pro začátek by stačili asi tak dva kluci. Nemyslíš?"

"Dva kluci?"

"Jo. A nejlíp hezky těsně za sebou."

"Aha," špitl jsem dost pokorně. "První už tedy možná..."

"No, a další by se vidělo."

To byla celá ona. To byla celá Ivana, Ivinka Proměnlivá. Ji vždycky něco "inspirovalo". Zkrátka. A tentokrát si patrně vzala za vzor tu potrhlou Lorencovu bandu desperátů. Ach jo. "Takže žádný Lorenc. Takže se budou jmenovat Hazardista a Vilemín," vydralo se ze mne poněkud ironicky. "Jestli to tedy myslíš vážně."

Důrazně přikývla. "To tedy myslím. Jako *že se vrátíme*." Usmála se. "No, ale Hazardista a Vilemín, to by se jim asi ve škole smáli, ne? Radši třeba... Třeba Míša a Martin. Jo. Jasně. To bude fajn... Ujednáno!"

Díval jsem se na ni zplihle. Nedalo se *asi* už nic dělat. To víte, holky to mají vždycky všechno nalinkováno pěkně dopředu. Holky. Už i ty malé.

A ona *ted' byla ještě stále* malá. A já byl *taky ještě stále* kluk. Ne, ještě jsme nevyrostli, ještě se nevrátili Bradáčem. *Prozatím*.

Nezůstane to tak nadlouho. To jsem *taky* konečně pochopil. Byla noc. Prsty dvou dětí na Křížovém vrchu se opatrně propletly a poprvé v životě jsme se pomodlili i k tomu bílému oltáři.

A nakonec epilog

Myslit si: Mám se dobře, je SKORO docela takové, jako se tak mít. **James**

Mattheww Barrie: Peter Pan v Kensingtonském parku.

A v tu chvíli vyšel měsíc.

Koberova *skutečná* podoba se tím pádem rázem vymanila ze stínu. Ta směšně monumentální socha z kamene doopravdy zaplňovala celou vyhlídku.

A tím jsme i u *jádra věci*. Tedy jednoho z jader.

Jelikož ona to vlastně ani není vyhlídka, víte? Ono by se to hodilo spíš do už zmíněného Kabinetu kuriozit dole na zámku.

Ten div parku.

Prapodivné místečko.

Skalní titán tu v zimě v létě zarputile trčí na balvanu, vysoko nad Metternichovým zámekem, a těsně okolo kamenných kolen se mu pne zábradlí. A vlídná paní Hájková, zdejší to průvodkyně, sem zcela hladce a pravidelně vodí stále nové a nové skupiny zvědavých holčiček a kluků a ukazuje jim obra Kobera coby jakéhosi místního *svalnatého strašáka*.

Raritu zdejší. Raritu Kynžvartu nejkrásnější.

Ano, nelžu, je to tak. Víím to všechno dobře. Až moc dobře. Však i mne sem tenkrát průvodkyně zavedla, když byla ještě mladší... a hladší. I skoro stejnými slovy ke mně hovořila a stejně hartusila jako dnes promluví i k vám:

"Tak *tady* ho máte, děťulky! Toto je náš Kober. Tedy vlastně *váš Kober z pohádek*, vidíte. On je duch lesa. On je mocný. A mrkejte na tu tlamajznu! Kapitální, co? Schramstla by tě na posezení, Zuzanko. Jen tak k svačině."

"Neschramstla, neschrastla!" skandují vždy podrážděně zlobílci přivedení sem z paláců ve stráních. "Ten je tuhej! Už pěkně dávno. Zkameněl! Zkameněl!" A šíjí to do giganta smrkovými šiškami.

No, a možná se jednou nějaký mrňavý Hazardista trefí Koberovi i do nosu - či do jiného citlivého místa - a kdo ví, třeba ta socha konečně doopravdy ožije. A pohne se.

Jako Gappa. Jako Golem. A děti se s brekem rozutečou do trávy a strašlivý Kober zvolna a klátivě sejde po ve skále vytesaném schodišti až dolů do parku a půjde třeba opravdu "konati dobro" - anebo bůhvíco.

JO. A teprv PAK tu po něm zbude OPRAVDICKÁ vyhlídka.

Teprve *potom* jí tak půjde říkat...

A teprve z téhle Koberem *obnažené* vyhlídky se nám bude s Ivanou dobře koukat dolů na zámek.

Jistě, já víím, ono se to nikdy nestane. Ale co kdyby. To by se pak teprve snilo o Hláskářově pokladu! A o *všech těch pokladech ostatních*. Tamodtud.

Možná se to vyplní a snad někdy znovu zazní i zběsilý štěkot z hrůzné hloubi parku a my se Zebrou zahlédneme až na samém konci slavné Ptačí aleje ty lesklé hřbety pověstné smečky, která tu opravdu kdysi uštvala a na cupaninu rozcupovala onu nebohou Antonii Pascalinu, zdejší to šlechtičnu.

Všechno se může stát. V Kynžvartu. Jenže to už budeme s Ivanou jistě oba aspoň trochu rozumnější a budeme tedy vědět, že se mnohé tady okolo nás... *vlastně děje jen tak JAKO*.

Podobné věci pravidelně vykládá i šarmantní průvodkyně paní Věra: "A nakonec přírodní divadlo, přátelé! Neopomeňte navštívit naše přírodní divadlo - ještě dnes večer tam na konci parku. Já sama dnes alternuji roli chrabré Ivany!"

Inu, tyhle *místní* herečky se vždycky nakonec prozradí. *A pejskové zrovna tak*. Neboť zlé dogy z pověsti jsou prostě jen věrnými hlídači pana kastelána a mohu osobně dotvrdit, že jsou většinou docela beránci. Dají se i pohladit.

A ony postavičky blízcí se Ptačí alejí? To jsou *oni*. Ti *věční* Lorencovi chlapi. Ti ze strání. Ti, kteří se nikdy nepodívají k obzoru.

Autorův pseudodborný dovětek

Jsou nutkavě se opakující slova, užívaná spisovatelem, která o něm vypovídají víc, než všechna fakta shromážděná trpělivými životopisci.

Henry Miller

Dvoumístná dopravní Cessna 182 se dne 29. 4. 1997 skutečně zřítila do těžce přístupného a velmi hustě zalesněného terénu na úpatí kynžvartského kopce Lesný. Zmíněné soukromé letadlo zmizelo z obrazovek radarů během rutinního letu z Brna do bavorského Hofu a desítky a desítky policistů, vojáků i místních občanů našli jeho vrak doopravdy až ve mnou zmiňovaném čase a to ještě jen díky opravdu vydatné pomoci dvou vrtulníků.

Hasiči bohužel vyprostili pilota ze zcela zdeformované kabiny už mrtvého, jak jsem se sám stal svědkem. Tajemství této katastrofy nebylo nikdy později objasněno stejně jako není známa přesná lokalizace údajné osady Smrkovec.

V úvodu zmiňovaná kniha **Král ve žluti** je populární beletrickou příručkou z pera předního českého psychiatra MUDr. Holečka, inspirovanou stejnojmennou knihou Roberta W. Chamberse. Detaily Kabinetu kuriozit na zámku Kynžvart jsou rovněž převzaty ze skutečnosti. Nehet na malíku Fuksovy levé ruky býval doopravdy asi o centimetr delší a i ostatní podrobnosti ze života všech zmiňovaných spisovatelů odpovídají do puntíku pravdě.

To se týká i Velemira Chlebnikova a Jiřího Karáska ze Lvovic.

Norodoma Sihanuka z Kambodže a komunistickou poslankyni Anežku Hodinovou-Spurnou opravdu uvítal PhDr. Ladislav Fuks na "svém" Kynžvartu slovy: "Vaše královská Výsosti a vážená soudružko Hodinová-Spurná." A dvakrát mnou zmiňovanou Babičku uváděl vždy mezi svými nejoblíbenějšími knížkami, více se lze dočíst v jeho objemných pamětech. "Navnaděn zřízením salónu pro vzácné hosty, zařídil jsem si v prázdném druhém patře zámku v nárožní věži tři pokojíky," uvádí zde Fuks mimo jiné. "Mohl jsem tu spát i bydlet a na zámek si pozvat i své soukromé hosty."

K místním pověstem jsem se při psaní svého dílka zachoval rovněž velice pietně, jak ostatně každý jejich znalec hned postřehne. Podivné báchorky o Bublalce nebo Černém hláskaři nejsou ani trochu překrouceny.

Jistá literární licence budiž mi samozřejmě odpuštěna v případě nešťastnice Antonie Pascaliny. Ale dogy ji vskutku odpravily v zámeckém parku mnou vylíčeným způsobem, a to už l. p. 1890.

Nesmírně obrovský kynžvartský poklad rovněž existuje, ačkoli dodneška z něj nikdo nevyzvedl ani zlatku. V tomto směru ale vedu mlhavá jednání jak s panem Genzelem ve Štěchovicích, tak i s panem Mužikem na Konopišti. Ačkoli je mi totiž přibližná lokalizace zlata známa, necítím se coby škrábal k jeho vyzvednutí dostatečně kompetentní a kvalifikován. Ostatně, peněz mám spíše přebytek.

V hloubi jasně žlutého Metternichově zámku si můžete dopodrobna prohlédnout i mnou zmiňované Egyptologické oddělení s jedinou, nicméně opravdu odpornou mumíí.

Hazardistova ukolébavka, kterou si s takovou radostí a volností pohvizdoval zrovna tak zvečera jako časně zrána, je ve skutečnosti Lorencem zhudebněnou básničkou Genricha Sapgira v překladu Hany Vrbové. Text Morgensternovy Půlnoční myši uvádím ve verzi, kterou zhudebnila vynikající rocková skupina Visací zámek.

Rovněž písničky J. R. R. Tolkiena a Jima Čerta jsou přejaty z čistočisté pivní reality a se svolením autora. Detaily o setkání generála Pattona s Pavlem Alfonsem Metternichem na zámku Kynžvart l. p. 1945 a o následném zdejším pobytu amerického štábu byly na žádost potomků všech zúčastněných a také na prosbu pamětnice - průvodkyně p. Věry Hájkové z textu dodatečně vypuštěny. Nemyslím, že by mu to bylo na škodu.

Jan Vyčítal s přáteli skutečně čas od času Mariánskolázeňsko navštěvuje. Za využití toho faktu v textu se jemu i Plivníkovi dodatečně omlouvám. Dále: Byl to skutečně Johann Wolfgang Goethe, kdo Metternichovi v roce 1828 vřele doporučil za kustoda zámeckého muzea pověstného chebského kata a sběratele Karla Hussa, jinak svého dobrého přítele. Geniální spisovatel byl na zámku Metternichem přijat už v leech 1818 a 1822.

Ve zdejších sbírkách se nachází nejen stůl Alexandra Dumase Staršího, nýbrž i spisovatelova pohodlná židle a pouzdro na dopisy vyrobené z malachitu. V zámeckém archivu jsem našel přesně šestapadesát originálních rukopisů tohoto skvělého autora Tří mušketýrů a Hraběte Monte Crista i méně známé práce jeho dcery. Co se týče Roberta Louise Stevensonova, spisovatele mému srdci nejmilejšího, dovoluji mi na závěr ocitovat zasvěcená slova jeho českého překladatele, pana Aloyse Skoumala:

"Děti podle Stevensonova názoru nežijí v TĚŽE době jako jejich rodiče, nýbrž v jakési bájně epoše. Na skutečnost moc nedají a STÍN mají raději než podstatu. Ve světě neurčitých počítků, v němž žijí, je pro ně nejdůležitější hra a dělání "jako". Činy dospělých děti zajímají jenom coby pouhá surovina ke hře. Na život se dívají bezcitněji než takový Gautier nebo Flaubert a s největší radostí parodují popravu." Stevenson doslova dodává: "Cesty dětí se sice stokrát denně kříží s cestami dospělých, ale stejným směrem nemíří, dokonce ani nespočívají ve stejném živlu." Byl to Gilbert Keith Chesterton, kdo si všiml, že se "Stevensonovi při psaní vždy vytrácelo cosi ze skutečné složitosti života". Stevensonova zvláštní povídka Will ze mlýna o muži, který si v sobě do smrti uchoval coby ráj celou neukojenou touhu po "životním ovoci", aby

nebyl z "ráje" vyhnán, svého autora v mnohém charakterizuje, a to i přesto, že sám se choval v životě jinak a vládl vlastnímu osudu zcela pevnou rukou...

Závěrem chci poděkovat dobrovolnému sdružení Koruna česká, které mě při psaní tohoto *skoro* vážně míněného dílka nijak nepodpořilo, a psu Horácovi, jedinému z hrdinů mého příběhu, který docela jistě neexistuje. Konstituční monarchii považoval Lorenc za zřízení skýtající zřejmě nejvyšší záruky politické stability, ale osobně nemám na věc nijak vyhraněný názor. Král by, myslím, rozhodně neměl mít právo dirigovat či veřejně peskovat vládu a parlament a měl by zůstat nikomu nezodpovědným symbolem.

Čistě mimochodem : v souvislosti s pointou příběhu odkazuji i na klasický román H. G. Wellse První lidé na Měsíci. Přinejmenším jde o zarážející souhru náhod.

Věra Hájková, někdejší úspěšná herečka Jihočeského divadla v Budějovicích a kolegyně Jany Švandové, je v současnosti doopravdy zběhlou průvodkyní na zámku Kynžvart. Její intonace během výkladu je naprosto nezaměnitelná. Mnohé další zajímavé informace o zdejším empírovém zámku najdete v už zmiňované prvotině Ladislava Fuksa **Zámek Kynžvart - historie a přítomnost** (1958). Odborným pracovníkem Státní památkové správy byl Fuks v letech 1955 - 1959, kdy se také pilně koupal v i námi navštívených písečných rybnících.

Autor.

Obsah

<i>Kapitola první: Vše ve žluti.....</i>	<i>3</i>
<i>Kapitola druhá: Kynžvart - naše cesta k němu.....</i>	<i>6</i>
<i>Kapitola třetí: A říkej mi Lorenci.....</i>	<i>9</i>
<i>Kapitola čtvrtá: Dolů králičí dírou.....</i>	<i>12</i>
<i>Kapitola pátá: Podzemní chodby pod Kynžvartem.....</i>	<i>13</i>
<i>Kapitola šestá: Tajnosti Kynžvartu.....</i>	<i>16</i>
<i>Kapitola sedmá: Uteč do dětství .....</i>	<i>19</i>
<i>Kapitola osmá: K prameni Viktorka.....</i>	<i>21</i>
<i>Kapitola devátá: Ó, ten báječný dětský svět.....</i>	<i>23</i>
<i>Kapitola desátá: Dotek hrůzy.....</i>	<i>26</i>
<i>Kapitola jedenáctá: Sbohem tomu všemu.....</i>	<i>29</i>
<i>Kapitola dvanáctá: Válečná porada .....</i>	<i>33</i>
<i>Kapitola třináctá: Rozcestí u hřbitova.....</i>	<i>36</i>
<i>Kapitola čtrnáctá: Fuks a Stevenson.....</i>	<i>39</i>
<i>Kapitola patnáctá: Kingsward.....</i>	<i>42</i>
<i>Kapitola šestnáctá: Krvavý soumrak neboli Nebe nad Kynžvartem.....</i>	<i>44</i>
<i>Kapitola sedmnáctá: Do hory nikdy nevolej, Kober je tady a je zlej!.....</i>	<i>47</i>
<i>Kapitola osmnáctá: Válka.....</i>	<i>50</i>
<i>Kapitola devatenáctá: Sám pátrám po Koberovi.....</i>	<i>55</i>
<i>Kapitola dvacátá: Sám pátrám po Koberovi. V jeskyni tisíce kapek.....</i>	<i>57</i>
<i>Kapitola jedenadvacátá: Sám pátrám po Koberovi. K jezeru Kladka.....</i>	<i>58</i>
<i>Kapitola dvaadvacátá: Zebra je ztracena!.....</i>	<i>63</i>
<i>Kapitola třiadvacátá: Sám pátrám po Zebře aneb Na místo nejstrašnější. Krok za krokem.....</i>	<i>69</i>
<i>Kapitola čtyřadvacátá: Návrat na začátek? .....</i>	<i>72</i>
<i>Kapitola pětadvacátá: A pak i hry s dětmi omrzí.....</i>	<i>72</i>
<i>Kapitola šestadvacátá: Lví Srdce Kynžvartu.....</i>	<i>73</i>
<i>Kapitola sedmadvacátá: V magickém kruhu zámeckým parkem .....</i>	<i>76</i>
<i>Kapitola osmadvacátá: Shledání v modlitebně.....</i>	<i>80</i>
<i>Kapitola devětadvacátá: Vrak letadla Cessna .....</i>	<i>81</i>
<i>Kapitola třicátá: Obrovský poklad Kynžvartu.....</i>	<i>83</i>
<i>A nakonec epilog.....</i>	<i>90</i>

Autorův pseudodborný dovětek.....92